

Nasjonalparkstyret
for Raet nasjonalpark

Møteinnkalling

Utvalg: Raet nasjonalparkstyre
Møtested: , Kommer
Dato: 31.05.2024
Tidspunkt: 08:30

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Meld fra i god tid til Forvalter dersom du er forhindret fra å delta.

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv- saksnr
ST 9/24	Godkjenning av innkalling og saksliste		
ST 10/24	Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder		
ST 11/24	Orienteringer Referatsak		
RS 13/24	Oppdatert søknad - Raet nasjonalpark - motorferdsel - droneflyging - NRK		2024/3119
ST 12/24	Klage på vedtak i sak 23/23 - Brygger i Hovekilen - Raet nasjonalpark		2021/4741
ST 13/24	Søknad om tiltak på Valøyene - Kystlaget Terje Vigen_ Raet NP		2023/5881
ST 14/24	Søknad om riving og nyoppføring av garasje på Vessøyveien 117- Søm LVO		2023/11459
ST 15/24	Søknad om tilbygg til Botneveien 74 218/78 Arendal - Raet NP		2024/2119
ST 16/24	Søknad om til bygg på Tromøy kirkevei 364 216/90 Arendal - Raet NP		2024/1786
ST 17/24	Søknad om forsterkning av molo og tilbakeføring av gangvei på brygge Mærdø 25 - Raet NP		2024/3676
ST 18/24	Søknad om rehabilitering av molo 74/22 Arendal - Raet NP		2024/2643
ST 19/24	Eventuelt		
ST 20/24	Tidsbruk - Møtehonorer		

ST 9/24 Godkjenning av innkalling og sakliste
ST 10/24 Valg av en representant til å skrive under møteprotokollen sammen med styreleder
ST 11/24 Orienteringer

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

Postadresse
Postboks 504
4804 ARENDAL

Besøksadresse
Fløyveien 14
Arendal

Kontakt
Sentralbord: +47 37 01 75 00
Direkte: +47 37 01 78 45
sfagpost@statsforvalteren.no
<https://www.nasjonalparkstyre.no/raet>

NORSK RIKSKRINGKASTING AS
Postboks 8500 Majorstuen
0340 OSLO

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2024/3119-0 432.3

Deres ref.

Dato 23.04.2024

Oppdatert søknad - Raet nasjonalpark - motorferdsel - droneflyging - NRK

Jeg viser til søknad om forlengelse av tillatelse til å fly drone i Raet nasjonalpark mottatt 6.3.24 og oppdatert søknad 20.3.24. Vi har også hatt to-tre teamsmøter om søknaden.

Vedtak

Forvalter, med delegert myndighet fra Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde, avslår med hjemmel i naturmangfoldloven § 48 søknad om dispensasjon for flyving med drone i Raet nasjonalpark. Avslaget er gitt med grunnlag i at filming kan gjennomføres utenfor vernegrensen og av hensyn til dyrelivet, særlig hekkende fugl.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksopplysninger

NRK søker om tillatelse til å fly med drone for å filme under innspilling av TV-serien «Norges nasjonalparker» i perioden 02.mai- 08.mai 2024. Søknaden beskriver økter av 5-8 minutter for å ta oversiktsbilder, og om omfatter følgende lokasjoner:

- Merdø
- Gjessøya
- Hovekilen, vinklet utover
- Traseen mellom Hove og Torungen i åpen sjø.
- Utsiden av Spornes
- Bjellandskjæra
- Utsiden av Tromlingene
- Flatskjæra/Bonden ved Hastensundet

Det skal benyttes en drone av typen DJI MAVic og operatørene har dronesertifikat. Teamet vil bestå av erfarne friluftsfolks som vil følge med på dyrelivet og se etter stressreaksjoner hos fugl. Dersom dette skjer vil dronen settes på bakken.

NRK viser til at de har benyttet droner i 10 år og har lang erfaring med å bruke dette i verneområder med de hensynene som kreves.

Det var et teamsmøte med NRK i mars der behovet for å ivareta hensynet til dyrelivet ble drøftet, og forvalter henviste til kart over Sone A fuglefredning i naturbase. Forvalter viste også til at vi har en supplerende liste med viktige fugleområder (A-lokaliteter) som Justers jevnlig i takt med etablering av fugl.

Forvalter har sjekket opp aktuelle lokaliteter med SNO på telefon 18.4.24. Samme dag var det et avklarende teamsmøte med søker.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.*

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
*Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.
I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*

Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632) og tilhørende utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm Landskapsvernområde har ikke hjemmelsgrunnlag for å tillate bruk av drone.

Verneforskriften § 10. *Forbud mot forurensing og støy*, 3. ledd lyder:
Unødvendig støy er forbudt. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er forbudt. Forbudet gjelder ikke bruk av motordrevne hageredskaper i tilknytning til fritidsboliger.

Bruk av drone omfattes av denne bestemmelsen. Det kan gis en dispensasjon etter naturmangfoldloven §48:

§ 48. (dispensasjon fra vernevedtak)
Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra et vernevedtak dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Vurdering

Verneverdiene som er mest relevante i forhold til droneflyging i omsøkte område er relatert til sjøfugl og det er viktige lokaliteter for sjøfugl i området, både i hekkesesongen og under trekk. Området er godt undersøkt i verneprosess og det er kartlegginger av sjøfugl i regionen med fokus på verneområdet hvert tredje år. Sist kartlegging er fra 2022.

I tillegg har styret bestilt særlig overvåking av viktige hekkeområder og arter gjennom bestillingsdialogen til SNO. Kunnskapsgrunnlaget anses derfor som godt jf nml § 8.

Selv om de omsøkte områdene stort sett er utenfor viktige hekkeområder for sjøfugl (Sone A og A-lokaliteter), så er både Merdø, Hovekilen, Flatskjæra og Tromlingene svært sårbare områder med hekkeområder. Et eksempel på dette er de små øyene på innsiden av Gjessøya som jevnlig har hekkefugl, blant annet makrellterne

Det omsøkte området ved Flatskjæra og Bonden har Sone A Fuglefredning og ferdselsforbud 15.april- 15.Juli i en 50 meter radius. Ved behandling av søknader pleier forvaltningen å gi en 200 meter radius som forbudssone rundt Sone A og andre viktige hekkelokaliteter i kritiske perioder for dyrelivet (både hekketid og trekktid). Forvalter vektlegger derfor føre-var prinsippet (nml § 9) høyt i søknaden.

Drone opptrer som en rovfugl når de kretser i luften og er svært forstyrrende på sjøfugl. Også allment friluftsliv kan oppleve bruk av drone som forringende på naturopplevelsen. Det er svært mange som søker om å benytte drone og etter noen år med en del tillatelser har man sett at dette medfører en del ulovlig bruk (uthuling av regelverket) og at den samlede belastningen blir stor. Det er nærliggende å tro at en TV-serie fra NRK kan bidra til å legitimere bruk av drone i verneområder, og ytterligere øke den samlede belastningen jf nml § 10.

De siste årene har nasjonalparkstyret strammet inn vilkårene for bruk av drone, særlig har man ønsker å redusere dronebruk knyttet til opparbeidelse av fotoarkiv. Bakgrunnen for dette er økt antall droneoperatører og hyppigere tilfeller av tvilsom eller ulovlig bruk av drone. Det gis unntaksvis dispensasjoner knyttet til journalistiske oppdrag, salg av eiendom og arrangementer dersom dette ikke er i konflikt med dyrelivet – da særlig sjøfugl. Som hovedprinsipp gis det ikke tillatelser i hekketid eller i områder med trekkfugl vår/høst. Dette er fordi en drone oppfattes som en stillende rovfugl i luften og medfører betydelig stress for både hekkefugl, trekkfugl og fugl som myter (feller vingefjær). Drone i hekketiden er vurdert å forstyrre verneverdiene nevneverdig jf nml § 48.

Slik søknaden er fremlagt så ser det ut til at deler av oppdraget kan gjennomføres utenfor verneområdet:

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark

- Merdø – mesteparten er utenfor verneområdet eller kan filmes med håndholdt kamera fra Lakseberget.
- Gjessøya – mesteparten er utenfor verneområdet
- Hovekilen - Raet Camping er utenfor verneområdet og mulig å film med håndholdt kamera/stativ fra «Lyskasterstilling»
- Traseen mellom Hove og Torungen i åpen sjø – Svært mye hekkefugl i området, særlig nær Torungene (Sone A). Ikke aktuelt med drone.
- Utsiden av Spornes– kan filmes med håndholdt/stativ kamera fra Spornes eller fra P-plass /Skytebane utenfor verneområdet.
- Bjellandskjæra – kan filmes med håndholdt/stativ kamera fra Tromlingene.
- Utsiden av Tromlingene – kan filmes med håndholdt kamera fra Tromlingene.
- Flatskjæra/Bonden ved Hastensundet – Ikke aktuelt på grunn av ferdselsforbud og viktig hekkeområde med Sone A Fuglefredning.

Forvalter vurderer av vilkårene etter naturmangfoldsloven § 48 ikke er oppfylt ettersom en tillatelse kan påvirke verneverdier knyttet til dyreliv og friluftsliv negativt jf vurderingene om føre-var og samlet belastning, samt kjente effekter på sjøfugl ved bruk av drone. Den samlede belastningen er høy og er vurdert å bli enda høyere ved bruk av dronebilder på sannsynligvis svært populære tv-program. Føre-var prinsippet vektlegges høyt. Det finnes gode alternativer til å bruke drone utenfor vernegrensen eller med andre typer kamera (stativ/håndholdt) i verneområdet. Mediaservice AS sitter på droneoptak som vil være tilgjengelige for bruk.

Konklusjon

Det gis ikke dispensasjon etter nml § 48.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Agder
Arendal kommune

Postboks 504
Postboks 123

4804
4891

ARENDAL
GRIMSTAD

Arkivsaksnummer: 2021/4741-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 22.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	12/24	31.05.2024

Klage på vedtak i sak 23/23 - Brygger i Hovekilen - Raet nasjonalpark

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret tar klagen til følge og opphever vedtaket fra sak 23/23.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Klagen er vedlagt.

Saksopplysninger

Naturvernforbundet i Arendal, Birdlife Aust-Agder og Bevar Hoveodden har sendt inn klage på vedtak om midlertidig tillatelse til flytebrygger i Hovekilen som styret behandlet 22.9.2023. Klagen er innsendt 13.10.2023.

I etterkant har Statsforvalteren i Agder konkludert i saken etter plan og bygningsloven og konkludert med:

1. Flytebrygger er ikke tillatt og kreves fjernet innen 7.12. 2023.
2. Landgang og pelebrygge er ikke gitt ferdigattest og er dermed ikke godkjent. Disse er gitt en midlertidig dispensasjon frem til 1.12.2025 med vilkår.

Forvalter sendte en henvendelse til klagere den 11.10.2023 med forespørsel om å trekke klagen ettersom flytebryggene uansett ville fjernes innen 7.12.2023. Naturvernforbundet svarte at de ønsket en realitetsbehandling av klagen.

Klagen er vedlagt i sin helhet og vil bare kort oppsummeres her.

Naturvernforbundet i Arendal, Birdlife Aust-Agder og Bevar hoveodden krever at vedtaket i sak 23/23 oppheves. Begrunnelse:

1. Tidligere vedtak er utløpt (2 år) og begrunnelsen for utvidelse er ikke relevant.
2. I strid med naturmangfoldloven §4
3. I strid med verneforskriftens formål (§1) for Raet nasjonalpark, særlig vises det til at dette ikke er enkel tilrettelegging for friluftsliv.

4. I strid med verneforskriften § 3 som forbyr inngrep som for eksempel brygger.
5. Uenig i at vedtaket om brygge på Hove kan hjemles i vfs §3 tredje ledd h).
6. I strid med verneforskriften § 4 da den forringer ålegress under brygga.
7. I strid med verneforskriften § 5 da den forringer dyrelivet i ålegresset under brygga.

Klagen nevner også noe klagere mener er saksbehandlingsfeil da de mener nml § 7 ikke er oppfylt. Dette kan gjøre vedtaket ulovlig.

Vurdering

Forvaltningen må først ta stilling til hvorvidt klagen er gyldig, og det er satt tre krav jf forvaltningsloven kap 5 §§ 28-32.

Klagen må være fremsatt innen klagefristen som er tre uker fra vedtaket ble utsendt. Videre må klager ha en rettslig klageinteresse og klagen må være relevant i forhold til vedtaket. Vedtaket er fattet 22.9.23 og vedtakets utsendelse var 19.10.23.

Forvalter og arkiv mottok epost med klage på vedtaket den 31.10.23, og klagen var allerede formidlet muntlig rett etter møtet. Klagen er fremsatt godt innen fristen.

Det er tidligere vurdert at etablerte organisasjoner med særlig relevante interessefelt og med et representativt antall medlemmer anses å ha rettslig klageinteresse i relevante saker. Naturvernforbundet og Birdlife Aust-Agder faller inn under denne vurderingen ettersom sjøfugl, ålegress og allment friluftsliv er relevante saksfelt som disse organisasjonene arbeider for.

Foreningen Bevar Hoveodden har tidligere fått avslag som klagende part ettersom de ikke har kunnet vise til medlemsregister og et formål. Dette er fortsatt ikke fremlagt, og de har ingen hjemmeside der man kan finne opplysninger om organisasjonens arbeid. Facebookgruppen er lukket for de som ikke er følgere. Bevar Hoveodden gis dermed ikke partsrettigheter.

Klagen er relevant i forhold til vedtaket.

Klagen er adressert til Nasjonalparkstyret i Raet Nasjonalpark, og dersom den ikke tas til følge vil klagen oversendes til Miljødirektoratet for endelig vurdering.

Klagens innhold

Det er vist til en rekke begrunnelser for klagen. Forvalter mener at styret står fritt til å fatte vedtak i saker, samt sette vilkår ved tillatelser såfremt disse er innenfor handlingsrommet i verneforskrift og naturmangfoldloven. Dette gjelder spesifikt vfs § 3 tredje ledd h) i denne saken. Det har forekommet tilsvarende tillatelser i mange tilsvarende verneområder der man legger til rette for båtferdsel i innsjøer og i sjø. Tiltaket er en vanlig måte å legge til rette for friluftsliv og dermed ikke noe unikt for Hovekilen. Det vil i denne typer saker gjøres en avveining mellom friluftslivets behov og andre verneverdier. Forvalter deler ikke klagers vurdering av tiltaket.

Det er forvalters vurdering at det ikke har forekommet saksbehandlingsfeil, da vedtaket og vurderingene viser til nml §§ 8-12. Verneverdiene er godt dokumentert, noe som også er redegjort for i vedtaket.

Forvalter mener fortsatt at det er mindre forstyrrende for havbunnen å samle båter i felles bryggeanlegg fremfor å ligge ankret i ålegresset eller trekke båter på land jf tidligere vedtak.

Flytebrygga var bare ment å være midlertidig i påvente av en avklaring av endelig bryggeløsning, noe SFAG også viser til i sitt vedtak der de anbefaler en regulering av brygge i Hovekilen. Forvaltningspraksis er imidlertid ikke at man lager reguleringsplaner i verneområder, men at tiltak behandles enkeltvis som dispensasjonsvedtak.

Flytebryggene i Hovekilen hadde en utfordrende historikk og plassering, og var i konflikt med ålegress, noe som ble godt belyst i tidligere vedtak. Forvalter anbefaler derfor at klagen tas til følge med grunnlag i at det ikke er ønskelig med flytebrygger over viktige ålegressforekomster.

Fra: bevarhove2022@outlook.com[bevarhove2022@outlook.com]
Sendt: 30.10.2023 18:35:41
Til: Gulbrandsen, Jenny Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]
Kopi: Postmottak Miljødirektoratet[post@miljodir.no]; Postmottak
SFAG[sfagpost@statsforvalteren.no]; postmottak@fiskeridir.no[postmottak@fiskeridir.no];
Tittel: Klage på vedtak i sak 23/23 Ny midlertidig tillatelse til brygger på Hoveodden. Begrunnelse for klagen.

Arendal 30.10.2023

Til styret i Raet nasjonalpark

[Klage på vedtak i sak 23/23 Ny midlertidig tillatelse til brygger på Hoveodden. Begrunnelse for klagen.](#)

Klagen

Klagen ble sendt til styret i Raet nasjonalpark 13.10.2023.

«Naturvernforbundet i Arendal, Fugleforeningen i Aust-Agder – en underavdeling av Birdlife Norge og Foreningen Bevar Hoveodden krever at vedtak i sak 23/23 d 22.9.2023 oppheves.

Tillatelsen er i strid med Naturmangfoldsloven og verneforskriften for Raet nasjonalpark.»

Begrunnelse

1. Miljødirektoratet skrev i forrige klagevurdering at de aksepterte at flytebryggen ble liggende i inntil to år.. Disse to årene skulle brukes til å vurdere behovet for flytebrygge og alternativ plassering. Tida skulle også brukes til å vurdere hvordan brygga virket på verneverdiene. Ikke noe av dette er blitt gjort. Hverken av søker/tiltakshaver eller nasjonalparkstyret. Nasjonalparkstyrets begrunnelse for hvorfor ikke utredningene og vurderingene er gjort, er ikke relevante. Ved vurderingen av bryggesøknaden var Fiskeridirektoratet imot flytebrygge på Hoveodden pga ålegraset. Men etter å ha hørt nasjonalparkforvalterens begrunnelse, aksepterte de brygga i to år.
2. Tillatelsen er i strid med Naturmangfoldsloven § 4.
 - Flytebryggen kan skade tangen og bukta øst for tangen ved at flytebrygga endrer strøm og bølgeomønstre rundt tangen. (Det samme gjelder for fergebrygga)
 - Flytebrygga skader den rødlista ålegrasengen under flytebrygga.
 - Flytebryggen og spesielt bruken av den, forstyrr flere rødlista vade- og sjøfugler.
 - Skadene på naturmangfoldet oppveies ikke ved den marginale fordelene at 1% av de besøkende til nasjonalparken kan komme sjøvegen og dermed redusere personbiltrafikken og behovet for parkeringsplasser.

Merknad

Styret i Raet nasjonalpark som en del av norsk naturforvaltningen, skal særlig ta vare på truede arter. På rødlista står truede arter i de tre kategoriene kritisk truet, sterkt truet eller sårbar.

3. Tillatelsen til flytebrygga er i strid med formålsparagrafen i nasjonalparkforskriften. Innafor nasjonalparken skal vernet av naturmangfoldet være strengt. Vernet gjelder ethvert naturmangfold uten unntak. De samfunnsmessige fordelene med inngrep må være særlig store for å kunne tillate inngrep. Flytebrygga er også i strid med bestemmelsen i formålsparagrafen som sikrer allmenhetens rett til enkelt friluftsliv i nasjonalparken. Bryggene på Hoveodden er i konflikt med at området i årtier har vært brukt som badebrygge. I år har fergene ikke anløpt Hoveodden bla fordi skipperne frykter uønskede hendelser med badende.

4. Flytebrygga er i strid med nasjonalparkforskriften § 3 som verner landskapet og forbyr inngrep som for eksempel brygger. Siden etterkrigstiden da den første brygga ble etablert, har odden innafor bryggen blitt stadig kortere og atkomstrampen til fergebrygga stadig lengre. Etter flytebrygga kom, er det blitt mere tang og slam i bukta. Mange som har fulgt utviklingen, mener at det er en sammenheng mellom etablering av bryggene og disse endringene.
5. Vi er uenig i at tillatelsen til flytebrygga kan hjemles i unntaksbestemmelsen i nasjonalparkforskriften §3 tredje ledd bokstav g. Typisk en bestemmelse som kan gjøre saksbehandlingen for en brygge på en øy lettere. Forutsatt at brygga trengs for allmenheten. Raet nasjonalpark har ikke har en godkjent forvaltningsplan som kan begrunne tiltaket.
Mindre enn 1 % av alle besøkende til Raet nasjonalpark på Hoveodden kommer via bryggene. Bryggene har marginal betydning for allmenhetens muligheter for å besøke nasjonalparken.
HDU har opplyst at brygga er viktig for leirskolen. Ikke som atkomst til nasjonalparken, men for å frakte leirskoleelevene fra Hove med båt til skipsbyggingsmuseet på Bratteklev på Tromøya. Museet ligger ved veg.
Bryggene synes å være viktig for aktivitetene og kafeen til Raet camping. Lederne for campingplassen deltok på møtet som diskuterte forlengelse av tillatelsen. Vårt ønske om å få delta på møtet ble avslått på tross av at vi er medlemmer av rådgivende utvalg.
Nasjonalparkforvalteren har opplyst nasjonalparkstyret om at den kommunale gjestehavna har henvist båter til flytebrygga når gjestehavna har vært full. Det kan umulig være en oppgave for nasjonalparken i holde gjestehavna med ekstra brygger
6. Nasjonalparkforskriftens §4 verner plantelivet.
Under brygga finnes rødlista ålegras som skades av brygga. Ålegraset her er klassifisert til å ha nasjonal verdi. I fjor sommer var ålegraset «borte» under flytebrygga. Den sannsynlige årsaken var tilslamming og tilsanding som følge av mudring og forsøk på å lage en kunstig sandstrand. Sandstranden ble ganske raskt vasket ut i sjøen igjen og havnet bla over ålegraset. Nasjonalparkstyret var eneste myndighet som ga tillatelse til mudring og kunstig sandstrand.
Nasjonalparkforvalteren hevder at ålegraset ellers i Hovekilen, de siste 20 årene, har hatt omtrent uforandret kvalitet. Det øker sannsynligheten for at det er tiltakene på Hoveodden inkludert brygga og båtene, som har ført til at ålegraset på Hoveodden er blitt «borte».
Det er ikke sannsynlig at flytebrygga hindrer ankring i ålegraset andre steder i nasjonalparken. Det er sannsynlig at flytebrygga inviterer til ankring fordi med flytebrygga og en jolle kan man komme tørrskodd i land.

Det viktigste tiltaket for å hindre slik ankring ville vært å gjøre båtblader og redaktører av havneguider oppmerksom på det rødlista ålegraset. Båtfolket ville da hatt to grunner til å ikke ankre der. For det første å verne ålegraset. For det andre unngå å ankre på bunn med ålegras fordi det er en dårlig ankringsplass.
7. Nasjonalparkforskriften §5 første setning verner dyrelivet
Ålegras er viktig yngle og gyteplass for flere fiskearter bla kysttorsk. Ålegrasenger er matfat for flere dykkender.
Birdlife Agder har registrert 21 arter sjøfugl, hvorav 17 rødlista, som er avhengig av områder som Hovekilen og strandområdene til forskjellige årstider. De har også registrert 11 arter, hvorav 8 rødlista, av ender og svaner som bruker området hele året eller som overvintringsområde og 22 arter, hvorav 7 rødlista, av vadefugler som bruker strendene under vår og høsttrekkene.
Mølen fuglefredningsområdet har nesten samme naturmangfold som på Hove. Begge er en del av Raet endemorene. Verneforskriftene for de to områdene er svært like. Til forskjell fra Raet nasjonalpark på Hove, er all brettseiling rundt Mølen forbudt. Forbudet gjelder innsiden og utsiden (på havet).
Flytebrygga er en tilrettelegging for brettseiling.

Til samlet belastning på trekkfuglene kommer også tap av andre hvile og matstasjoner på trekkruta. De siste årene har det blitt færre trekkfugler. En viktig grunn er endret arealbruk langs trekkrutene.

Saksbehandlingsfeil

Tillatelsen oppfyller ikke formkravene i nml § 7. Nasjonalparkstyret har ikke brukt de miljørettslige prinsippene når de vedtok tillatelse til å la bryggene ligge fram til 7. des. 2024.

Vedtaket og saksframlegget mangler:

1. Oversikt over det naturmangfoldet som er berørt av flytebrygga
2. Hvilken tilstand dette naturmangfoldet har
3. Hvilken effekt brygga har på naturmangfoldet
4. Hvilke andre tiltak/inngrep påvirker samme naturmangfold
5. En vurdering av om nasjonalparkstyret har tilstrekkelig kunnskap om det aktuelle naturmangfoldet?

Klima og miljødepartementet har gitt ut en veileder som heter:

Naturmangfoldsloven kapittel II. Alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk.

Veilederen går igjennom hvordan saksbehandling i samsvar med nml §§ 8 til 12 skal gjøres og opplyser om at manglende begrunnelse kan medføre at vedtaket er ugyldig. Veilederens kap 5. drøfter kravene til god og forsvarlig saksbehandling

Flytdiagram for saksbehandling i samsvar med nml § 7 er vedlagt

Annet

Foreningen Bevar Hoveodden, Naturvernforbundet i Arendal og Fugleforeningen i Aust-Agder har alle klagerett.

Foreningen Bevar Hoveodden på vegne av allmenheten, Naturvernforbundet som part i saker som angår naturvern, se Altadommen, og Fugleforeningen i Aust-Agder som interesseorganisasjon for fuglelivet.

Henvendelser om klagen rettes til Jørgen Ubisch 958 85 634.

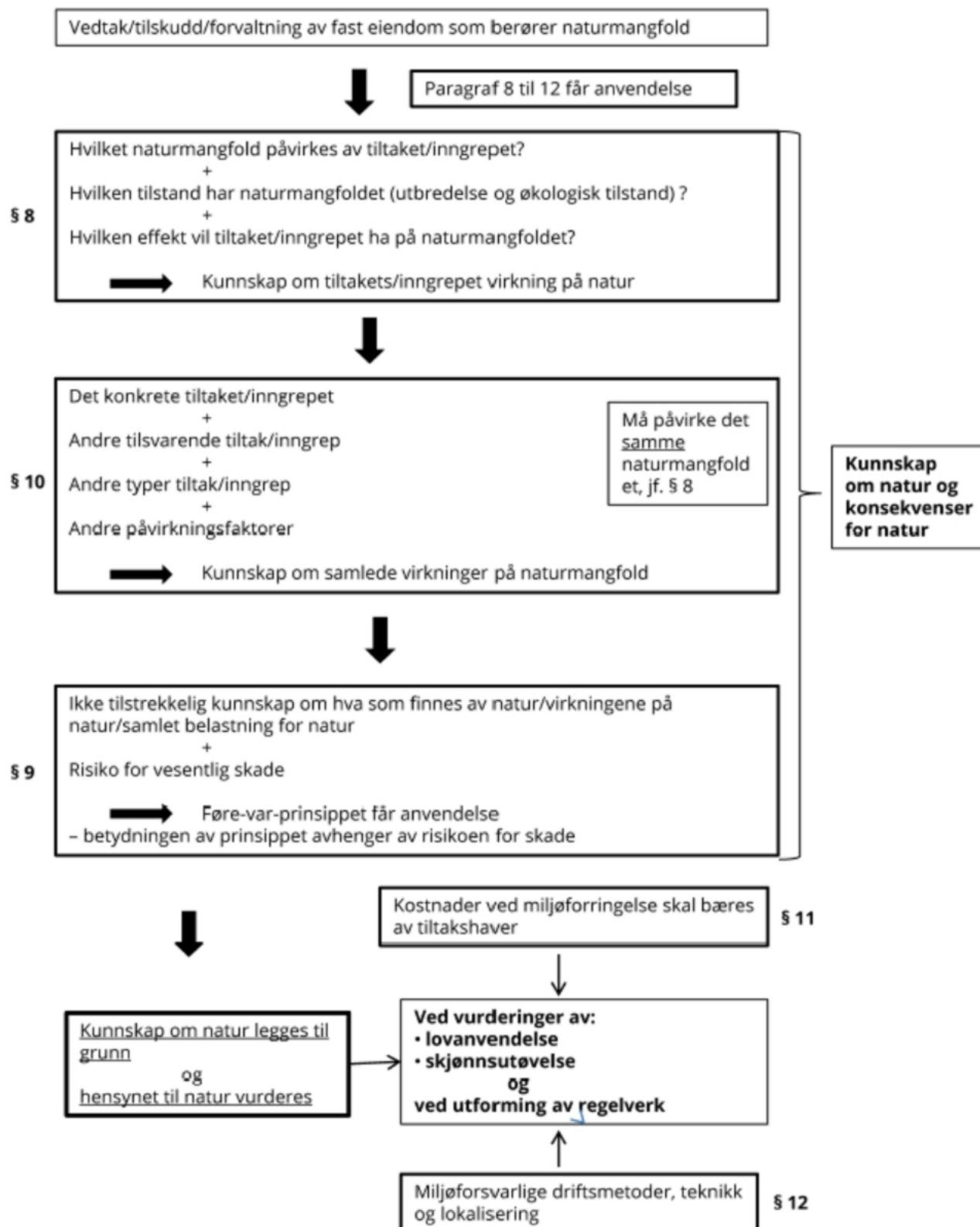
Helene Thorstensen
Foreningen Bevar Hoveodden

Hilde Linea Haugenes
Naturvernforbundet i Arendal

Jan Helge Kjøstveit
Fugleforeningen i Aust-Agder

- en underavdeling av Birdlife
Norge

VEDLEGG 1: SKJEMA FOR SAKSGANG

Arkivsaksnummer: 2023/5881-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 23.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	13/24	31.05.2024

Søknad om tiltak på Valøyene - Kystlaget Terje Vigen_ Raet NP

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde å gi avslag på omsøkt tiltak om to trapper og flytting av stein med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd g).

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde å gi tillatelse på omsøkte tiltak om skilt, brygge og merking av sti med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd g).

Vilkår for tillatelsen:

- Bryggen skal kun være ute i Badebåtens sesong. Den skal tas inn senest ved slutten av høstferien og settes ut tidligst til påske.
- Stien skal merkes i tråd med merkehåndboka og med kyststiens blå farge. Ta kontakt med Friluftsrådet sør for bistand.
- Skiltet skal utformes i dialog med forvaltningen og skal plasseres et sted der flest mulig kan få tilgang.
- Skiltet skal ikke påvirke landskapsprofilen til Kallen og Hesnes Merke.

--- slutt på innstilling ---

Saksopplysninger

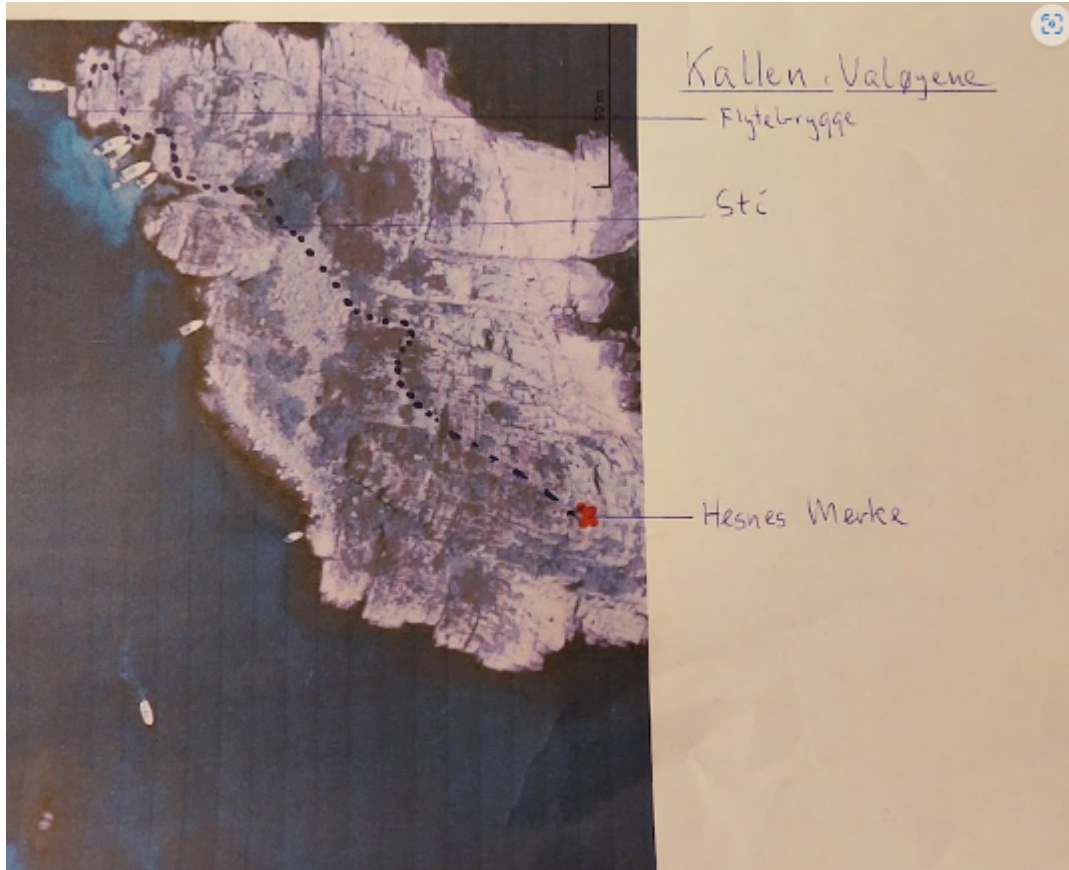
Kystlaget Terje Vigen søker om å gjøre tiltak på Innfallsporten Valøyene i Raet nasjonalpark.

Kystlaget har i mange år kjørt turer ut til Valøyene med skøyta Østerøy.

Omsøkte tiltak:

- Etablering av brygge (sommersesong) for av/påstigning (ettergodkjenning av eksisterende tiltak)
- Markering av sti til Hesnes merke (male grønne piler på fjell)
- Legge til rette med stein i enkelte ulendte partier
- Sette opp trapper i trykkimpregnert trevirke 2 stk a 4-5 trinn.
- Lage og montere informasjonsskilt om Raet NP og «Hesnes merke» oppe ved merket.

Det er bevilget midler fra Agder Fylkeskommune til tiltakene.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og

marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Verneforskriften § 3 pkt. 1.1 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerdar, anlegg og innretninger (...)

Forvaltningsmyndigheten kan etter § 3 fjerde ledd bokstavg g) bygging av nye konstruksjoner og installasjoner, oppsetting av nye skilt og merking av stier, for å legge til rette for friluftsliv i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.

Forvaltningsplan

Det fulgte et utkast til forvaltningsplan med verneforskriften i 2016. Her er retningslinjene fra utkastet:

Nye konstruksjoner og innretninger for friluftsliv

Bestemmelsen åpner for å søke om tiltak i områder som er offentlig sikret til friluftsliv eller hvor allmenn ferdsel ellers er tillatt. Nye bygninger, brygger og innretninger representerer endringer i skjærgårdslandskapet. Det er derfor viktig at behovet vurderes nøye før de etableres. Ved behandling av søknader skal det legges vekt på at nye bygninger, brygger og innretninger for allment friluftsliv skal etableres på en skånsom måte som ivaretar natur- og kulturmiljøet og ikke ødelegger verneverdier eller på annen måte er i strid med verneformålet. Innenfor denne hoveddrammen skal man tilstrebe bygninger, brygger og innretninger med gode visuelle kvaliteter, både i seg selv og i forhold til omgivelsene.

Midlertidige markeringsbøyer for seilspport:

I forbindelse med trening og regatta kan det legges ut bøyer. Bøyene kan legges ut kort tid før seilasen og fjernes umiddelbart etterpå.

Besøksstrategi ble utarbeidet i 2019. Valøyene var en del av brukerundersøkelsen og er en valgt innfallsport til Raet Nasjonalpark.

Fra besøksstrategien under Innfallsport Valøyene:

Mål for tilrettelegging: Stimulere til økt bevissthet om nasjonalparken gjennom informasjon om verneformål og atferdsregler. Stimulere til økt bruk av nasjonalparken i balanse mot verneformål og bevaring av stedets karakter som rekreasjonssted for allmenheten.

Målgruppe: dagsbesøkende i båt, kajakk, teltende, de som ønsker å oppholde seg ved havet.

I tillegg er det beskrevet at lokalsjon for tiltak må avklares, og at det er behov for informasjonstavle, egnet sted for badebåtanløp, universelt toalett og noen enkle tiltak som benker/bålpanner/gapahuk. Ikke ønskelig med mye infrastruktur.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Presedens

Det er stort sett lag/ foreninger, kommunen og forvaltningen av verneområdet som står bak tiltak for friluftslivet. Det er derfor lite sannsynlig at tiltak av den typen vil lage presedens for private og en økt nedbygging av verneområdet. Samtidig er det mange lag/foreninger i området, og ikke minst et stort ønske fra allmennheten om å ha godt tilrettelagte områder jf besøksstrategien og brukerundersøkelsen.

Vurdering

Det er forvalters vurdering at tiltaket faller inn under verneforskriften § 3 fjerde ledd g) som gir anledning til å søke om tiltak for å legge til rette for friluftslivet.

Verneverdiene i dette området er godt dokumentert gjennom verneprosess. Videre beslutninger bygger på informasjon hentet fra utredningsrapporter fra verneprosessene, utkastet til forvaltningsplan som fulgte vernevedtaket, naturbase samt kunnskap gjennom forvaltning av Raet LVO siden år 2000.

Kunnskapsgrunnlaget anses dermed som godt jf nml § 8.

Det er ikke registrert rødlista arter eller andre naturtyper på land i området (heller ikke prioritert på grunn av vern). Det er registrert Rognasal. I sjø er det registrert taeskog sør for Kallen og ålegress i området nordvest mot Ankerfjellet/Valøya.

Det er gjort regelmessige undersøkelser av sjøfugl og området har et fåtall hekkende sjøfugl.

Føre-var-prinsippet (nml. § 9) tillegges derfor noe vekt i vurderingen.

Utkastet til forvaltningsplan, som fulgte nasjonalparkvernevedtaket, skal være retningsgivende for bruken av unntaksbestemmelsene i verneforskriften som viser til forvaltningsplanen. Avvik fra disse vil på sikt føre til en uønsket nedbygging og degradering av verneverdiene, og en stor samlet belastning på verneverdiene (nml. § 10).

Omsøkt tiltak anses i dette tilfellet, som i tråd med prinsippet om å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (nml. § 12).

Nml. § 11 synes mindre vesentlig for vurderingene av dispensasjonsspørsmålet i denne saken.

Området har en særegen natur med vakre svaberg og glaciale formasjoner. Det er lav grad av tilrettelegging, og det er også målet for Innfallsport Valøylene.

Hovedvekten av besøkende er på de gresskledde engene for eksempel ved Fantehola. Der er det også et enkelt toalett. De ulike omsøkte tiltakene vurderes nedenfor hver for seg:

Etablering av brygge (sommersesong) for av/påstigning (ettergodkjenning av eksisterende tiltak)

Forvalter har hatt dialog med Kystlaget om dette tiltaket, og anser at tiltaket både er i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi. Det er montert fester i fjell til en liten flytebrygge som tas inn utenom sesong. Det er ikke i konflikt med ålegress eller tareskog. Forvalter mener tiltaket bør godkjennes.

Markering av sti til Hesnes merke (male grønne piler på fjell).

Forvalter har hatt dialog med med Friluftsrådet Sør og de anbefaler å følge merkehåndboka og bruke blå farge i tråd med Kyststien. Tiltaket er ikke visuelt synlig annet enn for de som går på stien og forstyrrer ikke landskapet. Det er ca 200 meter med sti som skal merkes, og 10 merker bør være tilstrekkelig for å finne frem. Forvalter anbefaler at tiltaket godkjennes ved at merkehåndboka følges og at blå sjablonger for kyststi benyttes. Det skal merkes diskre og maks 10 steder.

Legge til rette med stein i enkelte ulendte partier

Endringer av landskapet med flytting av stein eller tilførsel av stein er ikke ønskelig i et område der man vil ha lav grad av tilrettelegging. Forvalter anbefaler at tiltaket ikke godkjennes.

Sette opp trapper i trykkimpregnert trevirke 2 stk a 4-5 trinn.

Endringer av landskapet med trapper er ikke ønskelig i et område der man vil ha lav grad av tilrettelegging. Ansvar for vedlikehold og eventuelle fall i trappen vil ligge hos tiltakshaver, til forskjell fra ved ferdsel i terreng der ansvaret er hos den enkelte. Forvalter anbefaler at tiltaket ikke godkjennes.

(Begge de overstående tiltakene er omsøkt med et ønske om å tilby flere muligheten til å komme opp til Hesnes Merke, men hver enkelt må selv gjøre en vurdering av om de kan klare turen i til dels krevende terreng. Kystlaget oppfordres til å opplyse om at turen til Hesnes merke kan være litt utfordrende og at alternativet er å bli i båt eller bli nede ved sjøen).

Lage og montere informasjonsskilt om Raet NP og «Hesnes merke» oppe ved merket.

Forvalter anser at tiltaket både er i tråd med forvaltningsplan og besøksstrategi. Forvalter mener tiltaket bør godkjennes. Utforming og plassering kan avklares nærmere, men det bør være mest mulig tilgjengelig for alle, og ikke forstyrre landskapsprofilen til Kallen. Aktuell plassering er nede ved brygga.

Konklusjon

Forvalter anbefaler Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde å gi avslag på omsøkt tiltak om to trapper og flytting av stein med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd g) der det heter at

forvaltningsmyndigheten **kan** gi tillatelse. Forvalters vurdering er at en tillatelse kan medføre landskapsendringer og en større grad av tilrettelegging enn det som fremgår av besøksstrategien. Ansvaret for tiltakene er også uavklarte.

Forvalter anbefaler Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde å gi tillatelse på omsøkte tiltak om skilt, brygge og merking av sti med hjemmel i verneforskriften § 3 fjerde ledd g) der det heter at forvaltningsmyndigheten **kan** gi tillatelse.

Arkivsaksnummer: 2023/11459-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 23.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	14/24	31.05.2024

Søknad om riving og nyoppføring av garasje på Vessøyveien 117- Søm LVO

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir avslag på søknad om riving av garasje og nybygging av garasje med hjemmel i verneforskrift for Søm landskapsvernområde § 3 fjerde ledd a).

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

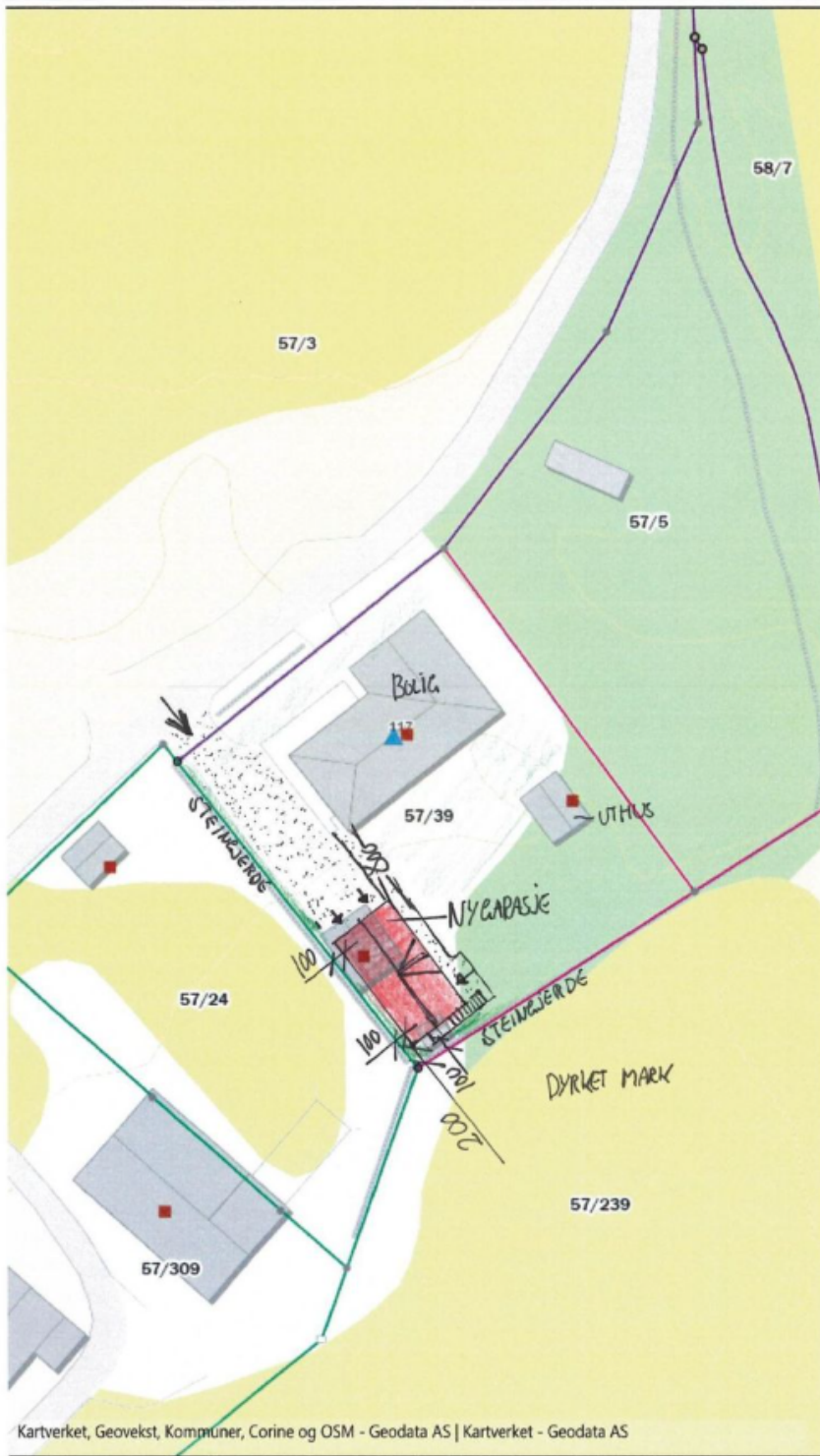
Saksopplysninger

Eier av eiendommen Vessøyveien 117 og ønsker å rive en garasje for å sette opp et felles bygg med garasjefunksjon der den eldre garasjen står i dag. I tillegg er det et uthus på 20 m² på eiendommen. Totalt er det en økning på 45 m².

Kartverket angir dessuten et mindre bygg i sørvestre del. Muligens lekestue eller hundehus.

Tegningene angir at det skal bli garasje og bod i 1.etg og «loft» i 2.etasje. Bygget er angitt med «ikke boligformål». Totalt 101 m² BYA.

Endringer i mønehøyde er ikke angitt, men omsøkt bygg er 6,05 meter og det antas at eksisterende garasje er lavere.

- Eiendom oversikt
- Eiendomsident

- Eiendom detaljert
- ADRESSE
 - ▲ Adressepunkt Matrikkel
- BYGG
 - Bygningspunkt Matrikkel
- TEIGGRENSPUNKT
 - 52 - Bolt
 - 55 - Stein eller røys
 - 56 - Umerket
 - 60 - Steingjerde
 - 97 - Ukjent
 - 99 - Geometrisk hjelpепunkt
- TEIGGRENSE
 - Unøyaktig
 - Mindre - lite nøyaktig
 - Mindre nøyaktig
 - Middels nøyaktig
 - Nøyaktig
- Kommunemaske
 - border

VESSØYVEIEN 117
 4870 Fevik
 SITUASJONSPLAN
 GNR 57, BNR 39
 27.09.2023 - J.K

Eiendommen er i dag bebygd med følgende bygninger:

• Bolighus	184 m ² (BYA)	
• Garasje gm	30 m ² (BYA)	
• Uthus	20 m ² (BYA)	Sum 234 m ² (BYA)

Arealer etter at den nye garasjen er bygget:

• Bolighus	184 m ² (BYA)	
• Garasje ny	75 m ² (BYA)	
• Uthus	20 m ² (BYA)	Sum 279 m ² (BYA)

Den nye garasjen får et bruksareal på 101 m² (BRA).

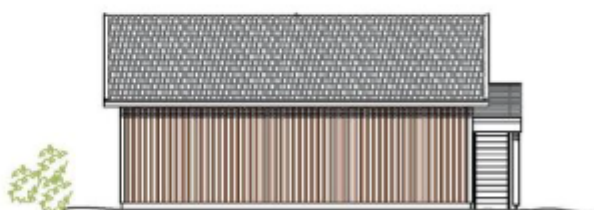
FASADE MOT ØST

FASADE MOT SØR

FASADE MOT NORD

FASADE MOT VEST

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Søm landskapsvernområde ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Søm landskapsvernområde, i Grimstad kommune i AustAgder fylke.

Formålet med Søm landskapsvernområde fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med Søm landskapsvernområde er å ta vare på et særegent natur- og kulturlandskap for denne delen av Skagerrakkysten med kvartærgeologiske forekomster og den varmekjære floraen som preger landskapet.

Allmennheten skal sikres anledning til natur og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av tilrettelegging.

Verneforskriften § 3 Vern mot inngrep i landskapet

I et landskapsvernområde må det ikke settes i verk tiltak som kan endre det vernede landskapets særpreg eller karakter vesentlig. Pågående virksomhet kan fortsette og utvikles innenfor rammen av første punktum. Nye tiltak skal tilpasses landskapet. Det skal legges vekt på den samlede virkningen av tiltak i området.

Med de unntak som følger av tredje og fjerde ledd er det forbud mot inngrep som vesentlig kan endre eller virke inn på landskapets særpreg eller karakter herunder vegbygging, oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, anlegg og innretninger (...)

Forvaltningsmyndigheten kan etter § 3 fjerde ledd bokstav a) *gi tillatelse til; ombygging av, og mindre utvidelser av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjene i forvaltningsplanen.*

Ombygging, utvidelse og nybygg skal skje i samsvar med lokal byggeskikk og tilpasses landskapet.

Forvaltningsplan

Da verneområdet ble etablert så fulgte det med et utkast til forvaltningsplan. Den nye er innsendt Miljødirektoratet til godkjenning. Fra utkastet:

Byggetiltak:

Fotavtrykk bebygd areal (FBA):

Følgende størrelsesbegrensninger på FBA anbefales ved søknader om nye tiltak. Dagens FBA på eiendommen er utgangspunktet ved søknad, og alle former for bygningsmasse skal medregnes i dette. Søknader om byggetiltak på fritidseiendom bør holdes innenfor disse arealrammene:

Eksisterende FBA på eiendommen	FBA-grense for nytt tiltak
Ca.20-30 m ²	Ca.30 m ²
Ca.30-50 m ²	Ca.25 m ²
Ca.50-70 m ²	Ca.20 m ²
Ca.70-90 m ²	Ca.10 m ²
>90 m ²	<2 m ²

Fritidseiendommer – utforming

Dispensasjonssøknader vil fortsatt gjennomgå skjønnsmessige vurderinger, hvor de faktiske forhold i hver enkelt sak som: eksponering, beliggenhet, terrengvurderinger og landskapsvurderinger mv. vil være avgjørende for utfallet. Retningslinjene er ment å gi signaler som kan styre søknader inn mot hva som er realistisk å oppnå dispensasjon for på den enkelte eiendom.

Tiltak der man utnytter allerede bebygd areal er å foretrekke. Fotavtrykket av den totale bygningsmassen bør bli minst mulig. Det vil si at man kan søke om å ombygge en type bebygd areal til et annet formål. Eksempel nr.1: Rive anneks for å oppføre tilbygg. Eksempel nr. 2: Fjerne deler av veranda for å oppføre mindre tilbygg. Arealregnskapet vurderes i den enkelte sak.

- På de større hyttene (hytter over gjennomsnittet FBA 90-350 m²) er FBA-grensen på <2 m² ment som en "sikkerhetsventil" som kan vurderes i spesielle tilfeller.
- Ved påbygg skal bygget fremstå lavest mulig i terrenget. Monehøyden på eksisterende hytte skal være retningsgivende.
- Takvinkel og takdekke, gavl og raft skal være i tråd med bygningen ellers.
- Dispensasjon til bygging av terrasse, levegg eller skillevegg utendørs, kan normalt ikke påregnes.

- Det skal alltid tilstrebes å bygge minst mulig eksponert. Dette vil i mange tilfeller være på baksiden av bygget, bort fra sjøsiden, stier, åpne områder osv.
- Bruk av store blanke flater (som vinduer) bør begrenses for å unngå stor landskapspåvirkning.
- Det anbefales bruk av jordfarger og/eller grånende tre for å begrense kontrasten mellom bygninger og terrenget.
- Terrenginngrep som sprengning og graving mv. skal unngås

*** Boligeiendommer**

Det er ingen boliger i nasjonalparken eller i HLVO. I SLVO er situasjonen i forhold til samlet belastning mer oversiktlig. Det er registrert 12 boliger, og vurderinger rundt samlet belastning vil gjøres fra sak til sak sammen med vurderingene av tiltaket opp mot verneforskriften.

Spesifikke retningslinjer for boligeiendommer er:

Maks 1 stk. garasje pr. eiendom.

Antall byggenheter pr. eiendom skal holdes på et minimum.

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Presedens

Det er angitt i forvaltningsplanutkastet at det på grunn av de lave antallet eneboliger (12) i Søm LVO er lav grad av presedenseffekt. Tidligere er det gitt tillatelse til utvidelse av enebolig og oppføring av garasje der total utvidelse overgikk de vanlige retningslinjene for fritidsbolig.

Vurdering

Søknaden er i tråd med verneforskrift for Søm landskapsvernområde og . Gjeldende forvaltningspraksis er at man vurderer byggestil og landskapsmessig tilpasning på tiltak i verneområdet. Det omsøkte tiltaket vurderes å være i tråd med den eldre lokale byggestilen og vil ikke påvirke landskapet negativt. Forvaltningen tar ikke bruksendringer opp til vurdering med mindre det kan påvirke verneverdiene negativt.

Verneverdiene i dette området er godt dokumentert gjennom to verneprosesser. Videre beslutninger bygger på informasjon hentet fra utredningsrapporter fra verneprosessene, utkastet til forvaltningsplan som fulgte vernevedtaket og innhenting av naturfaglig informasjon (nml. § 8). Det er ikke registrert rødlistede arter på eiendommen, men en hul eik står tett på (på nabotomt). Det er ellers fulldyrket mark og bøkeskog. Føre-var-prinsippet (nml. § 9) tillegges derfor liten vekt i vurderingen.

Forvaltningsplanens retningslinjer for byggetiltak er bl.a. laget for å sikre kontroll med samlet belastning fra en bit for bit utbygging i verneområdet. Utkastet til forvaltningsplan, som fulgte nasjonalparkvernevedtaket, skal være retningsgivende for bruken av unntaksbestemmelsene i verneforskriften som viser til forvaltningsplanen. Det er i forvaltningsplanen angitt at det er maks 1 garasje per eiendom og at antallet bygg skal holdes på et minimum.

Nabotomten med samme eier har også et bygg av en eller annen type, og det er ved befaring observert mye biler i ulik tilstand plassert på eiendommen. Dette kan medføre en fare for forurensning og forsøpling i verneområdet. Det er ikke redegjort for om dette skal ryddes opp i som en del av tiltaket med å etablere bod og garasje.

Eiendommen har en garasje på 30 m², og søker om å mer enn dobling av dette arealet til 75 m² i tillegg til en økning av mønehøyde for å få et loft på garasjen. Arkitekten anslår en ca 2 meter økning i mønehøyde per tlf den 22.5.24. Et søk på nett angir at en dobbel garasje har en grunnflate på ca 50 m². Økningen i FBA overstiger retningslinjene i forvaltningsplanen ettersom eiendommen har bygningsmasse på 235 m² inkl eksisterende garasje.

Retningslinjene er gitt for å begrense nedbygging av verneområdet. Avvik fra disse vil på sikt føre til en uønsket nedbygging og degradering av verneverdiene, og en stor samlet belastning på verneverdiene (nml. § 10). Omsøkt tiltak anses i dette tilfellet, som i tråd med prinsippet om å benytte miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (nml. § 12), men det stilles spørsmålstegn ved utgangstilstanden på eiendommen og om denne kan utbedres.

Nml. § 11 synes mindre vesentlig for vurderingene av dispensasjonsspørsmålet i denne saken.

Konklusjon

Forvalter vurderer at total belastning med økning i nedbygd areal og mønehøyde vil gi negative effekter på verneverdiene og overstiger betydelig retningslinjene i forvaltningsplanen. Øvrige bygninger/konstruksjoner på eiendommen er ikke søkt fjernet, og sammen med den potensielle risikoen for forurensning på eiendommen (som ikke er adressert i søknaden), så er det en risiko for økte negative miljøeffekter.

Forvalter anbefaler Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde å gi avslag på søknad om riving av garasje og bygging av anneks som omsøkt.

En revidert søknad med reduksjon av areal og mønehøyde, og/eller fjerning av andre konstruksjoner/ forsøpling vil bli imøtesett.

Arkivsaksnummer: 2024/2119-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 24.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	15/24	31.05.2024

Søknad om tilbygg til Botneveien 74 218/78 Arendal - Raet NP

Innstilling fra forvalter

Raet nasjonalparkstyre gir med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark gir tillatelse til en redusert versjon av det omsøkte tiltaket på Botneveien 74 i henhold til verneforskriften § 3 fjerde ledd a).

Det gis tillatelse til kjøring med materialer under arbeidet jf verneforskriften § 9 4.ledd c).

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Det kan bygges ut et tilbygg som øker FBA med inntil 22 m² på vestsiden av eksisterende fritidsbolig. Ny tegninger som viser ny utforming skal sendes inn til forvalter.
- Grunnarbeider skal utformes med enten ringmur eller plate støpt på morenemasser. Det tillates ikke graving uten avklaring med forvalter i forkant.
- Det skal benyttes panel/kledning og tak som passer til fritidsbolig/bod for øvrig.
- Mønehøyde skal ikke overstige den som er på eksisterende fritidsbolig
- Alt avfall skal fjernes fra nasjonalparken og leveres på egnet avfallsmottak.
- Frakt og tilkjøring av materialer skal foregå så skånsomt som mulig uten å skade vegetasjon og geologi. Traseen for VA bør fortrinnsvis benyttes.

Tiltaket skal være igangsatt senest tre år fra denne dispensasjonen ble gitt. Tiltaket kan kreve tillatelser etter annet lovverk.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

- 1 Søknad om tiltak i vernesonen Raet nasjonalpark.pdf
- 2 Botneveien 74 - Rev. B - 10.10.23 - Plan og snitt.pdf
- 3 Situasjonsplan Botneveien 74.pdf
- 4 Botneveien 74 - Rev. B - 10.10.23 - Fasader.pdf

Saksopplysninger

Øysten Aslaksen fra KVA Byggjenester AS søker på vegne av eiere om tilbygg på Botnveien 74 gn 218/78 i Arendal kommune.

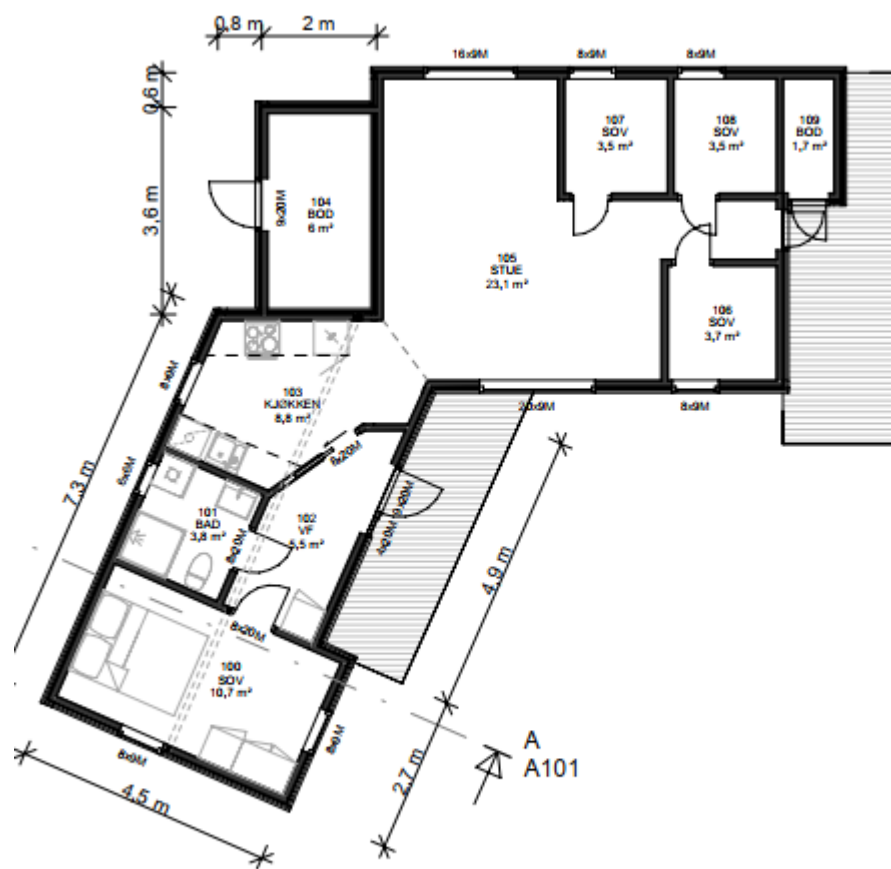
Hytta ligger langs botneveien og har et BYA på ca 47,3 meter.

Søknaden angir ikke FBA, men et mål på flyfoto antyder ca 50 m² på fritidsbolig og ytterligere ca 5 m² for terrassen på sørøstsiden.

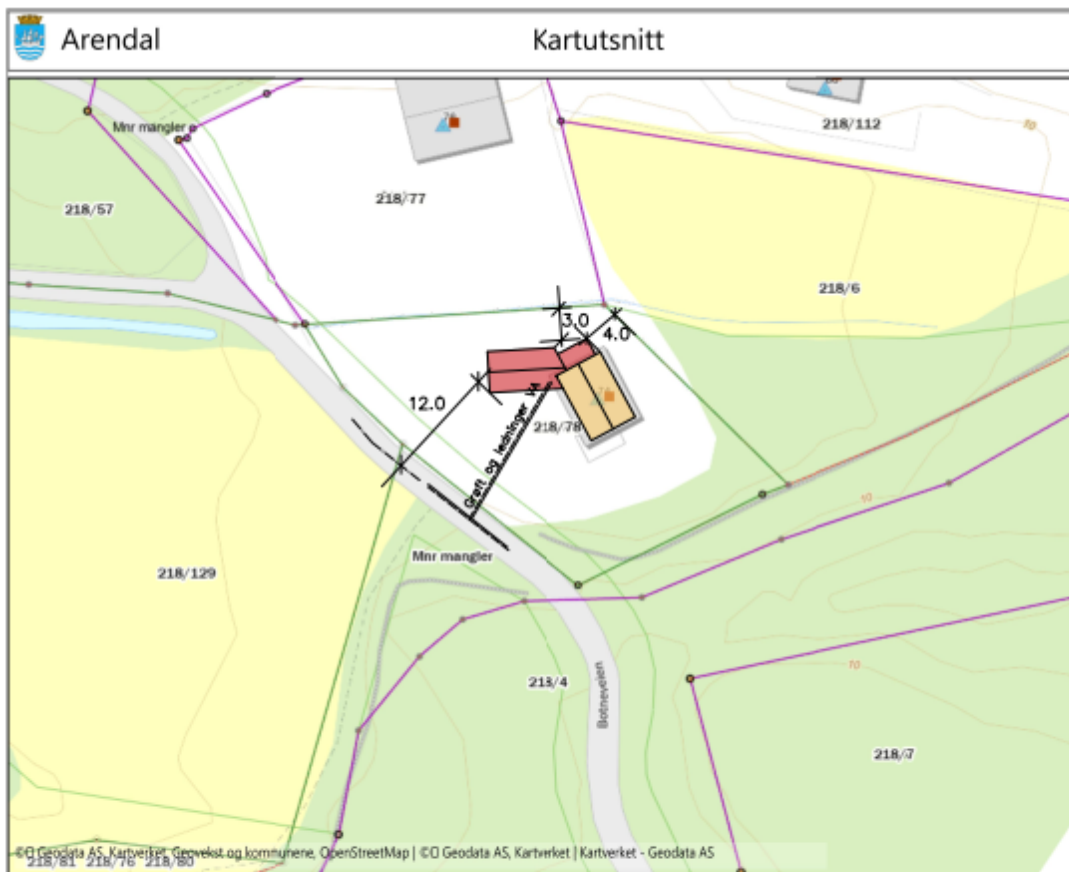
Det er søkt om et tilbygg på 41 m² (BYA) slik at fritidsboligens samlede BYA blir 88,3 m².

Tilbygget er planlagt i vinkel til eksisterende fritidsbolig, med trekledning og samme takform. Mønehøyden blir tilsvarende eksisterende fritidsbolig.

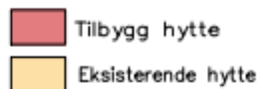
Det er nylig lagt inn privat VA som er koblet opp til det kommunale anlegget i området, som eier ønsker å koble seg til. Tilbygget vil inneholde våtrom, men det søkes også om å få kjøkken, entre og soverom. På baksiden er det også tegnet inn en bod på 6 m².

Fasade Vest

uasjonsplan

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl.res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Verneforskriften § 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerder, anlegg og innretninger (..) o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 3 fjerde ledd Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

a) ombygging av, og mindre utvidelser samt bruksendring av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen.

Forvaltningsplan

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det gitt retningslinjer for byggetiltak for fritidsbolig:

Eksisterende FBA på eiendommen	FBA-grense for nytt tiltak
Ca.20-30 m ²	Ca.30 m ²
Ca.30-50 m ²	Ca.25 m ²
Ca.50-70 m ²	Ca.20 m ²
Ca.70-90 m ²	Ca.10 m ²
>90 m ²	<2 m ²

Fritidseiendommer – utforming

Dispensasjonssøknader vil fortsatt gjennomgå skjønnsmessige vurderinger, hvor de faktiske forhold i hver enkelt sak som: eksponering, beliggenhet, terrengvurderinger og landskapsvurderinger mv. vil være avgjørende for utfallet. Retningslinjene er ment å gi signaler som kan styre søknader inn mot hva som er realistisk å oppnå dispensasjon for på den enkelte eiendom.

- Tiltak der man utnytter allerede bebygd areal er å foretrekke. Fotavtrykket av den totale bygningsmassen bør bli minst mulig. Det vil si at man kan søke om å ombygge en type bebygd areal til et annet formål. Eksempel nr.1: Rive anneks for å oppføre tilbygg. Eksempel nr. 2: Fjerne deler av veranda for å oppføre mindre tilbygg. Arealregnskapet vurderes i den enkelte sak.
- På de større hyttene (hytter over gjennomsnittet FBA 90-350 m²) er FBA-grensen på <2 m² ment som en "sikkerhetsventil" som kan vurderes i spesielle tilfeller.
- Ved påbygg skal bygget fremstå lavest mulig i terrenget. Mønehøyden på eksisterende hytte skal være retningsgivende.
- Takvinkel og takdekke, gavl og raft skal være i tråd med bygningen ellers.
- Dispensasjon til bygging av terrasse, levegg eller skillevegg utendørs, kan normalt ikke påregnes.
- Det skal alltid tilstrebes å bygge minst mulig eksponert. Dette vil i mange tilfeller være på baksiden av bygget, bort fra sjøsiden, stier, åpne områder osv.
- Bruk av store blanke flater (som vinduer) bør begrenses for å unngå stor landskapspåvirkning.
- Det anbefales bruk av jordfarger og/eller grånende tre for å begrense kontrasten mellom bygninger og terrenget.
- Terrenginngrep som sprengning og graving mv. skal unngås

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Presedens

Alle utvidelser og byggetiltak vil bidra til en økt nedbygging av venreområdet. Det er lagt inn et 10% handlingsrom som er ivaretatt med retningslinjene i forvaltningsplanen. Det er lite grunnlag for presedens såfremt disse følges.

Vurdering

Verneforskriften § 3 slår fast at alle inngrep inkludert tilbygg og varige/midlertidige bygninger i utgangspunktet er forbudt. Det er i ledd 4 a) gitt en åpning for å søke om ombygging og/eller utvidelser av eksisterende bygninger i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen.

Det omsøkte tiltaket faller inn under §3 4.ledd a) og eiendommens FBA er ca 50-55 m2. Retningslinjene angir at man kan søke om en utvidelse på ca 20 m2. Det omsøkte tiltaket er på 41,3 m2 (BYA) og trolig 45 m2 FBA.

Tilbygg bidrar til en bit-for-bit nedbygging av nasjonalparken og kan påvirke landskap, friluftsliv, geologi, naturmiljø m.fl. Retningslinjene er vedtatt for å avgrense denne nedbyggingen, men hvert enkelt tiltak skal vurderes separat. På denne eiendommen er tilbygget i tråd med eksisterende byggestil, men det skal ikke fjernes annet nedbygd areal som en del av søknaden. Det er en noe opparbeidet naturtomt der det er gjort vedtak om innføring av VA-anlegg i forbindelse med en samlet søknad til hyttene i området. Det er heller ingen turstier som krysser eiendommen og den er ikke synlig fra sjøsiden. Det er forvalters vurdering at 45 m2 er utenfor handlingsrommet i retningslinjene, men vurdert opp mot at fritidsboligen har et lavt FBA så bør det vurderes å gi tillatelse til et tilbygg som er noe mindre enn omsøkt.

Samlet belastning får betydningen gjennom en gradvis nedbygging, men er tatt høyde for gjennom retningslinjene. Økosystembelastning (jf nml § 10) anses som begrenset ettersom tiltaket utnytter hagetomt, og vurderes oppveid av reduksjon av utslipp ved påkobling til VA-anlegg på fritidsboligen.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) i området er godt og basert på feltbefaringer samt innhenting av kunnskap fra verneprosess, kartlegginger og offentlige funn. Det er ingen registrerte naturtyper i området. Det er registrert flere rødlistede arter i området og en del arter av stor forvaltningsinteresse. Dette er hovedsakelig småfugl, men området er også kjent for flaggermus.

Føre-var-prinsippet (§ 9) er vurdert å være mindre aktuelt ettersom kunnskapsgrunnlaget er godt.

§ 11 forutsettes ivaretatt gjennom vilkår for gjennomføring og § 12 vurderes som lite aktuell i saken.

Det vil trolig være behov for tilkjøring og frakt til og fra eiendommen i forbindelse med tiltaket. Forvalter anbefaler derfor at det gis en dispensasjon jf § 9 4.ledd c) i

verneforskriften. Det er en enkel adkomst fra Botneveien til fritidsbolig, men deler av traseen er smal og man bør ta hensyn til dette under transport.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at søknaden gis tillatelse til et mindre tilbygg enn omsøkt med vilkår. Det bør også legges inn tillatelse til motorisert ferdsel for frakt av materialer med vilkår.

Til: Statsforvalteren / Nasjonalparkstyret
Postboks 504
4804 ARENDAL mail: sfagpost@statsforvalteren.no

15.02.2024

Avklaring om tilbygg til hytte Raet nasjonalpark Botneveien 74 - 218/78

Jeg har fått i oppdrag å søke om tilbygg til eksisterende hytte på Botneveien 74. Kommunen opplyser etter henvendelse at søker bør avklare om Statsforvalteren eller Nasjonalparkstyret har innvendinger mot omsøkt tiltak.

Det vedlegges tegninger av tiltaket.

Eksisterende hytte er på ca 47.3m² BYA og tilbygget er på ca 41.0m², til sammen 88.3m². Eksisterende hytte er bygget i 1992 og har ikke innlagt vann og avløp og trenger vedlikehold og oppgradering om den skal bli benyttet til tiltenkt formål.

Det er vann og avløp under opparbeidelse i området og tiltakshavere ønsker å koble seg til dette. Samtidig ønsker man å øke størrelsen noe for å få plass til kjøkken, bad og et ekstra soverom.

Hytta med tilbygg vil fortsatt være en relativt liten hytte, men blir oppgradert og opp-pusset slik at den vil framstå som pen og tilpasset omgivelsene.

Søker mener at dette tiltaket ikke påvirker Nasjonalparken negativt, hyttetomta er allerede privatisert og omsøkt tiltak vil etter søkers vurdering ikke øke privatiseringen i området.

Slik Søker ser det er det en fordel for nasjonalparken at bebyggelsen i området kan brukes og dermed blir vedlikeholdt på en god måte.

Det er også en fordel at hytta blir tilkoblet vann og avløp slik at potensiell forurensing fra avløp unngås.

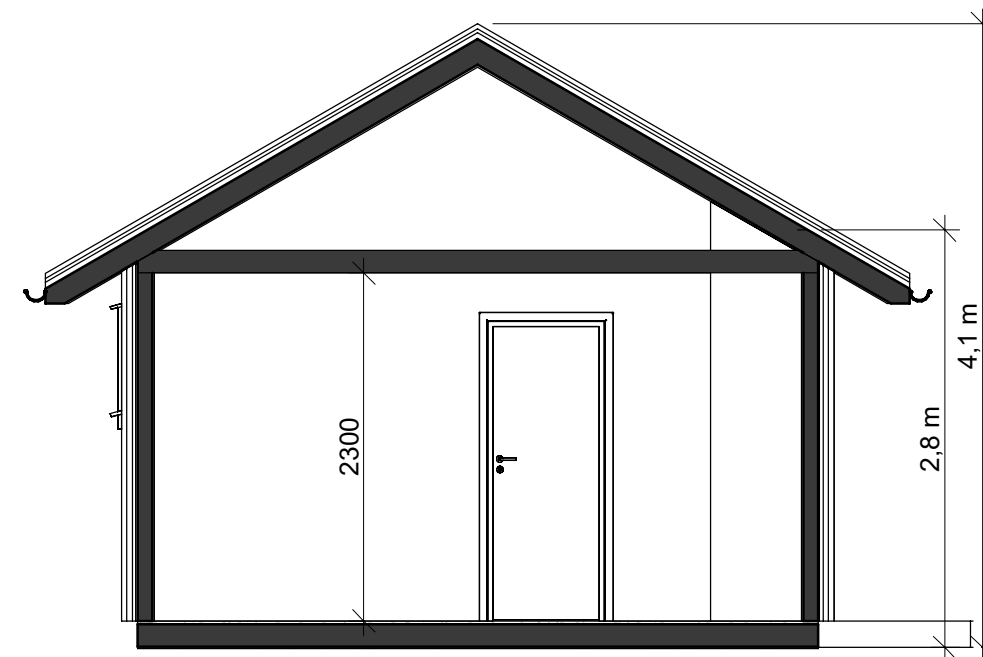
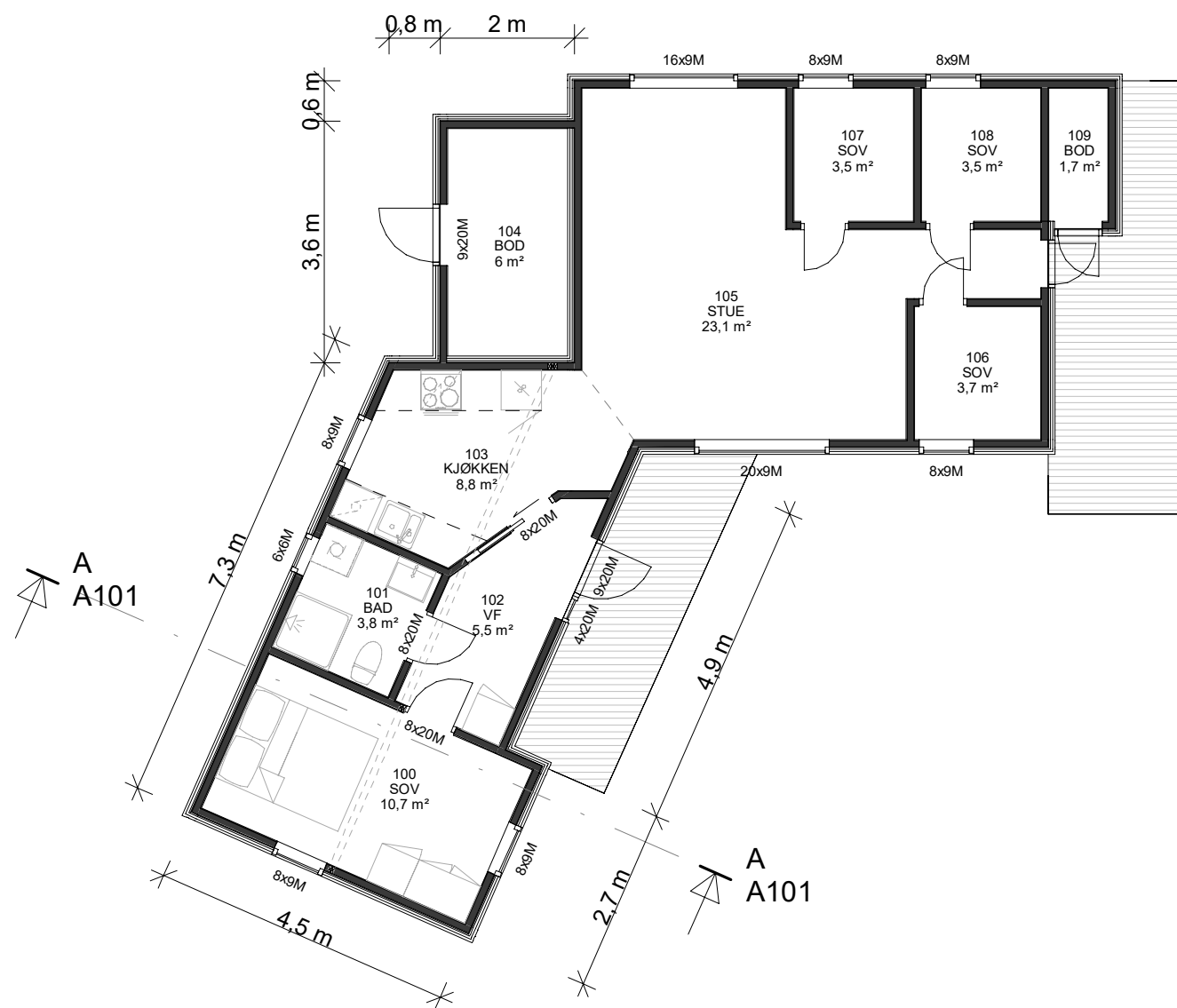
Vi håper på at Statsforvalteren / Nasjonalparkstyret kan være positive til dette tiltaket og håper på en snarlig tilbakemelding.

Med Vennlig Hilsen
For KVA Byggtjenester as

Øystein Aslaksen

Vedlegg:

Situasjonsplan med merket tilbygg og planer og fasader for tilbygg til hytte og bilde av eksisterende hytte.

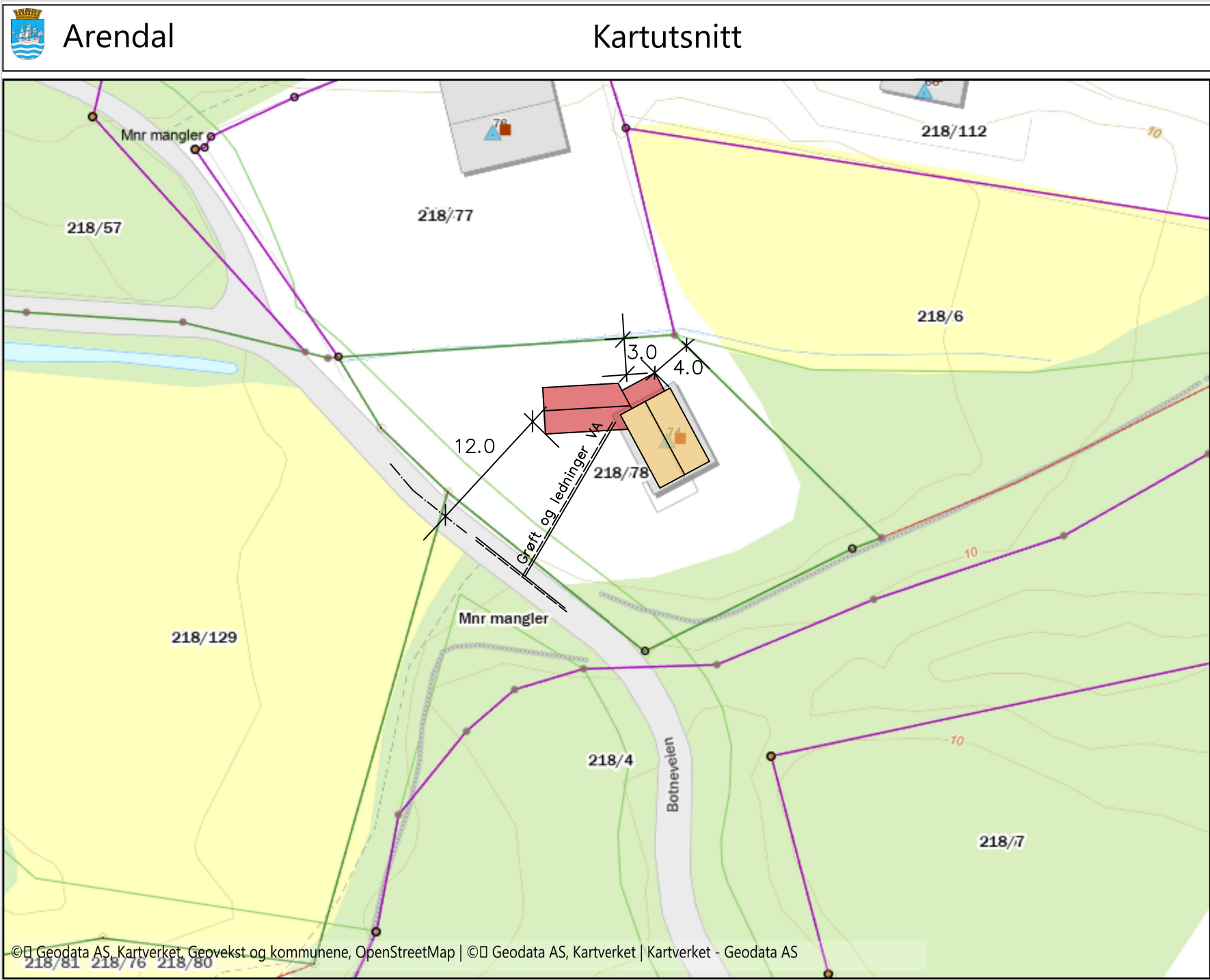
www.mesterhusbyggpartnere.no

Nr.	Beskrivelse	Dato

Tromøya
Botneveien 74

Plan og snitt

Prosjektnr.	-	A101
Dato	10.10.2023	
Tegnet av	EO	
Kontrollert av	-	Målestokk As indicated

Situasjonsplan

- Tilbygg hytte
- Eksisterende hytte

© Geodata AS, Kartverket, Geovekst og kommunene, OpenStreetMap | © Geodata AS, Kartverket | Kartverket - Geodata AS

Prosjekt nr 2024-003

Anne Watne
Tilbygg hytte Botneveien 74
Arendal kommune

Tegning nr KVA-2024-003-500

Situasjonsplan

REVISJONER	MÅL 1:500
07.02.2024	sign: øa
	Kolbjørnsvik

Kirkeveien 20B
4816 KOLBJØRNSVIK

Tlf: 90 88 96 90

Mail:
post@kvabyggjenester.no

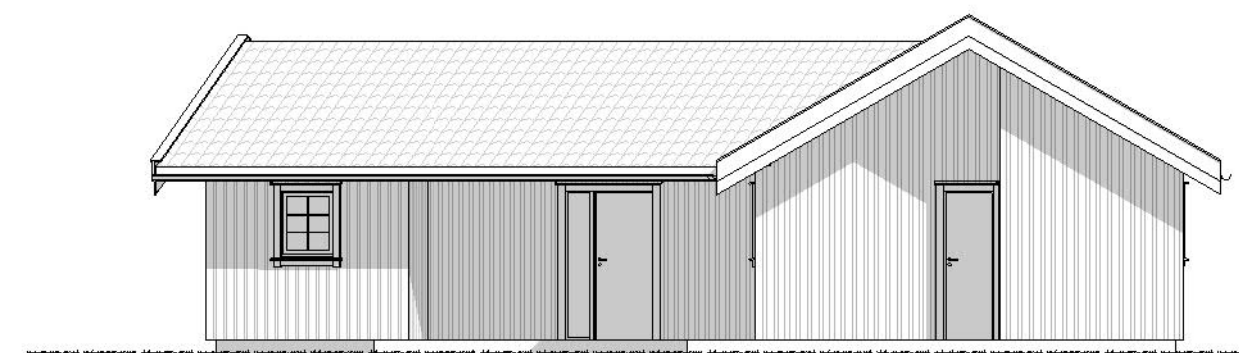
Fasade Øst

Fasade Nord

Fasade Vest

Fasade Sør

www.mesterhusbyggpartnere.no

Nr.	Beskrivelse	Dato

Tromøya
Botneveien 74

Fasader

Prosjektnr.	-	A102
Dato	10.10.2023	
Tegnet av	EO	
Kontrollert av	-	Målestokk 1 : 100

Arkivsaksnummer: 2024/1786-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 24.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	16/24	31.05.2024

Søknad om til bygg på Tromøy kirkevei 364 216/90 Arendal - Raet NP

Innstilling fra forvalter

Raet nasjonalparkstyre gir med hjemmel i verneforskriften for Raet nasjonalpark gir tillatelse til tilbygg som omsøkt på Tromøy kirkevei i henhold til verneforskriften § 3 4..ledd a).

Det gis tillatelse til kjøring med materialer under arbeidet jf verneforskriften § 9 4.ledd c).

Tillatelsen er gitt på følgende vilkår:

- Det kan bygges ut et tilbygg som øker FBA med mellom 25 og 30 m² på sørsiden av eksisterende fritidsbolig. Ny tegninger som viser ny utforming skal sendes inn til forvalter.
- Grunnarbeider skal utformes med enten ringmur eller plate støpt på morenemasser. Det tillates ikke graving uten avklaring med forvalter i forkant.
- Det skal benyttes panel/kledning og tak som passer til fritidsbolig/bod for øvrig.
- Mønehøyde skal ikke overstige den som er på eksisterende fritidsbolig
- Alt avfall skal fjernes fra nasjonalparken og leveres på egnet avfallsmottak.
- Frakt og tilkjøring av materialer skal foregå så skånsomt som mulig uten å skade vegetasjon og geologi.

Tiltaket skal være igangsatt senest tre år fra denne dispensasjonen ble gitt. Tiltaket kan kreve tillatelser etter annet lovverk.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Vedlegg:

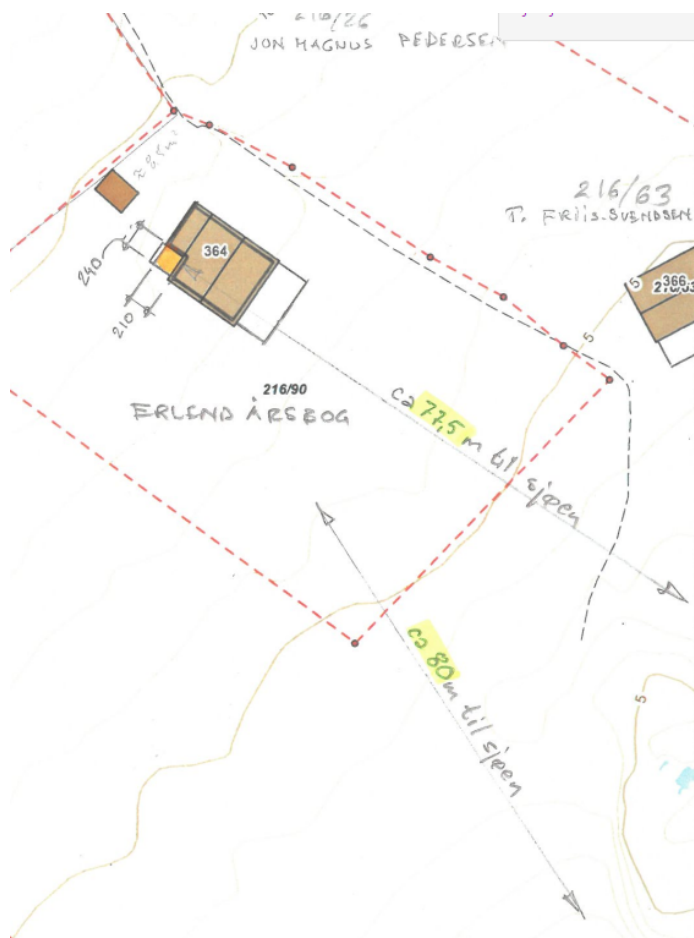
- 1 Tromøy kirkevei 364, tilbygg med våtrom - plan, snitt og fasader, m 1 500, A3..pdf
- 2 Søknad - Raet nasjonalpark - Arendal 216/90 - Tromøy Kirkevei 364 - tilbygg til hytte
- 3 Tromøy kirkevei 364, situasjonsplan m tilbygg - m 1 500.pdf

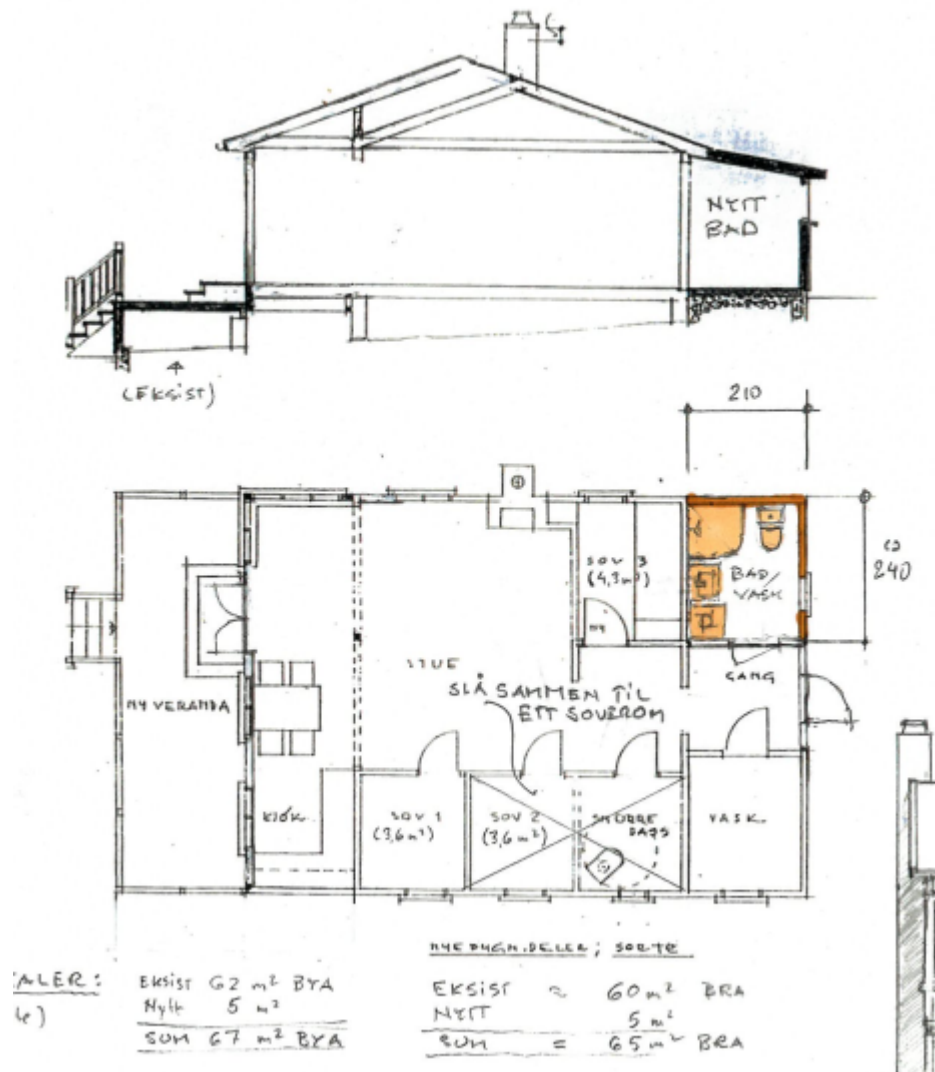
Saksopplysninger

Bjørn Barextein søker på vegne av eier om et tilbygg til fritidsbolig på Tromøy kirkevei 364. Fritidsboligen ligger ovenfor Listranda og er ca 60 m² med terrasse på forside mot havet og en liten terrasse på baksiden ved inngangspartiet. Det er denne terrassen som nå søkes omdisponert til tilbygg for å gi mulighet til våtrom ifm at det er lagt opp privat VA til eiendommen.

I tillegg er det en bod på ca 7-8 m² bak hytta.

Det totale BFA for eiendommen er ca 100 m², hvor ca 30 m² er terrasse. 5 m² av terrassearelet (baksiden) søkes omdisponert til tilbygg. Takvinkel vil beholdes.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl.res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

Verneforskriften § 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerder, anlegg og innretninger (..) o.l. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.

§ 3 fjerde ledd *Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:*
a) *ombygging av, og mindre utvidelser samt bruksendring av eksisterende bygninger, i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen.*

Forvaltningsplan

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det gitt retningslinjer for byggetiltak for fritidsbolig:

Eksisterende FBA på eiendommen	FBA-grense for nytt tiltak
Ca.20-30 m ²	Ca.30 m ²
Ca.30-50 m ²	Ca.25 m ²
Ca.50-70 m ²	Ca.20 m ²
Ca.70-90 m ²	Ca.10 m ²
>90 m ²	<2 m ²

Fritidseiendommer – utforming

Dispensasjonssøknader vil fortsatt gjennomgå skjønnsmessige vurderinger, hvor de faktiske forhold i hver enkelt sak som: eksponering, beliggenhet, terrengvurderinger og landskapsvurderinger mv. vil være avgjørende for utfallet. Retningslinjene er ment å gi signaler som kan styre søknader inn mot hva som er realistisk å oppnå dispensasjon for på den enkelte eiendom.

- Tiltak der man utnytter allerede bebygd areal er å foretrekke. Fotavtrykket av den totale bygningsmassen bør bli minst mulig. Det vil si at man kan søke om å ombygge en type bebygd areal til et annet formål. Eksempel nr.1: Rive anneks for å oppføre tilbygg. Eksempel nr. 2: Fjerne deler av veranda for å oppføre mindre tilbygg. Arealregnskapet vurderes i den enkelte sak.
- På de større hyttene (hytter over gjennomsnittet FBA 90-350 m²) er FBA-grensen på <2 m² ment som en "sikkerhetsventil" som kan vurderes i spesielle tilfeller.
- Ved påbygg skal bygget fremstå lavest mulig i terrenget. Mønehøyden på eksisterende hytte skal være retningsgivende.
- Takvinkel og takdekke, gavl og raft skal være i tråd med bygningen ellers.
- Dispensasjon til bygging av terrasse, levegg eller skillevegg utendørs, kan normalt ikke påregnes.
- Det skal alltid tilstrebes å bygge minst mulig eksponert. Dette vil i mange tilfeller være på baksiden av bygget, bort fra sjøsiden, stier, åpne områder osv.
- Bruk av store blanke flater (som vinduer) bør begrenses for å unngå stor landskapspåvirkning.
- Det anbefales bruk av jordfarger og/eller grånende tre for å begrense kontrasten mellom bygninger og terrenget.
- Terrenginngrep som sprengning og graving mv. skal unngås

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften.

Presedens

Alle utvidelser og byggetiltak vil bidra til en økt nedbygging av venreområdet. Det er lagt inn et 10% handlingsrom som er ivaretatt med retningslinjene i forvaltningsplanen. Det er lite grunnlag for presedens såfremt disse følges.

Vurdering

Verneforskriften § 3 slår fast at alle inngrep inkludert tilbygg og varige/midlertidige bygninger i utgangspunktet er forbudt. Det er i ledd 4 a) gitt en åpning for å søke om ombygging og/eller utvidelser av eksisterende bygninger i samsvar med retningslinjer i forvaltningsplanen.

Det omsøkte tiltaket faller inn under §3 4.ledd a) og eiendommens FBA er 10 m². Retningslinjene angir at man kan søke om en utvidelse på ca 2 m² eller omdisponere allerede utnyttet areal. Det omsøkte tiltaket er en omdisponering av 5 m² terrasse til tilbygg i tilknytning med fritidsbolig.

De andre vilkårene for tilbygg (samling, høyde, eksponering, bakside osv er innfridd.)

Tilbygg bidrar til en bit-for-bit nedbygging av nasjonalparken og kan påvirke landskap, friluftsliv, geologi, naturmiljø m.fl. Retningslinjene er vedtatt for å avgrense denne nedbyggingen, men hvert enkelt tiltak skal vurderes separat.

På denne eiendommen er tilbygget i tråd med eksisterende byggestil, og man ønsker å omdisponere allerede nedbygd areal som en del av søknaden. Det er en noe opparbeidet naturtomt der det er gjort vedtak om innføring av VA-anlegg i forbindelse med en samlet søknad til hyttene i området. Det er heller ingen turstier som krysser eiendommen og tiltaket er ikke synlig fra sjøsiden. Det er forvalters vurdering at 5 m² er innenfor handlingsrommet i retningslinjene.

Samlet belastning får betydningen gjennom en gradvis nedbygging, men er tatt høyde for gjennom retningslinjene. Økosystembelastning (jf nml § 10) anses som begrenset ettersom tiltaket utnytter terrasse, og vurderes oppveid av reduksjon av utslipp ved påkobling til VA-anlegg på fritidsboligen.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) i området er godt og basert på feltbefaringer samt innhenting av kunnskap fra verneprosess, kartlegginger og offentlige funn. Det er ingen registrerte naturtyper i området. Det er ikke registrert rødlistede arter i området med unntak av en del sjøfugl nede på listranda. Tiltaket er ikke vurdert å ha negative effekter p verneverdier.

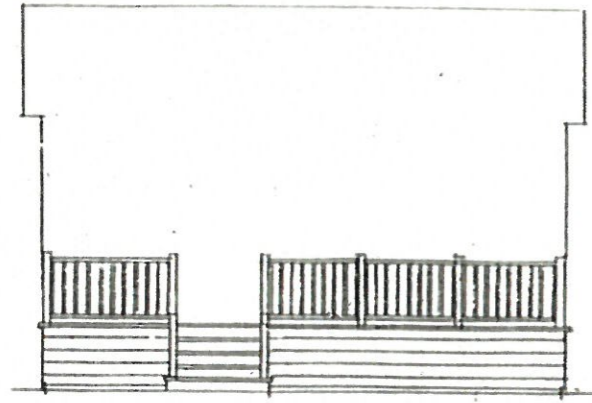
Føre-var-prinsippet (§ 9) er vurdert å være mindre aktuelt ettersom kunnskapsgrunnlaget er godt.

§ 11 forutsettes ivaretatt gjennom vilkår for gjennomføring og § 12 vurderes som lite aktuell i saken.

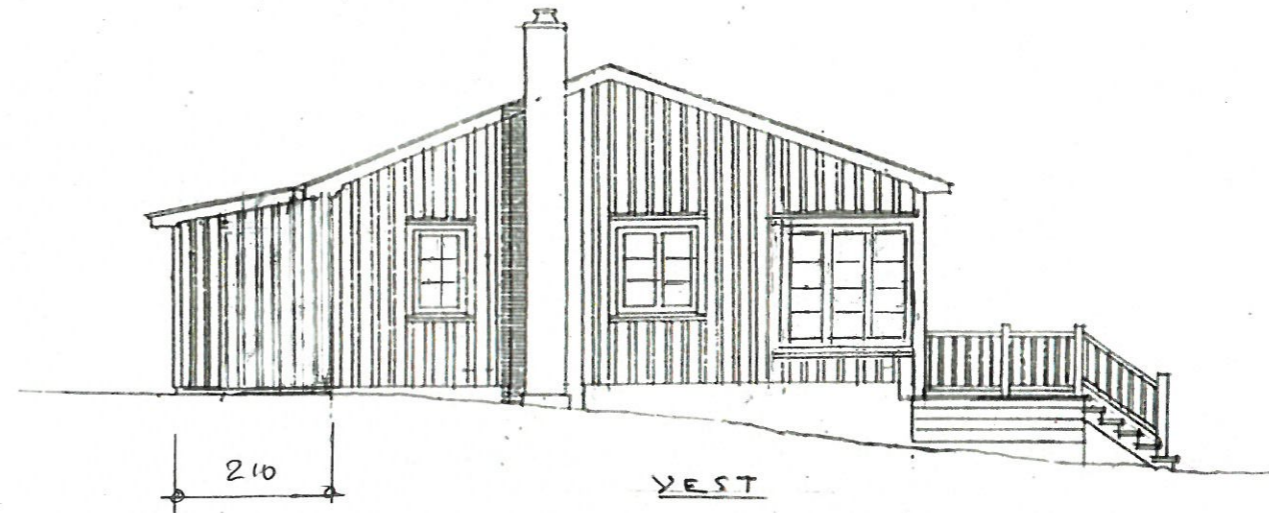
Det vil trolig være behov for tilkjøring og frakt til og fra eiendommen i forbindelse med tiltaket. Forvalter anbefaler derfor at det gis en dispensasjon jf § 9 4.ledd c) i verneforskriften. Det er en robust sti fra Tromøy Kirkevei til fritidsbolig, men deler av traseen er smal og man bør ta hensyn til dette under transport. Det anbefales at man benytter traseen som ble åpnet under legging av VA-anlegg i området fremfor å utvide stien.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at søknaden gis tillatelse tilbygget som omsøkt med vilkår. Det bør også legges inn tillatelse til motorisert ferdsel for frakt av materialer med vilkår.

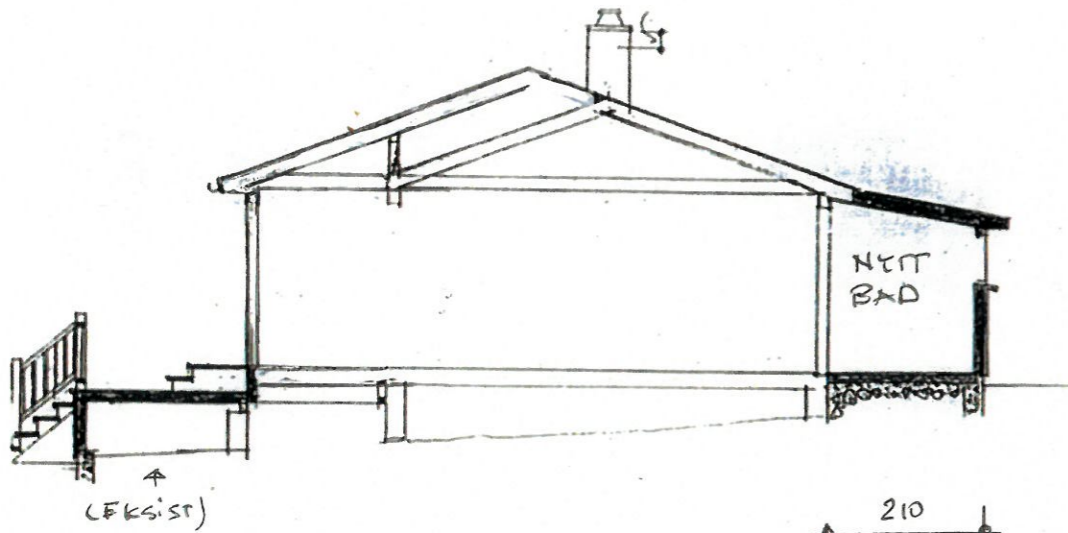

VERANDA

210

VEST

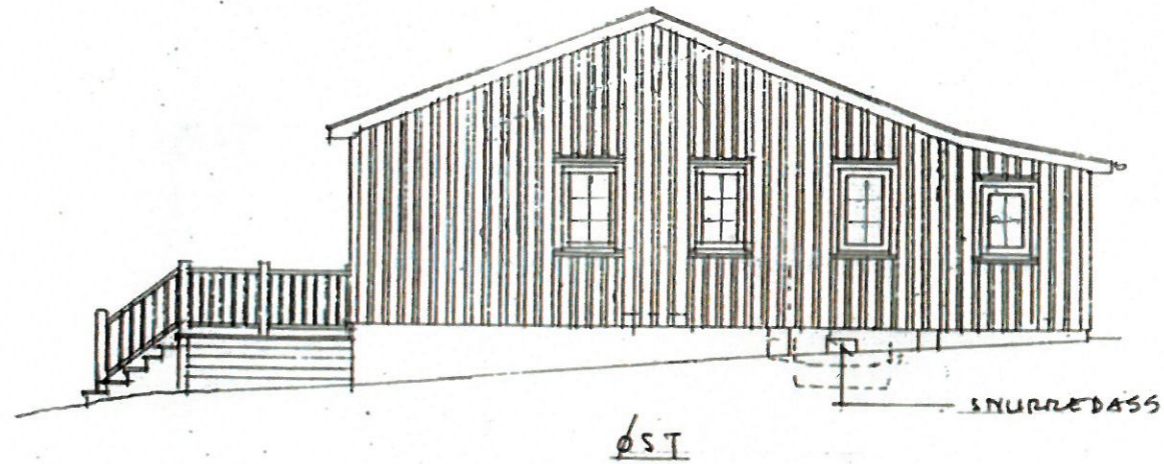

(EKSIST)

210

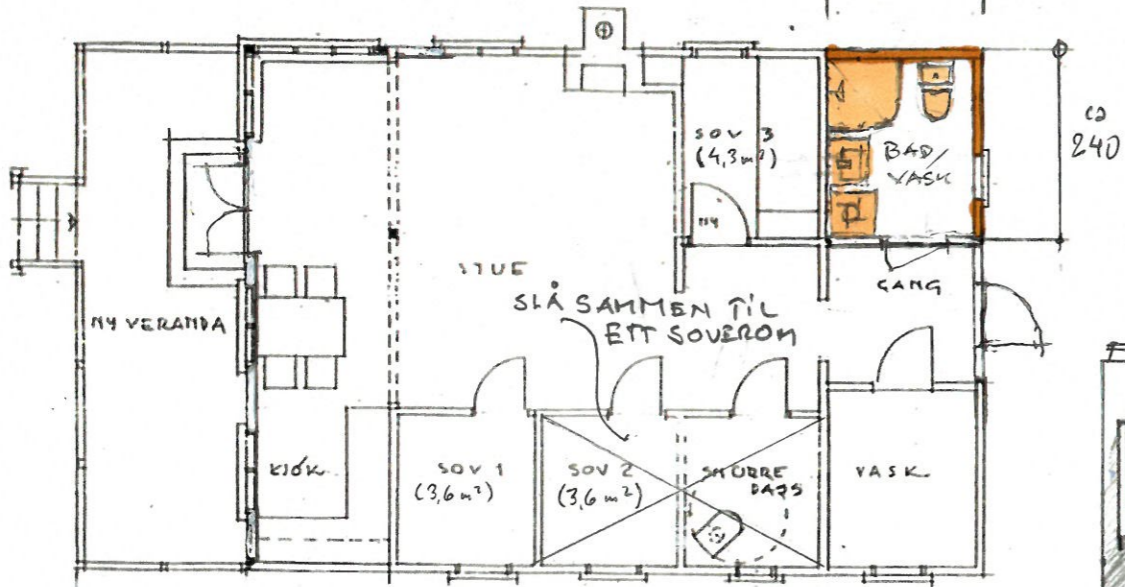
240

240

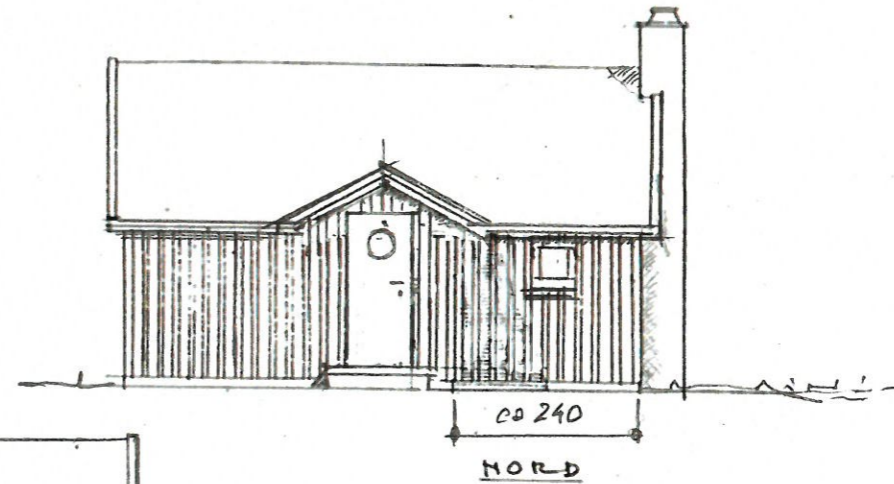
ØST

SNURREPASS

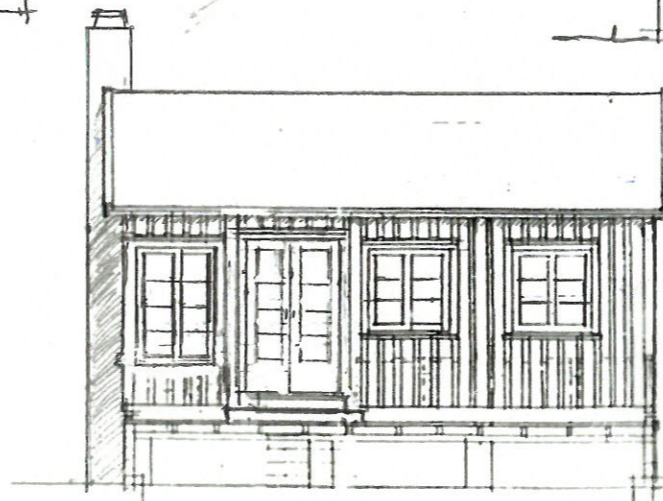
AREALER:
(Hytte)
EKSIST 62 m² BYA
Hytte 5 m²
SUM 67 m² BYA

NYE BYGN. DELER; SORT
EKSIST ≈ 60 m² BRA
NYTT 5 m²
SUM = 65 m² BRA

240

NORD

340

OPPDRAG	ERLEND ARSBOG SOMMERBOLIG, BREKKA	TYHOLMEN ARKITEKTKONTOR BJØRN BAREXSTEIN SIVILARKITEKT MNAL ARRESTBAKKEN 1, 4836 ARENDAL TLF 91307964 E-mail post@tyholmen.no
TEGN	PLAN, SNITT, FASADE	

Deres ref:

Vår ref

08.02.24

Raet nasjonalparkstyre v/ Statsforvalteren i Agder
Postboks 504
4804 ARENDAL

Sendes pr e-post sfagpost@statforvalteren.no

VEDR. 216/90, TROMØY KIRKEVEI 364.

SØKNAD OM DISPENSASJON FOR TILBYGG MED VÅTROM TIL HYTTE ETTER VERNEFORSKRIFTEN I RAET NASJONALPARK (I HENHOLD TIL FORVALTNINGSPLANENS RETNINGSLINJER).

Bakgrunn:

Det er i dette området i ferd med å bli gjennomført et VA-prosjekt med vann og avløp til hyttene i området. For flere av hyttene er dette allerede gjennomført, og for noen av hyttene er det søkt om og godkjent mindre tilbygg eller endringer på hyttene som gjør det mulig å bygge våtrom. Nå i vår, skal denne eiendommen få vann og kloakk, og det kommer et tilkoblingspunkt like nordøst for hytta rett ved husveggen.

Søknad om tilbygg:

Hytta er ikke stor, ca 60 m² BRA + pluss en mindre bod på baksiden på ca 7-8 m² BRA. Det søkes om tillatelse til et mindre tilbygg på baksiden av hytta for å få plass til et nytt våtrom. Dagens hytte er ikke stor. Det er tegnet inn tre ørsmå «soverom» i de godkjente tegningene, men ingen av dem oppfyller faktisk forskriftene i plan og bygningsloven til å kunne være definert som soverom. Til det er de for små. Det er luftmengden som dette gjelder. Disse soverommene er henholdsvis 3,6 m², 3, 6 m² og 4,3 m². Ved en normal takhøyde har disse rommene henholdsvis 8,6m³ og 10,3m² luft. Det opprinnelige kravet for størrelse på rommene er 15 m³ luft, som tilsvarer 6,3 m² gulvareal ved normal størrelse.

Jeg er klar over at plan og bygningsloven ikke er et felt som nasjonalparkstyret skal behandle saker utfra, men hovedpoenget her er at det ikke er plass til å integrere det planlagte soverommet inn i dagens hytte. Det er pr i dag en snurredass inne i et lite rom i hytta, men dette rommet planlegges slått sammen med naborommet slik at i det minste ett soverom kan få en størrelse som tilsvarer et lite soverom. Dette vil da bli 7,2 m². (Et normalt dobbeltsoverom regnes som 12 m², med en minstestørrelse på ca 10 m²).

Det planlagte våtromstilbygget er planlagt plassert på baksiden av hytta, i et «innhukk» i dagens bygning. Her er det en liten terrasse i dag, slik at fotavtrykket i forhold til måleregulene for Raet nasjonalpark faktisk ikke vil øke.

Jeg legger ved bilder som viser at det planlagte tilbygget ikke vil gjøre mye ut av seg i omgivelsene. Fra sjøsiden vil det ikke være synlig. Tilbygget planlegges bygd på punktfundamenter/påler og med trebjelkelag, slik at man ikke rører selve raet mer enn selve pælene.

Det er ingen stier, sjelden flora og fauna eller landskapsmessige forhold som blir berørt på en negativ måte, så vi mener at dette ikke er i strid med formålet bak Raet nasjonalpark. I utkastet til forvaltningsplanen for Raet nasjonalpark av 16.12.17 er det gitt retningslinjer for «privat eiendom og tekniske anlegg». På grunn av målereglene som brukes som kalles «fotavtrykk bebygd areal FBA» så regnes jo terrasser med, og dermed dette dessverre i kategorien «større hytter fra 90 – 350 m²», men selve hytta på ca 60 m² er det ikke noe grandios eller luksuriøst over. Vi håper denne redegjørelsen viser at det er anledning til å gi dispensasjon fra bestemmesene og at dette er i tråd med retningslinjene i i punkt 3.3.6 i forvaltningsplanen. Vi siterer fra retningslinjene:

- Lavest mulig i terrenget
- Dagens møne skal være retningsgivende
- Takvinkel, takdekke, gacl og raft i tråd med bygnigen ellers
- Bygge minst mulig eksponert
- Bygge bort fra sjøsiden, stier og åpne områder
- Begrense blanke flater (som vinduer)
- Terrengingrep som sprengning og graving skal unngås.

Arealoversikt:

Bruksareal BRA:

Dagens hytte	60 m ² BRA
Anneks	ca 7 m ²
<u>Sum</u>	<u>67 m²</u>
Tilbygg bad	5 m ²
Totalt	72 m² BRA

Bebygd areal BYA (regnet som fotavtrykk i henhold til målereglene for Raet nasjonalpark)

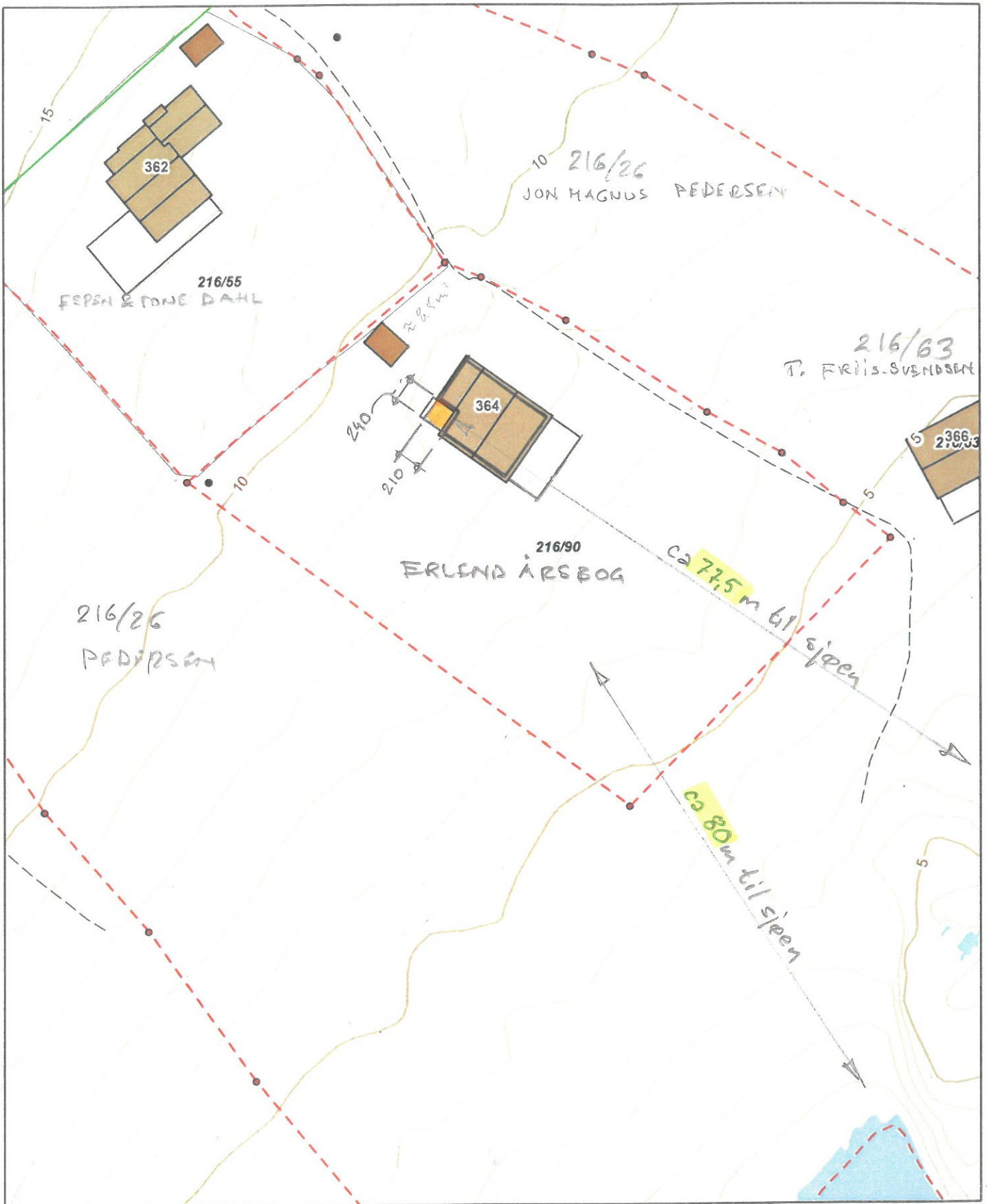
Dagens hytte	62 m ² BYA
Bod	8 m ²
<u>Sum</u>	<u>70 m² BYA</u>
Terrasse inngang	5 m ² FBA
Terrasse foran	ca 25 m ² FBA
<u>Sum inkl terrasser</u>	<u>ca 100 m² FBA</u>
Tilbygg BYA (netto)	0 m² NB. Siden tilbygget erstatter en platting, så øker ikke «fotavtrykk-BYA»
Sum totalt	100 m² BYA

Dersom det ønskes ytterligere informasjon, så står jeg gjerne til disposisjon

Mvh

Sivilarkitekt MNAL Bjørn Barexstein
Tyholmen arkitektkontor as

 <p>ARENDA KOMMUNE</p>	ARENDALESKART		
	ERLEND ÅRSBOG, TRONØY KIRKEVEI 364 N'LBEGG MED VÅTROM N'LEITIDSBOLIG.		
Dato: 29.01.2024			Målestokk:
Sign:			1: 500

Det tas forbehold om evt. feil/mangler i kartgrunnet. I forbindelse med prosjektering/anleggsarbeid må aktuelle faginstans i kommunen kontaktes.

Arkivsaksnummer: 2024/3676-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 23.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	17/24	31.05.2024

Søknad om forsterkning av molo og tilbakeføring av gangvei, samt reoperasjon av brygge Mærdø 25 - Raet NP

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir tillatelse til støping av betongkjerne i molo med tilbakeføring av rullestein i etterkant jf verneforskriften § 3 tredje ledd e). Øvrige deler av søknaden er vurdert å være ikke søknadspliktig vedlikehold jf verneforskriften § 3 annet ledd a).

Vilkår for søknaden:

- Tiltaket skal i utgangspunktet utføres uten å grave i sjøbunn som medfører partikkelspredning.
- Dersom tiltaket krever graving i sjøbunn må dette gjennomføres utenfor vekstperioden til ålegress (april- september).
- Tiltaket skal ikke være visuelt synlig fra siden.
- Arten vårsalat er registrert i området (trolig i bukt ved mindre brygge?) og skal beskyttes under det pågående arbeidet.

Arbeid fra sjøsiden er ikke søknadspliktig jf motorisert ferdsel, men behov for motorferdsel på land i verneområdet må søkes om.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Tegninger er vedlagt

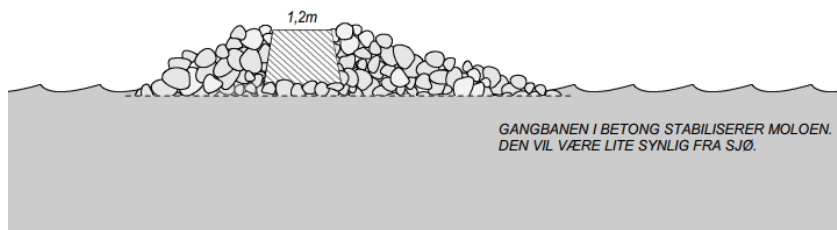
Saksopplysninger

Harrald Marralbe søker på vegne av eiere av Merdø 25 (209/117) om å reparere naturskade på molo nær Østregapet på Merdø. Brygga er i dag sterkt hellende og gangveien er ødelagt

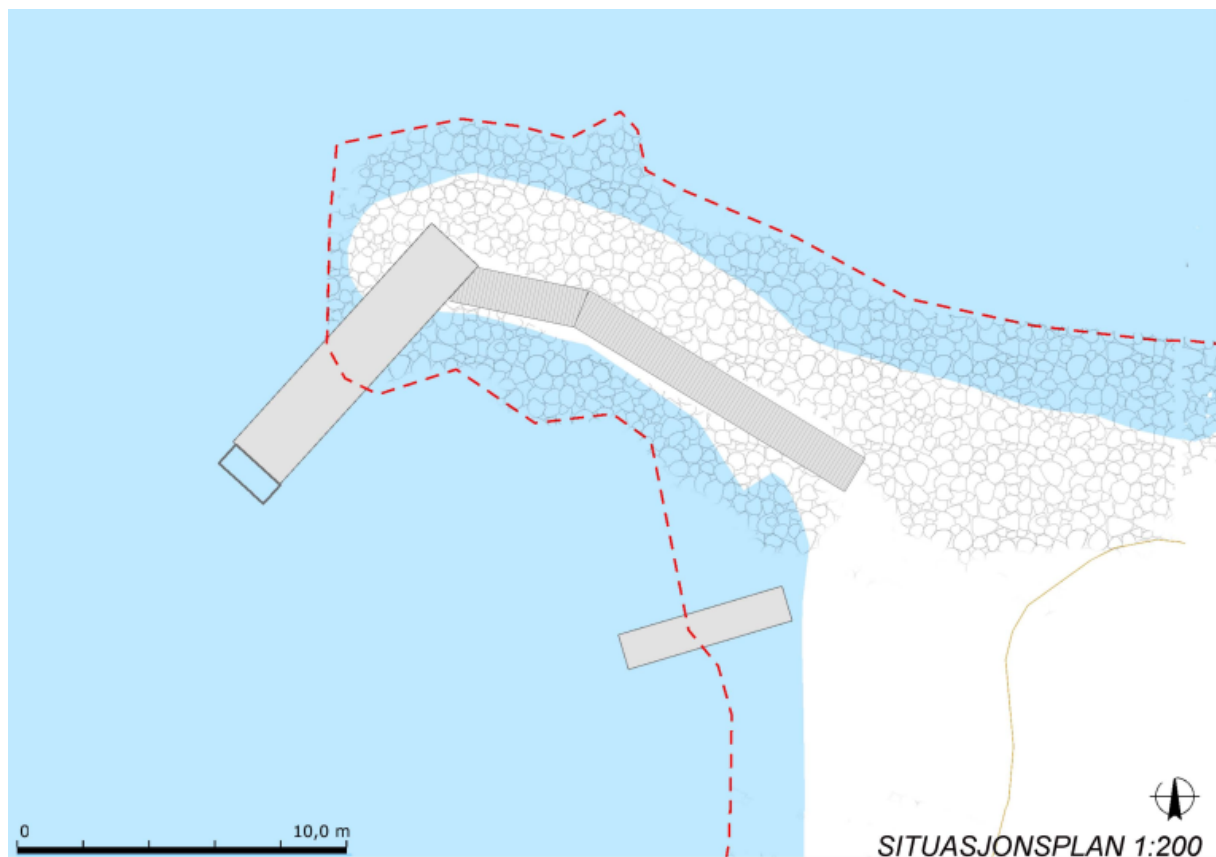
(borte).

Vedlagt bildeserie viser at det har vært en molo med gangvei på toppen ut til brygge montert ytterst. Bryggas fundament i sjø er sterkt forringet og trenger forsterkning.

Opprinnelig har molo blitt laget med rullestein og planker på toppen. Denne løsningen har vært svært sårbar for vær, is og høyvann, og har blitt reparert/utbedret i flere runder. Entreprenør foreslår å støpe en kjerne av betong i molo som kan benyttes som gangvei, og at rullestein tilbakeføres inntil denne for å bevare utformingen. Det søkes derfor om denne løsningen for molo.

Videre søkes det om tillatelse til å forskale og støpe opp nytt fundament under brygga i sjø. Det vil også byttes ut en del trevirke og stål (vedlikehold av toppdekke av tre på brygga).

OPPDRAG	Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO	OPPDR NR	TEGN NR	REV	HARALD MARRABLE SIV.ARK SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNSVIK harald.marrable@gmail.com - tlf.97 00 13 99 Foretaksnr. NO 970 411 720	
TEGN	SITUASJONSPLAN/FOTO	MÅL	1:200	DATO		12.05.24

Hjemmelsgrunnlag

Delegering

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke*, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

§ 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerder, anlegg og innretninger (...)

Bestemmelsene er ikke til hinder for

a) vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

b) gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

(..)

d) bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg.

e) riving av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med inntil samme størrelse og for samme bruk.

Forvaltningsplan

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det gitt retningslinjer for bygger og fortøyningsplass.

Brygger og fortøyningsplass: Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Presedens

Det er en økende grad av henvendelser som omfatter brygger med bekymring for pågående og fremtidig vær og klima. Det forventes at flere søknader om forsterkning vil komme, og denne saken kan skape presedens for tilsvarende saker.

Vurdering

Brygger er en type inngrep som påvirker flere av verneverdiene i nasjonalparken. Det omsøkte tiltaket omfatter forsterkning av fundament og reparasjoner av eksisterende brygge, samt omfattende tiltak i molo.

Det er forvalters vurdering at tiltakene på brygga faller inn under bestemmelsene i § 3 annet ledd a) og dermed ikke er søknadspliktige.

Videre vil moloens skader være aktuelle å vurdere under § 3 tredje ledd b) jf naturskade, og tiltaket med oppgradering av molo med betongkjerne vil være aktuelle under § 3 tredje ledd e)

Verneverdiene i dette området er i godt dokumentert på landskapsnivå gjennom verneprosessen og naturdatabaser. Området hvor tiltaket er omsøkt har marine naturtyper registrert ved ålegrasenger i hele gruntvannsområde og den rødlistede arten vårsalat (trolig avvik i gps registrering da denne ikke vokser i sjø).

Merdø er et noe viktig område for sjøfugl, andefugler og vadere i nasjonalparken.

Tiltaket er ikke vurdert å ha betydning for ferdsel på sjø, men ligger i et prioritert friluftslivsområde (hele Merdø). Det er lite sannsynlig at tiltaket vil virke privatiserende eller forhindre allmenn ferdsel.

Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt.

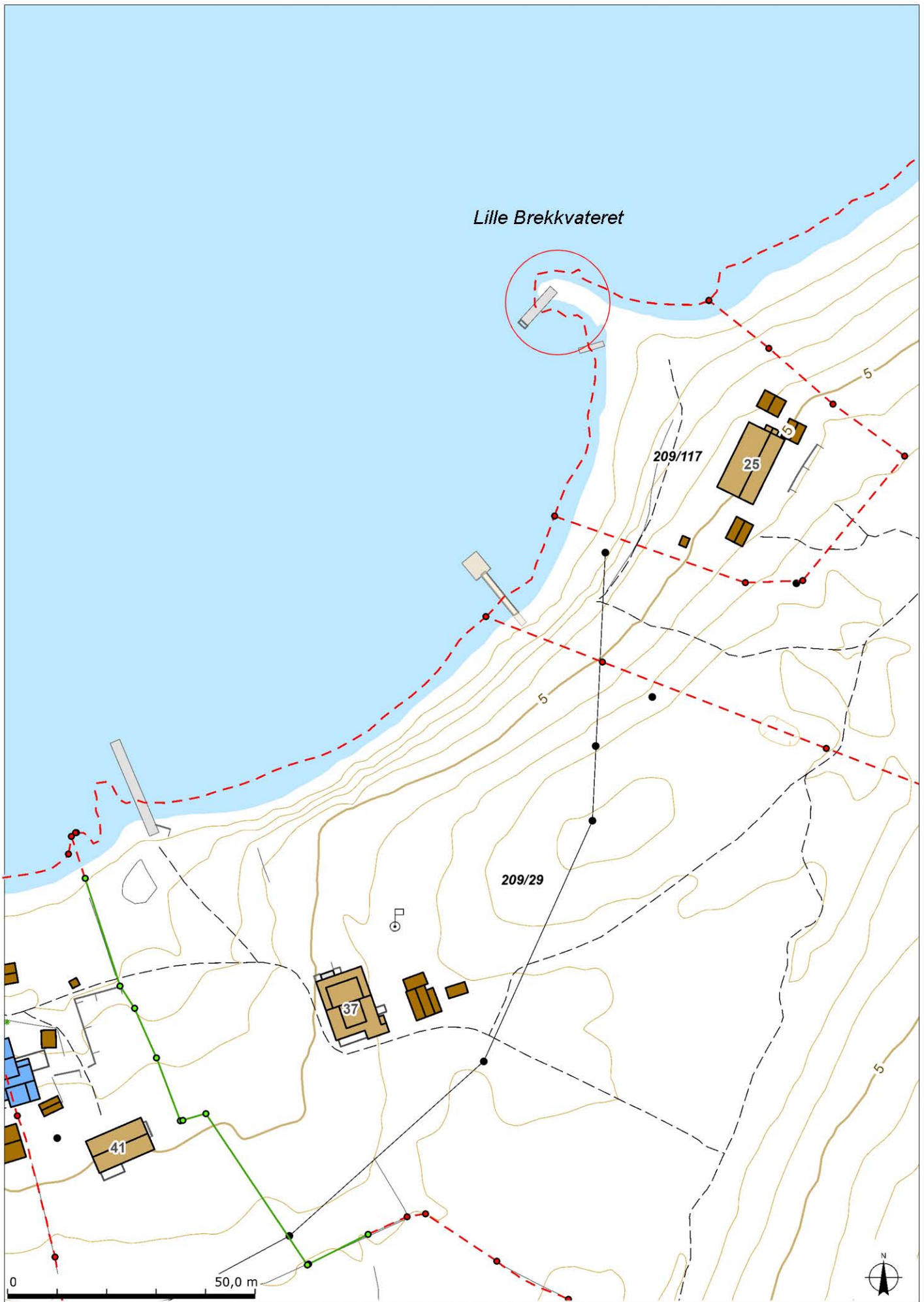
Det er en sannsynlig presedenseffekt av å gi tillatelse til oppgraderinger som gjør brygger mer robuste for vær og klima, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor noe vekt i vurderingen.

Økosystemtilnærming er vurdert til å være moderat omfang da tiltaket ikke innebærer forstyrrelse av sjøbunn og samtidig er det ingen økning i areal eller endring av landskapet som følge av tiltaket. Totalt sett vil en tillatelse ikke gi en økt samlet belastning jf nml § 10.

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

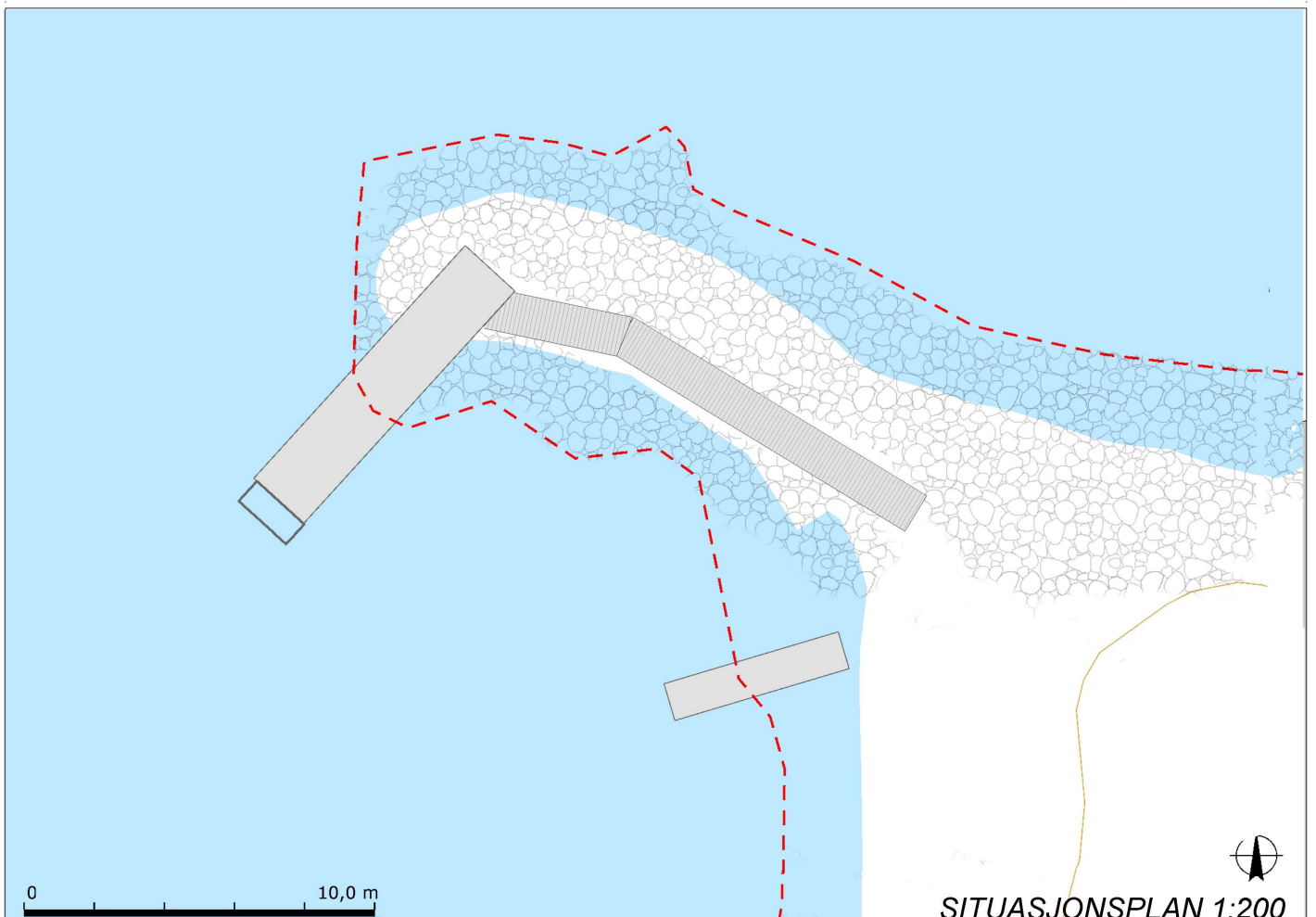
Forvalter anbefaler at søknaden innvilges jf verneforskriften § 3 tredje ledd e).

OPPDRAG	Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO	
TEGN	SITUASJONSPLAN	MÅL 1:1000

OPPDR NR	TEGN NR	REV
DATO	17.03.24	SIGN

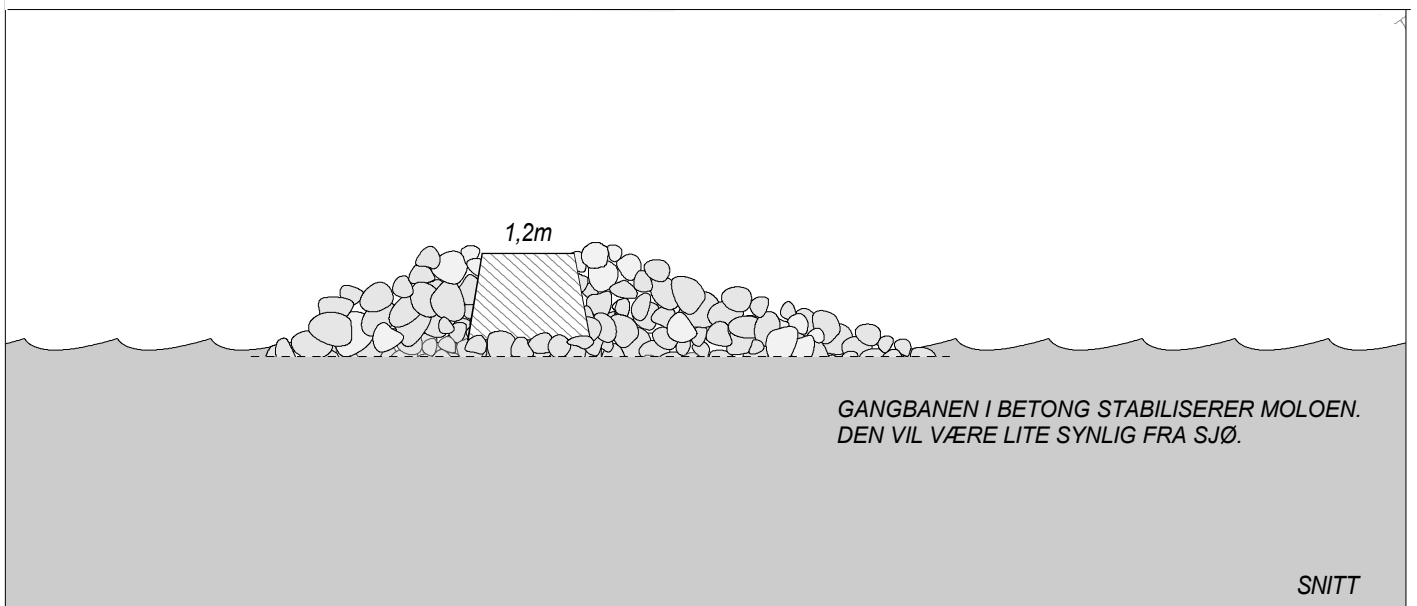
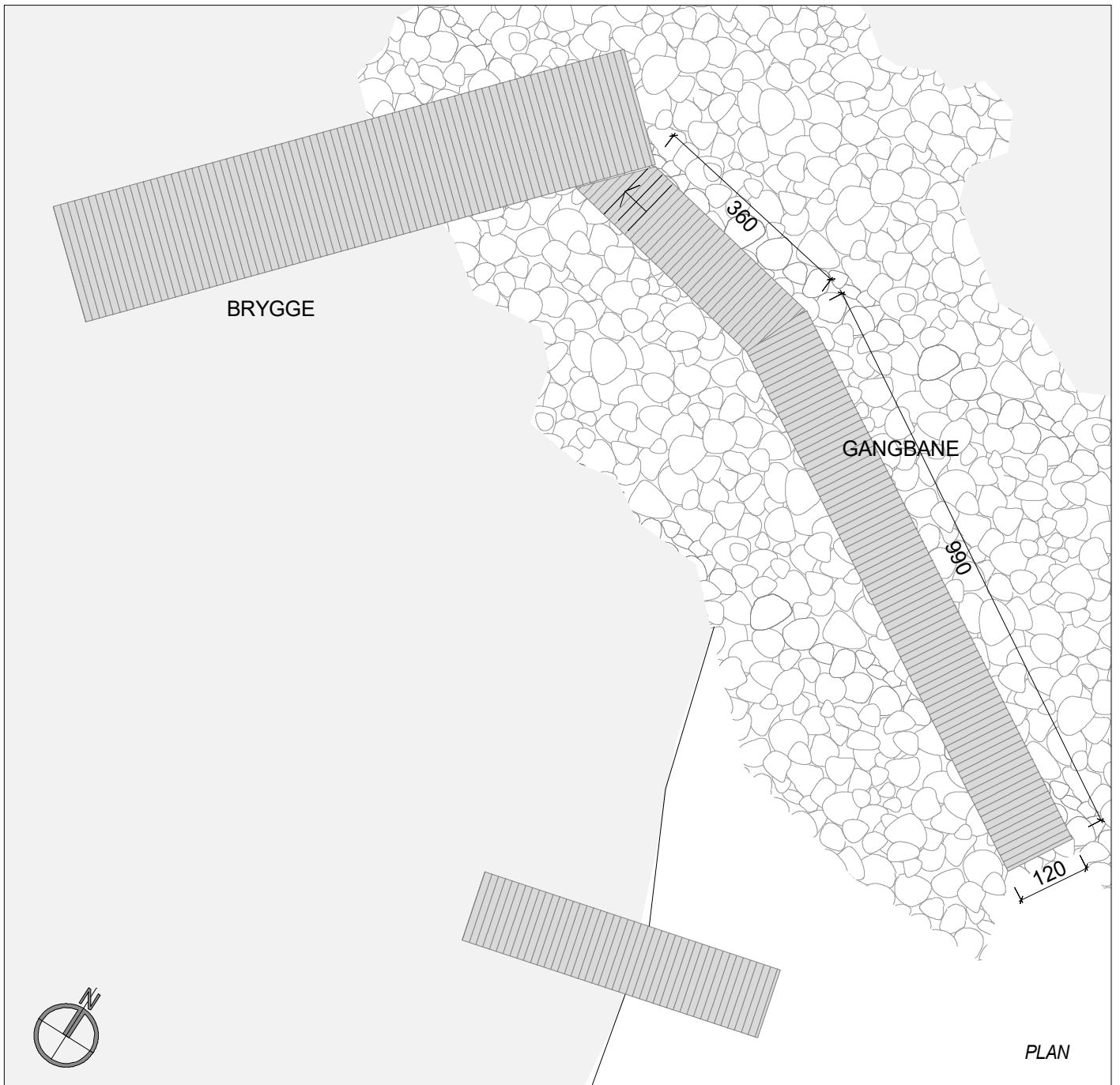
HARALD MARRABLE SIV.ARK SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNSVIK harald.marrable@gmail.com - tlf.97 00 13 99 Foretaksnr. NO 970 411 720
--

OPPDRAG	Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO	
TEGN	SITUASJONSPLAN/FOTO	MAÅL 1:200

OPPDR NR	TEGN NR	REV
DATO	12.05.24	SIGN

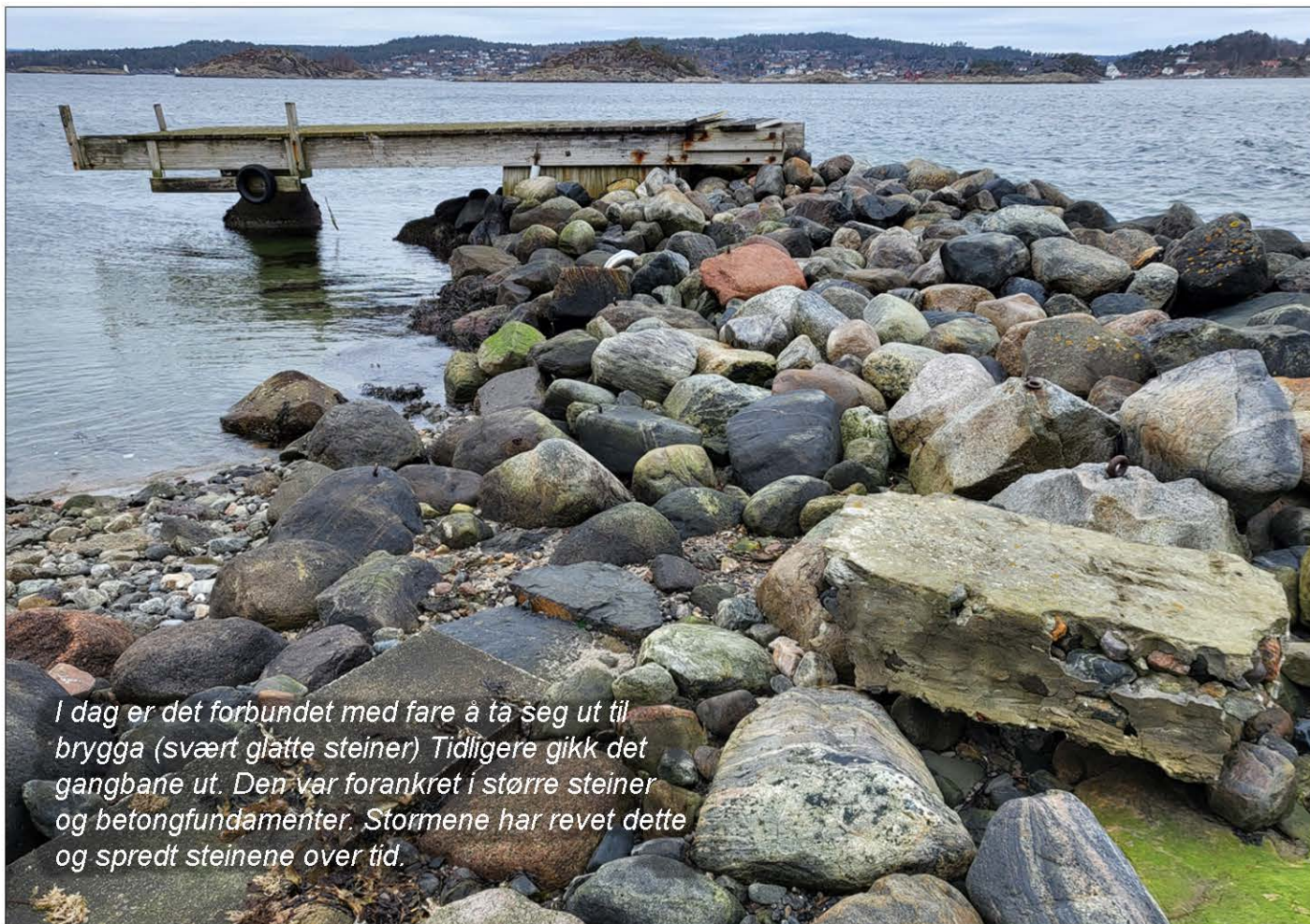
HARALD MARRABLE SIV.ARK
 SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNSVIK
 harald.marrable@gmail.com - tlf.97 00 13 99
 Foretaksnr. NO 970 411 720

OPPDRAG	Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO	
TEGN	PLAN OG SNITT	MÅL 1:100

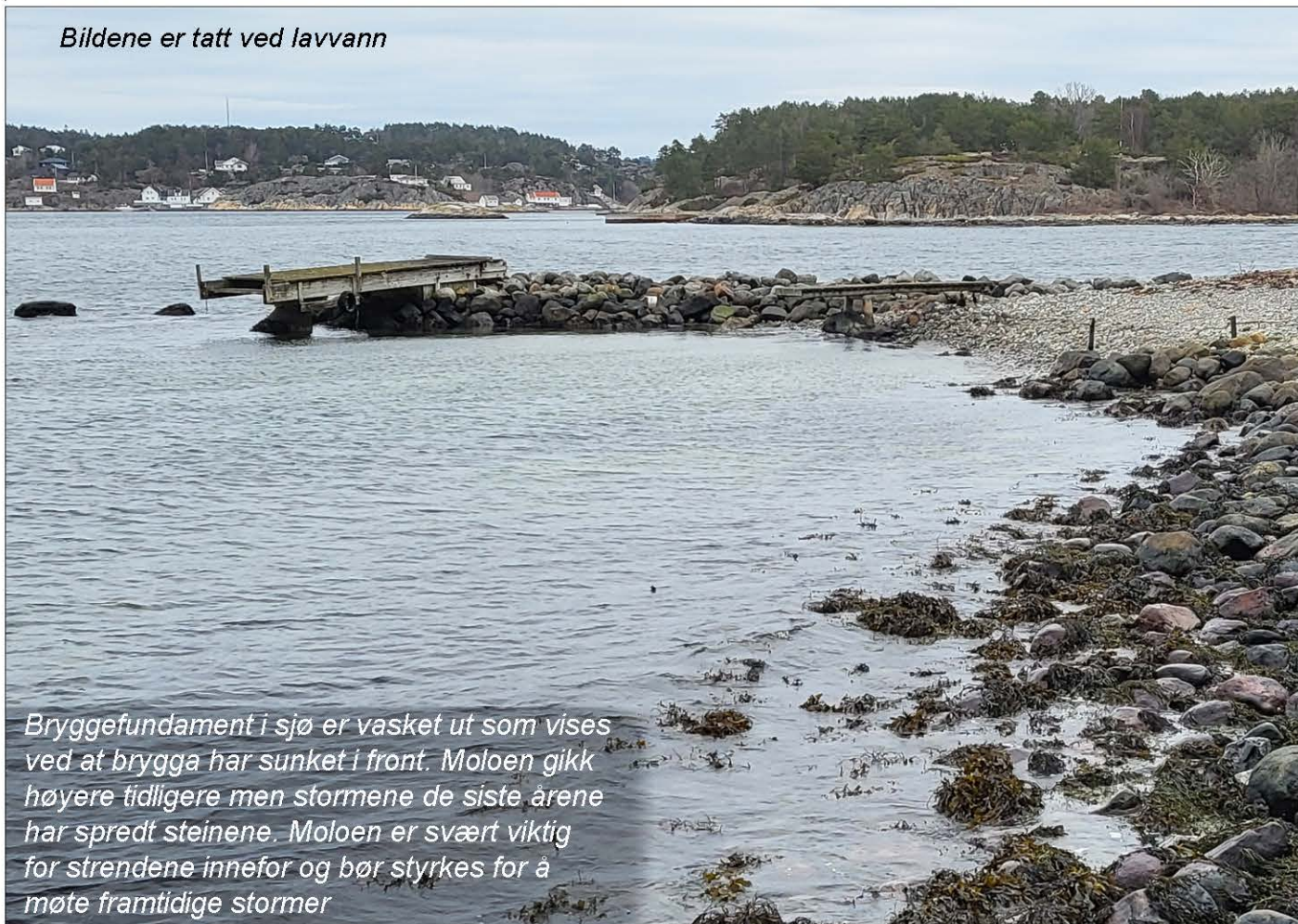
OPPDR NR	TEGN NR	REV
DATO	SIGN	
12.05.24		

HARALD MARRABLE SIV.ARK
 SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNSVIK
 harald.marrable@gmail.com - tlf.97 00 13 99
 Foretaksnr. NO 970 411 720

I dag er det forbundet med fare å ta seg ut til brygga (svært glatte steiner) Tidligere gikk det gangbarne ut. Den var forankret i større steiner og betongfundamenter. Stormene har revet dette og spredt steinene over tid.

Bildene er tatt ved lavvann

Bryggefundament i sjø er vasket ut som vises ved at brygga har sunket i front. Moloen gikk høyere tidligere men stormene de siste årene har spredt steinene. Moloen er svært viktig for strendene innefor og bør styrkes for å møte framtidige stormer

OPPDRAG Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO		OPPDR NR	TEGN NR	REV	HARALD MARRABLE SIV.ARK SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNSVIK harald.marrable@gmail.com - tlf.97 00 13 99 Foretaksnr. NO 970 411 720
TEGN	Bilder	MAL	DATO	SIGN	

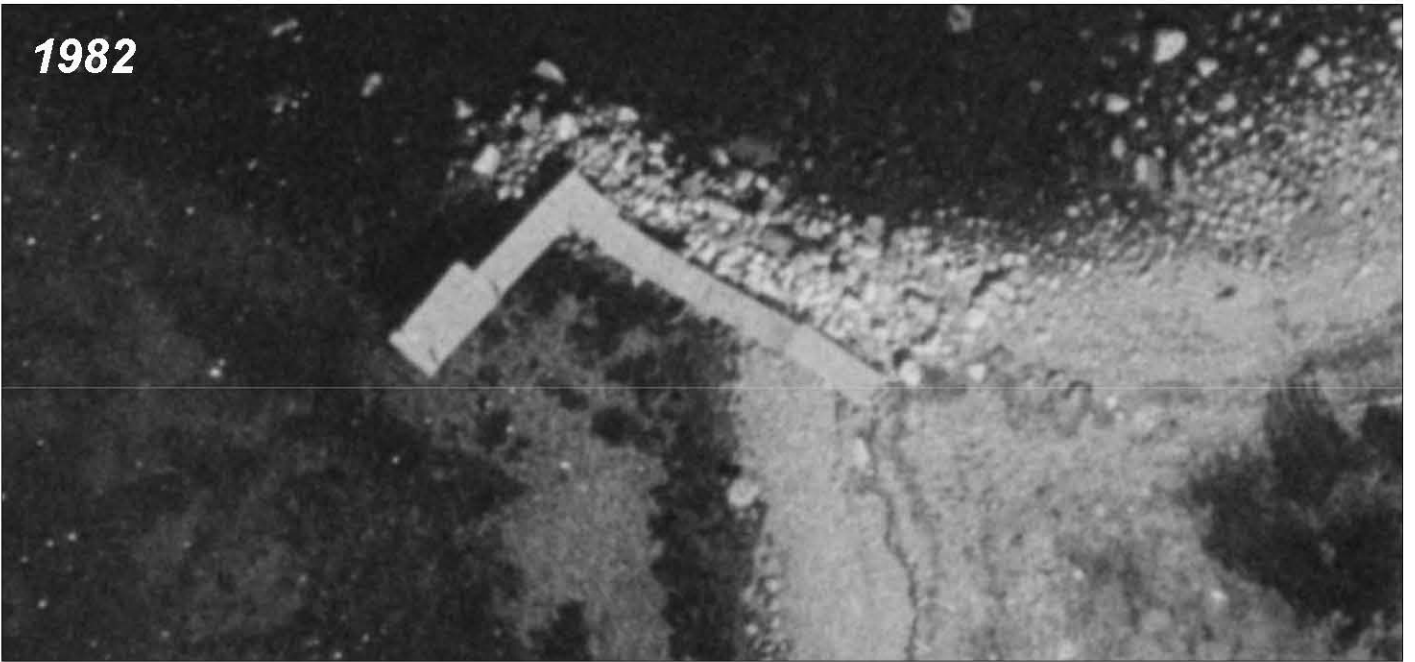
BRYGGE MED OPPRINNELIG GANGBANE

OPPRINNELIG GANGBANE

OPPDRAG Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO		OPPDR NR 	TEGN NR 	REV 	HARALD MARRABLE SIV.ARK SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNØRNSVIK harald.marrable@gmail.com - tlf: 9377 0000 183999 Foretaksnr. INNO 93700 441111 7220
TEGN ILLUSTRASJONER	MAL 	DATO 10.05.24	SIGN 		

1982

2011

2021

(FLYFOTO FRA 1881 KART)

OPPDRAG	Gnr 209, Bnr 117, Mærdø 25, 4818 Færvik Løvenskiold REHABILITERING GANGVEI/MOLO	
TEGN	FLYFOTO FRA 1881 KART	MÅL

OPPDR NR	TEGN NR	REV
DATO		SIGN
17.03.24		

HARALD MARRABLE SIV.ARK
 SUKKERHEIA 7, 4816 KOLBJØRNSVIK
 harald.marrable@gmail.com - tlf.97 00 13 99
 Foretaksnr. NO 970 411 720

Arkivsaksnummer: 2024/2643-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 23.05.2024

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	18/24	31.05.2024

Søknad om rehabilitering av molo 74/22 Arendal - Raet NP

Innstilling fra forvalter

Nasjonalparkstyret i Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir ikke tillatelse til utfylling av masser i sjø som tiltak for å stabilisere molo/brygge etter verneforskriften § 3 tredje ledd d og til utvidelse av brygge jf verneforskriften § 3 tredje ledd a).

Øvrige deler av søknaden (stabilisering av eksisterende konstruksjon) er vurdert å være ikke søknadspliktig vedlikehold jf verneforskriften § 3 annet ledd a).

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

--- slutt på innstilling ---

Dokumenter i saken

Referat fra Forhåndskonferanse med Arendal kommune og epost med søknad.

Epost med bilder og skisser over planlagt tiltak.

Uttalelse fra Fiskeridirektoratet.

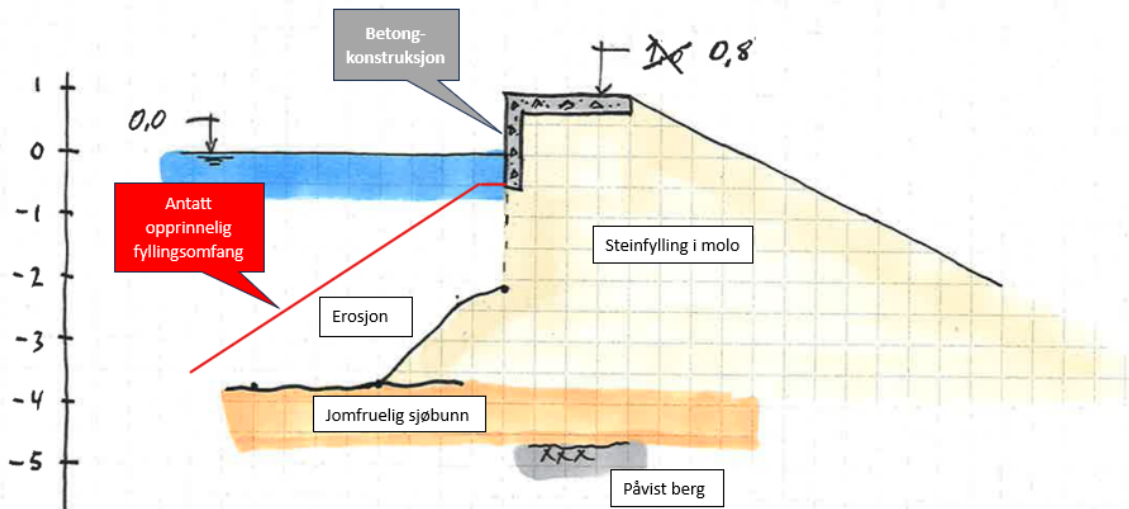
Saksopplysninger

Jan Erik Kjemperud ved Stærk &Co søker på vegne av eier om å rehabilitere molo på Tverdalsøy, 74/22 i Arendal kommune.

Tiltaket omfatter å fylle på stein på sjøbunn for å forsterke molo og ertatte tapt båt plass med en trebrygge ut over utfylt masse.

Der foreligger bilder eller tegninger til søknaden, og en skisse fra forhåndskonferanse med Arendal kommune:

Omsøkte tiltak

- Fjerning av sylinderkonstruksjon ytterst - reduksjon av moloens lengde
- Reetablering av fylling for stabilisering av molo (Erstatte erodert volum - motfylling). Helling på fyllingen kan maksimalt være 1:1,5 for å være stabil
- Konsolidering av motfylling slik at motfyllingen mobiliseres som støtte for gjenværende molo (siden det ikke mulig å komprimere under vann) – antatt konsolideringstid ett år
- Deformasjonsmålinger foretas i hele konsolideringsperioden for å dokumentere effekt av motfyllingen.

Hjemmelsgrunnlag

Verneformål – forskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke*, heretter kalt verneforskriften.

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:

Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

§ 3 Vern mot inngrep i landskapet

Området er vernet mot inngrep av enhver art, herunder oppføring og ombygging av varige eller midlertidige bygninger, tilbygg, brygger, gjerder, anlegg og innretninger (...)

Bestemmelsene er ikke til hinder for

a) vedlikehold av bygninger, brygger, anlegg og innretninger som ikke fører til bruksendring. Vedlikehold omfatter ikke ombygging eller utvidelse.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til:

b) gjenoppføring av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.

(..)

d) bygging av brygger etter fjerning av eksisterende brygger eller ved samling av eksisterende brygger i fellesanlegg.

e) riving av eksisterende bygninger, anlegg og innretninger og oppføring av nye med inntil samme størrelse og for samme bruk.

Forvaltningsplan

I utkast til forvaltningsplan for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde av 16.12.17, punkt 3.3.6 er det gitt retningslinjer for bygger og fortøyningsplass.

Brygger og fortøyningsplass: Brygger utgjør en spesiell utfordring, både landskapsmessig, for natur- og kulturmiljøer og i forhold til allmennhetens muligheter for friluftsliv og ferdsel. Søknader om nye brygger eller utvidelse av eksisterende brygger i nasjonalparken skal derfor vurderes strengt. Tillatelse til bygging av brygge etter unntaksbestemmelsen kan kun vurderes der det allerede er eksisterende brygger som enten fjernes eller samles i fellesbrygge. Andre tilfeller må behandles etter § 4 (verneforskriften har en egen bestemmelse om konstruksjoner og installasjoner for allment friluftsliv, jf. kap. 3.3.1. Bestemmelsen i § 3 pkt. 1.3 d vil derfor gjelde brygger mv. for andre formål, f. eks private fritidsboliger).

Naturmangfoldloven

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Presedens

Det er en økende grad av henvendelser som omfatter brygger med bekymring for pågående og fremtidig vær og klima. Det forventes at flere søknader om forsterkning vil komme, og denne saken kan skape presedens for tilsvarende saker, og en positiv innstilling er gitt i en sak som skal behandles på same møte. I den aktuelle saken vil ikke arealingrepet økes.

Vurdering

Brygger og moloer er en type inngrep som påvirker flere av verneverdiene i nasjonalparken. Det omsøkte tiltaket omfatter forsterkning av fundament og reparasjoner av eksisterende brygge/molo, samt omfattende tiltak for å stabilisere og beskytte selve moloen og båt plassene på innsiden mot vær og klima.

Tiltakene som berører verneområdet omfatter betydelig utfylling av steinmasser i sjø på begge sider av molo og i tillegg en utstikkende langsgående bryggekonstruksjon for å kompensere for tapt fortøyningsmulighet langs innsiden av moloen. Dette kommer som en konsekvens av den omfattende steinfyllingen.

Fiskeridirektoratet har frarådet å gi tillatelse til utfylling i sjø da dette vil medføre store endringer på havbunn.

Det er forvalters vurdering at tiltakene på selve moloen med fjerning av ytterste sylinder og en eventuelt oppretting av eksisterende molo er utenfor verneområdet og dermed ikke søknadspliktige. Så fremt arealet av nåværende brygge/molo beholdes kan denne forsterkes og utbedres uten behandling etter verneforskrift.

En utstikkende trekonstruksjon vil derimot medføre et tiltak ut i verneområdet og vil være søknadspliktig.

Videre vil moloens skader være aktuelle å vurdere under § 3 tredje ledd b) jf naturskade, og tiltaket med utfylling som sikringstiltak for molo vil være aktuelt under § 3 tredje ledd e).

En gjennomgang av flyfoto på Norgebilder.no viser at moloen ble etablert som et omfattende tiltak i strandsonen mellom 1986 og 1989. Etter dette har utformingen vært stabil. Det er vanskelig å si noe konkret om hvor store endringer det har vært på fyllingen i sjø og hvor mye som har forflyttet seg.

Et grovt overslag viser at det berørte arealet på havbunn omfatter nærmere 400 m² basert på skissene som er innsendt. Dette er et betydelig inngrep. Forvalter mener det ikke er sannsynliggjort at tiltakene som er omsøkt vil være en varig forbedring, og at det trolig må fylles på mer stein med jevne mellomrom. En bedre løsning vil være å revurdere behovet for molo eller å sikre den på andre måter som ikke medfører betydelige utfyllinger i sjø. Forvalter ser ikke grunnlag for å gi tillatelse til utfylling som tiltak for å utbedre naturskade jf verneforskriften § 3 tredje ledd b) ettersom tiltaket langt overstiger det som kan aksepteres som en gjenoppføring.

Flere klagesaker avgjort av Miljødirektoratet viser at man ikke kan tillate tilbygg/utvidelser av brygger inn i verneområdet til tross for at man har lagt frem fjerning av tiltak i strandsonen (utenfor verneområdet). I denne saken er det ikke presentert noen avbøtende tiltak for å sikre de marine områdene eller andre verneverdier.

Søknader om tiltak på brygger skal behandles strengt jf forvaltningsplanen, og fortrinnsvis der man samler flere brygger i fellesbrygge eller fjerner bryggestrukturer. Forvalter ser ikke grunnlag for å gi en tillatelse til tiltak jf verneforskriften § 3 tredje ledd e).

Verneverdiene i dette området er i godt dokumentert på landskapsnivå gjennom verneprosessen og naturdatabaser. Området hvor tiltaket er omsøkt har marine naturtyper registrert ved ålegrasenger sør for molo og ingen forekomster av truede eller særlig aktuelle arter.

Tiltaket er ikke vurdert å ha betydning for ferdsel på sjø ettersom buktas leder inn til en privat eiendom. Det er lite sannsynlig at tiltaket vil virke privatiserende eller forhindre allmenn ferdsel.

Kunnskapsgrunnet om naturmangfold og effekter av omsøkte tiltak, jf. nml. § 8, anses på bakgrunn av dette som godt.

Det er en sannsynlig presedenseffekt av å gi tillatelse til oppgraderinger som gjør brygger mer robuste for vær og klima, og føre-var-prinsippet i nml. § 9 tillegges derfor noe vekt i vurderingen.

Økosystemtilnærming er vurdert til å være av stort omfang da tiltaket innebærer forstyrrelse av sjøbunn på nærmere 400 m². Det vil ikke bli en vesentlig endring av landskapet over vannflaten som følge av tiltaket. Totalt sett vil en tillatelse gi en betydelig økt samlet belastning jf nml § 10.

§ 12 i nml. vurderes ivaretatt med vilkår i tillatelsen om forsvarlig drift og opprydding. Eventuelle kostnader ved miljøforringelse, skal bæres av tiltakshaver, jf. nml. § 11.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at søknaden avslås jf verneforskriften § 3 tredje ledd e) og b) med utgangspunkt i et svært omfattende tiltak på havbunn og at vilkårene for utvidelse og gjenoppføring av brygge/molo ikke er innfridd.

Fra: Jan Erik Kjemperud[jek@staerk.no]

Sendt: 23.02.2024 14:20:04

Til: Gulbrandsen, Jenny Marie[jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no]

Kopi: Espen Løge Goksøyr[Espen.Loge.Goksoyr@bdo.no];Ruben Aanonsen[ra@dinbrygge.no];

Tittel: VS: Molo i Holmesund, Gnr 74 Bnr 22 - Avklaring av dispensasjonsbehov fra verneforskrift Raet

Nasjonalparkforvalter Jenny Marie Gulbrandsen,

Vi viser til vår søknad etter Forskrift om vern av Raet nasjonalpark nedenfor gjengitt nedenfor og telefonsamtalen vi hadde onsdag 01.11.2023 der jeg orienterte om at vi parallelt sendte søknad om tillatelse etter Forurensningsloven og at du skulle ta en prat med saksbhandler for å koordinere dere.

Moloen står fortsatt, men målinger viser at den stadig er i utvikling mot sammenbrudd.

Nå har vi endelig fått en tilbakemelding fra Statsforvalteren mht. behandling etter Forurensningsloven:

Statsforvalteren i Agder

Vår dato:

23.02.2024

Vår ref.:

2023/10386

Deres dato:

Deres ref.:

Ellen Karlsen Raaholt

Saksbehandler, innvalgstelefon

Hedda Lærum Starck, 37 01 75 88

Gimle Terrasse 3
0264 OSLO

Orientering om saksbehandlingstid og varsel om gebyr - søknad om rehabilitering av molo

Vi viser til søknad av 03.01.2024 om rehabilitering av molo ved gnr./bnr. 74/22 i Arendal kommune.

Vi har gått gjennom søknaden og ser at vi har tilstrekkelig informasjon til å starte saksbehandling.

Forventet saksbehandlingstid

Før vi kan fatte et vedtak, må vi sende forhåndsvarsel til sakens parter, offentlige myndigheter og berørte naboer. I forhåndsvarselet skal det informeres om hva saken gjelder og gis anledning til å uttale seg om saken før det treffes vedtak. Vi avventer oversendelse av høringsuttalelser før vi fatter et vedtak. Vi forventer å bruke ca. 1-2 måneder på behandling av saken. **Vi gjør oppmerksom på at vi ikke skal behandle søknaden før saken er behandlet etter forskrift om vern av Raet nasjonalpark. Vi ber om kopi av vedtaket når det foreligger.**

Forhåndsvarsel om saksbehandlingsgebyr

Søker skal betale gebyr for vår behandling av søknaden, jf. forurensningsforskriften § 39-3. Ut fra de opplysningene som er gitt i søknaden, skal saken plasseres i gebyrsats 7, jf. § 39-4. Dette tilsvarer 19500,- for 2024.

Grunnlaget for valg av gebyrsats er ressursbruk hos Statsforvalteren i forbindelse med behandling av søknaden. Vi gjør oppmerksom på at vi kan endre gebyrsats dersom saksbehandlingstiden medfører en annen ressursbruk enn forventet. Vi fatter endelig vedtak om gebyrsats og etterse faktura når saken er ferdigbehandlet.

Dere kan sende merknader til dette forhåndsvarselet til oss innen to uker etter at dere har mottatt dette.

For at det ikke skal oppstå noen missforståelser i forhold til det jeg har markert med gult i brevet over, så ber jeg om en bekreftelse på at du håndterer søknaden i dialog med Forurensningsmyndighetene hos Statsforvalteren og gir dem etterspurt kopi av vedtak så raskt som mulig så de kommer i gang med sin behandling.

Ta kontakt dersom du har ytterligere spørsmål.

Med hilsen
Jan Erik Kjemperud
Sivilingeniør/RIF-godkjent rådgiver
Tlf. dir. 37 00 57 56
Mob. 908 48 686

Stærk & Co. as
Havnegaten 1, 4836 Arendal

www.staerk.no

Denne e-post med eventuelle tilhørende dokumenter er kun beregnet for den angitte adressat. Dokumentene kan inneholde taushetsbelagte opplysninger, og det understrekes at andre enn den angitte mottaker ikke har tillatelse til å åpne vedlegg, kopiere, bruke eller videreformidle opplysningene i denne e-post. Ved feilforsendelse fra vårt kontor, underrettes vi snarest mulig om dette på telefon 37 00 57 50.

Fra: Jan Erik Kjemperud

Sendt: tirsdag 31. oktober 2023 14:14

Til: Gulbrandsen, Jenny Marie <fmavjmg@statsforvalteren.no>

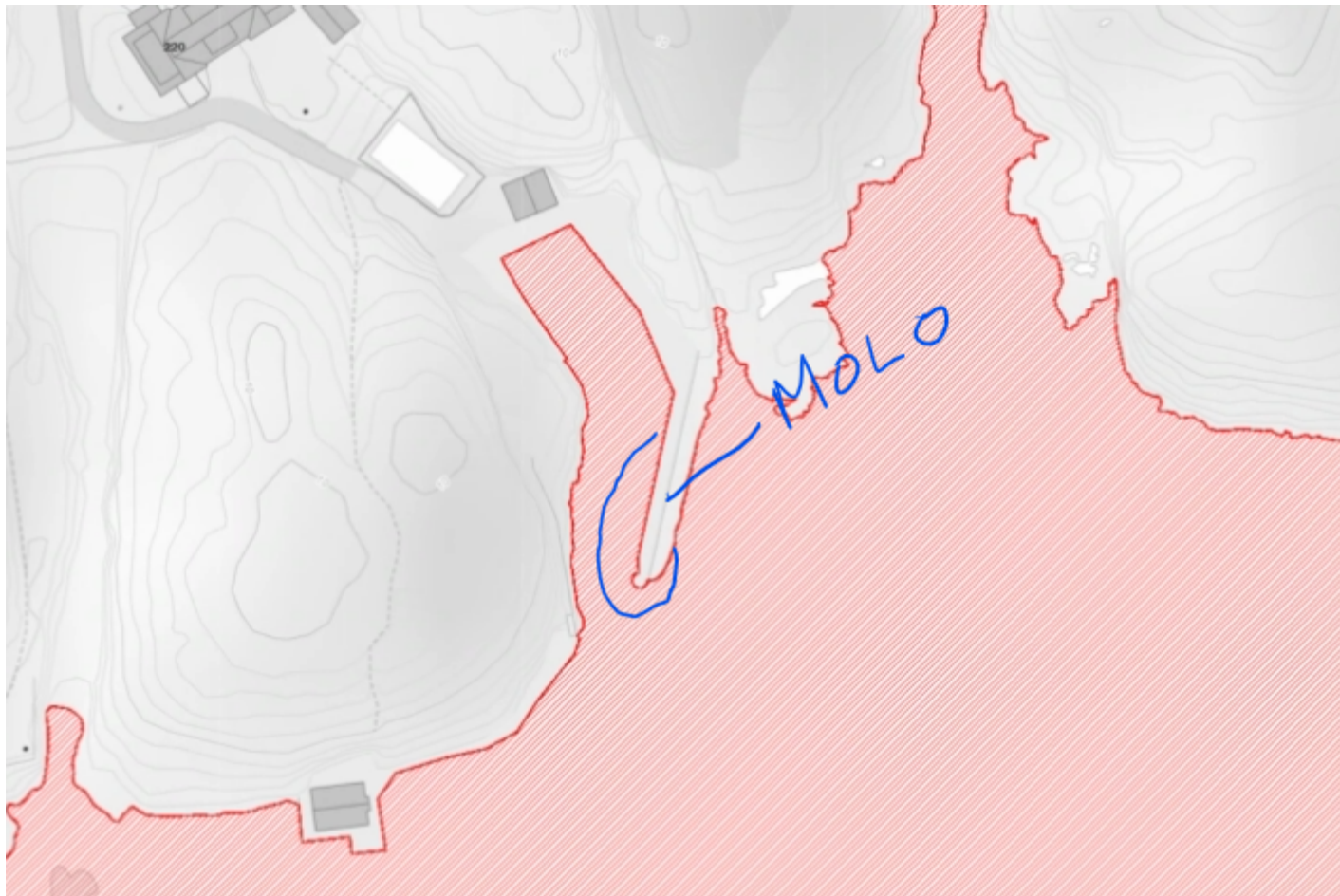
Emne: VS: Molo i Holmesund, Gnr 74 Bnr 22 - Avklaring av dispensasjonsbehov fra verneforskrift Raet

Jenny,

Vi har fått en hastesak der en molo på Tverrdalsøya er i ferd med å velte, og vi må veldig raskt få på plass tiltak for å «redde» moloen.

I eposten til Forurensningsmyndighetene nedenfor har jeg beskrevet situasjonen og foreslåtte tiltak som også er relevant for din vurdering av om tiltaket er i behov av dispensasjon fra verneforskrift Raet Nasjonalpark, så det er fint om du tar en kikk videre nedover.

Iflg. Naturbase ligger tiltaket innenfor Raet nasjonalpark, da denne grensa i dette området følger kystkonturlinja:

Fra vedlagte referat fra Forhåndskonferansen er det for din del verdt å merke seg følgende:

Tiltaket er/kan være i behov av dispensasjon fra verneforskrift Raet nasjonalpark v/Raet nasjonalparkstyre, Jenny M. Gulbrandsen). Vi har samordning kontakt selv/søke før innsending av byggesøknad.

Med bakgrunn i sakens omstendigheter vedr. fare for at molo raser ut (jf. d. forhåndskonferanse) vil saken prioriteres fra vår side. Uttalelse/vedtak fra rådgivning over.

En motfylling vil i tilfelle her kunne sies å være en gjenoppbygging/rehabilitering.

Vi håper du på dette grunnlag har mulighet for en rask avklaring av dispensasjonsbehovet.

Med hilsen
Jan Erik Kjemperud
Sivilingeniør/RIF-godkjent rådgiver
Tlf. dir. 37 00 57 56
Mob. 908 48 686

Stærk & Co. as
Havnegaten 1, 4836 Arendal

www.staerk.no

Denne e-post med eventuelle tilhørende dokumenter er kun beregnet for den angitte adressat. Dokumentene kan inneholde taushetsbelagte opplysninger, og det understrekes at andre enn den angitte mottaker ikke har tillatelse til å åpne vedlegg, kopiere, bruke eller videreformidle opplysningene i denne e-post. Ved feilforsendelse fra vårt kontor, underrettes vi snarest mulig om dette på telefon 37 00 57 50.

Fra: Jan Erik Kjemperud
Sendt: tirsdag 31. oktober 2023 13:37
Til: fmavvsk@statsforvalteren.no
Emne: Molo i Holmesund, Gnr 74 Bnr 22 - Avklaring av søknadsplikt etter Forurensningsloven

Hei,
Som avtalt tidligere i dag sender jeg over litt mer info om en steinmolo ytterst i havgapet ved Holmesund som holder på å velte. Arendal kommune har bedt oss om å avklare hvorvidt vi er i behov for tillatelse etter Forurensningsloven for de påkrevde utbedringsarbeidene.

Det er avholdt Forhåndskonferanse med Byggesak og referat er vedlagt. Som det fremgår er ytre del av moloen i ferd med å velte, og det er påkrevd å gjøre tiltak raskt for å hindre at dette skjer.

Det er verd å merke seg følgende i referatet fra Forhåndskonferansen:

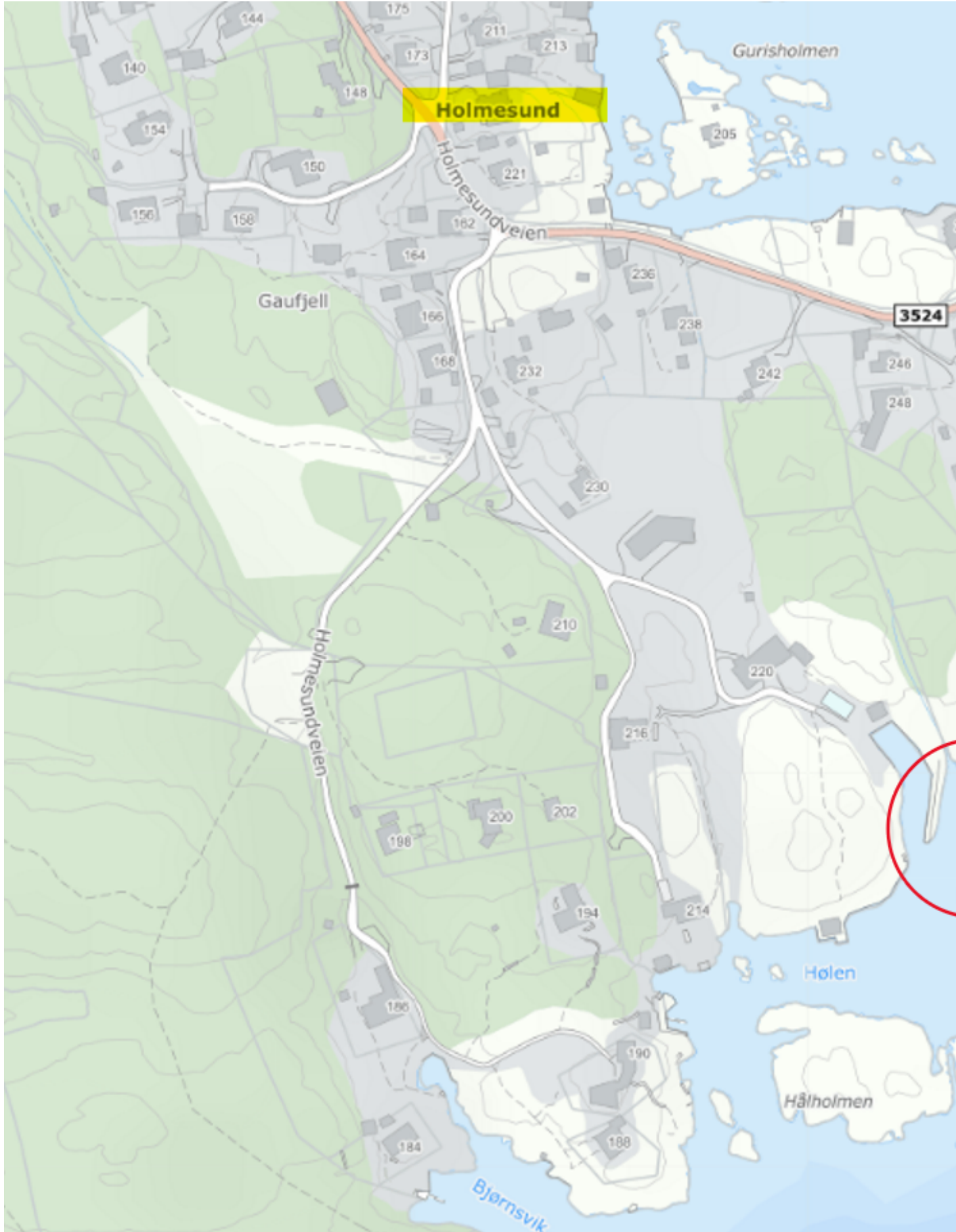
Vedtak etter forurensningsloven, fylling i sjø (Statsforvalteren i Agder). Vi i Arendal kommune avklares om tiltaket er i behov av vedtak/søknad (skjema på Statsfv. nettside) hvis mulig. Vi gir samtykke til at statsforvalteren behandler en slik søknad.

Med bakgrunn i sakens omstendigheter vedr. fare for at molo raser ut (jf. del 2 av referatet fra Forhåndskonferansen) vil saken prioriteres fra vår side. Uttalelse/vedtak fra statsforvalteren vil bli gitt så snart som mulig og med rådighet over.

En motfylling vil i tilfelle her kunne sies å være en gjenoppbygging/rehabili

Orientering om tiltaket

Steinmoloen er lovlig etablert av tiltakshaver ca. 1987 og beliggende i havgapet like sør for Holmesund på Tverrdalsøya i Arendal kommune.

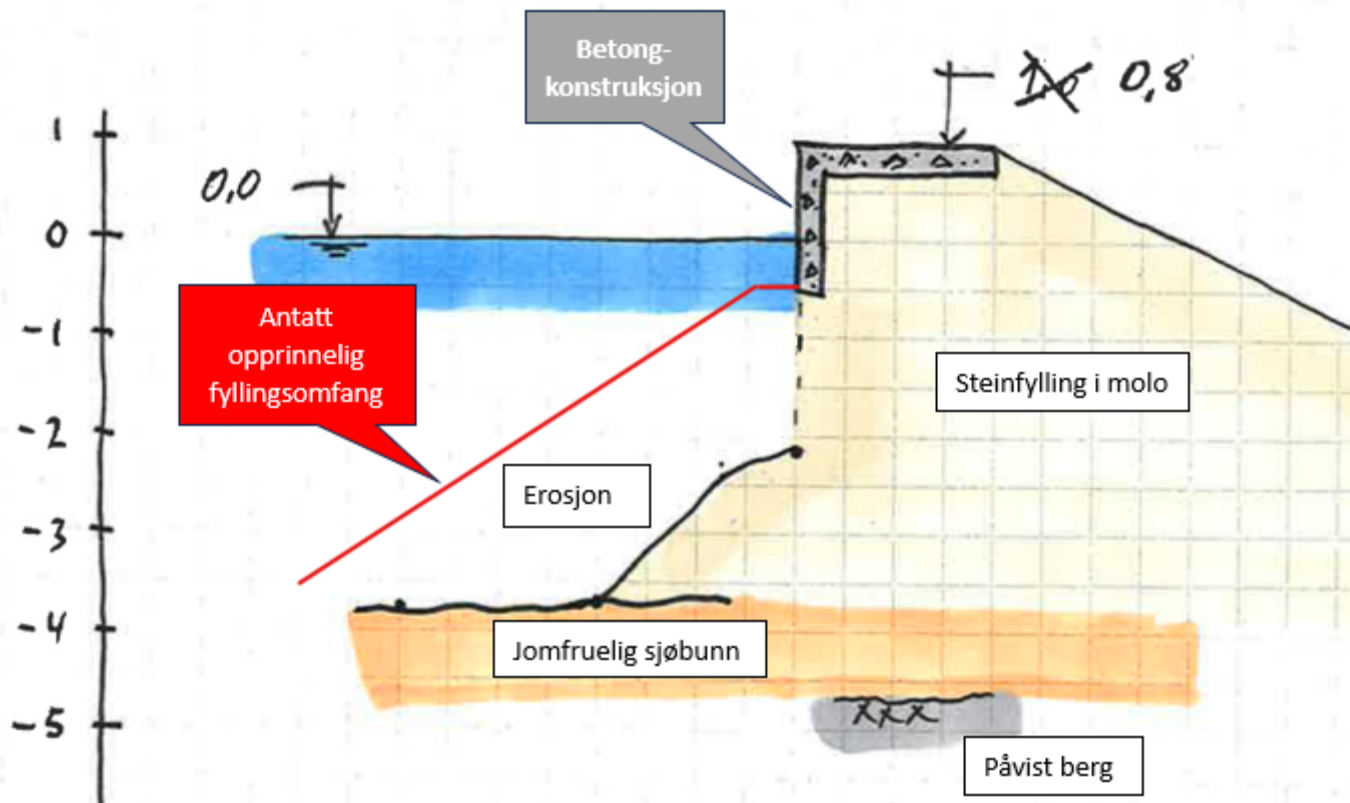
Figur 1 - Lokaliseringskisse

Moloen består av en steinfylling i sjø med en toppkonstruksjon av betong og skiferdekke. Ytterst på moloen er det en sylinderkonstruksjon som henger sammen med betongkonstruksjonen videre innover moloen. Sylinderen var nok opprinnelig ment som en tilleggsbeskyttelse mot bølger.

Figur 2 - Oversiktsbilde

Figur 3 viser konstruksjonsprinsippet som er benyttet. Den røde streken markerer fyllingen slik den opprinnelig må ha sett ut for å være stabil. Nå er mesteparten av denne erodert bort og vi står igjen med et tverrsnitt som vist innenfor den røde streken.

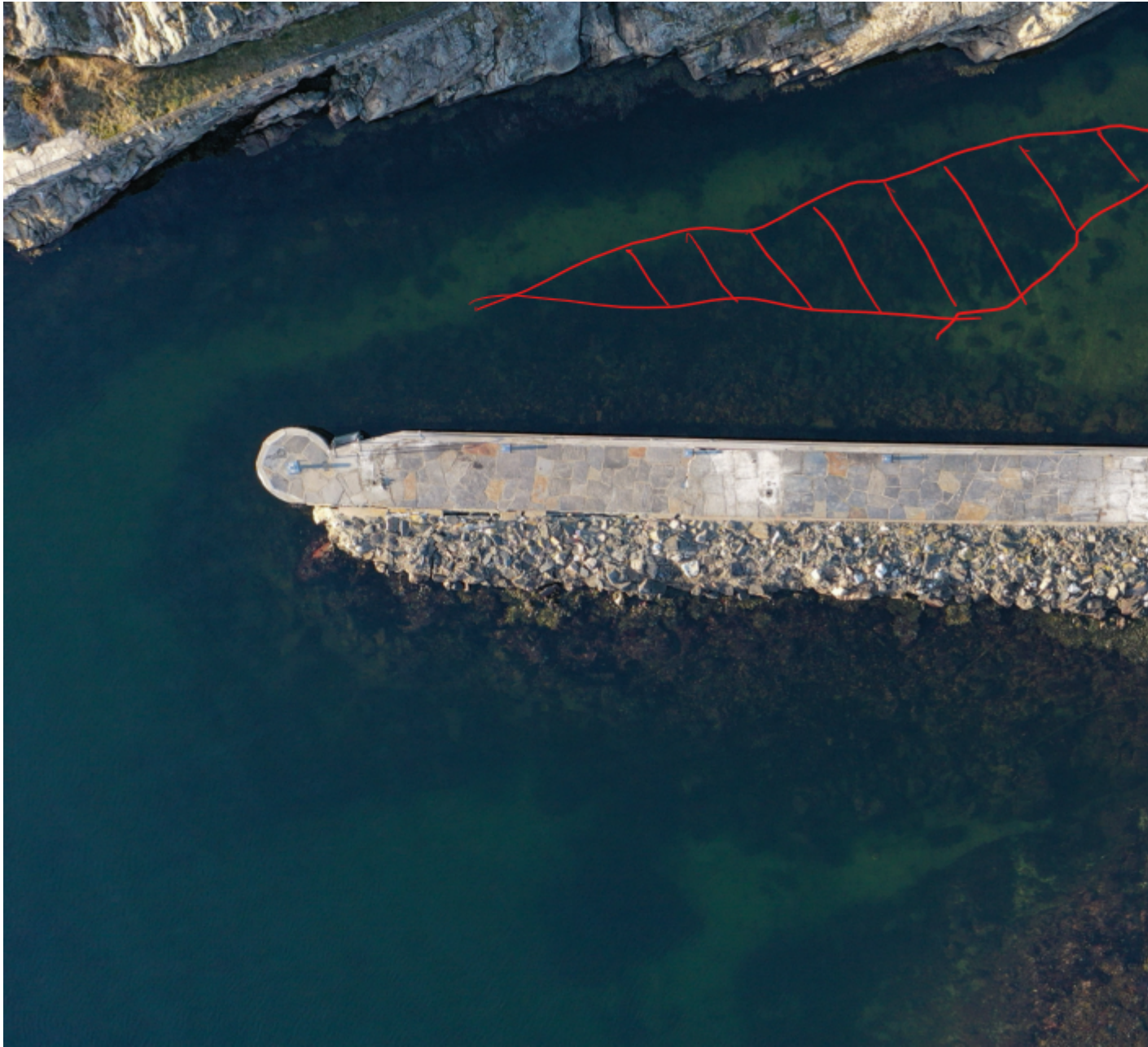
Figur 3 - Tverrsnitt av ytre del av moloen slik den nå er (basert på grunnboringer og lodding). Båthavn til venstre for moloen

Steinfyllingen i moloen har den siste tiden vært utsatt for stor erosjon, og den er ikke lenger stabil. Utførte deformasjonsmålinger siden april viser at deformasjonshastigheten er tiltagende. Sprekkdannelse i overflaten er tiltagende i størrelse.

Figur 4 - Bilde fra våren 2023 som viser at moloen er i ferd med å deformere seg innover i båthavna. Bilde tatt ifbm. grunnboringer.

Det kan se ut til at masser fra erosjonen nå ligger i et område innenfor moloen markert med rød skravur i figur 5.

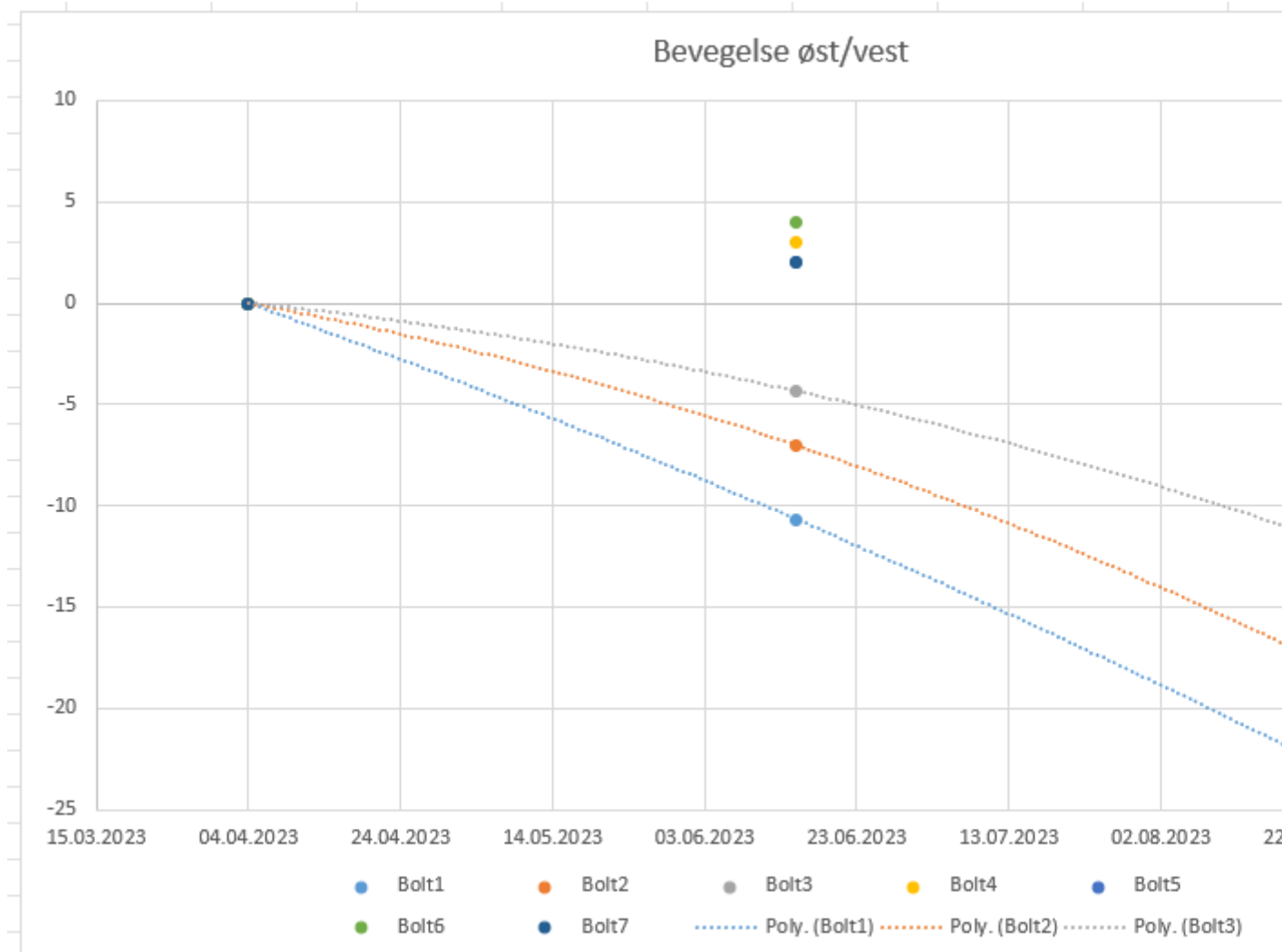

Figur 5 - Område med erosjonsmasse. Sylinderkonstruksjonen ytterst fjernes og lengden på moloen reduseres noe.

Arbeid som er utført for å øke vårt kunnskapsgrunnlag i saken:

- Befaringer
- Grunnboringer
- Geotekniske vurderinger
- Dykkerundersøkelser
- Deformasjonsmålinger
- Vurdering av behov for tiltak

Resultat av deformasjonsmålinger:

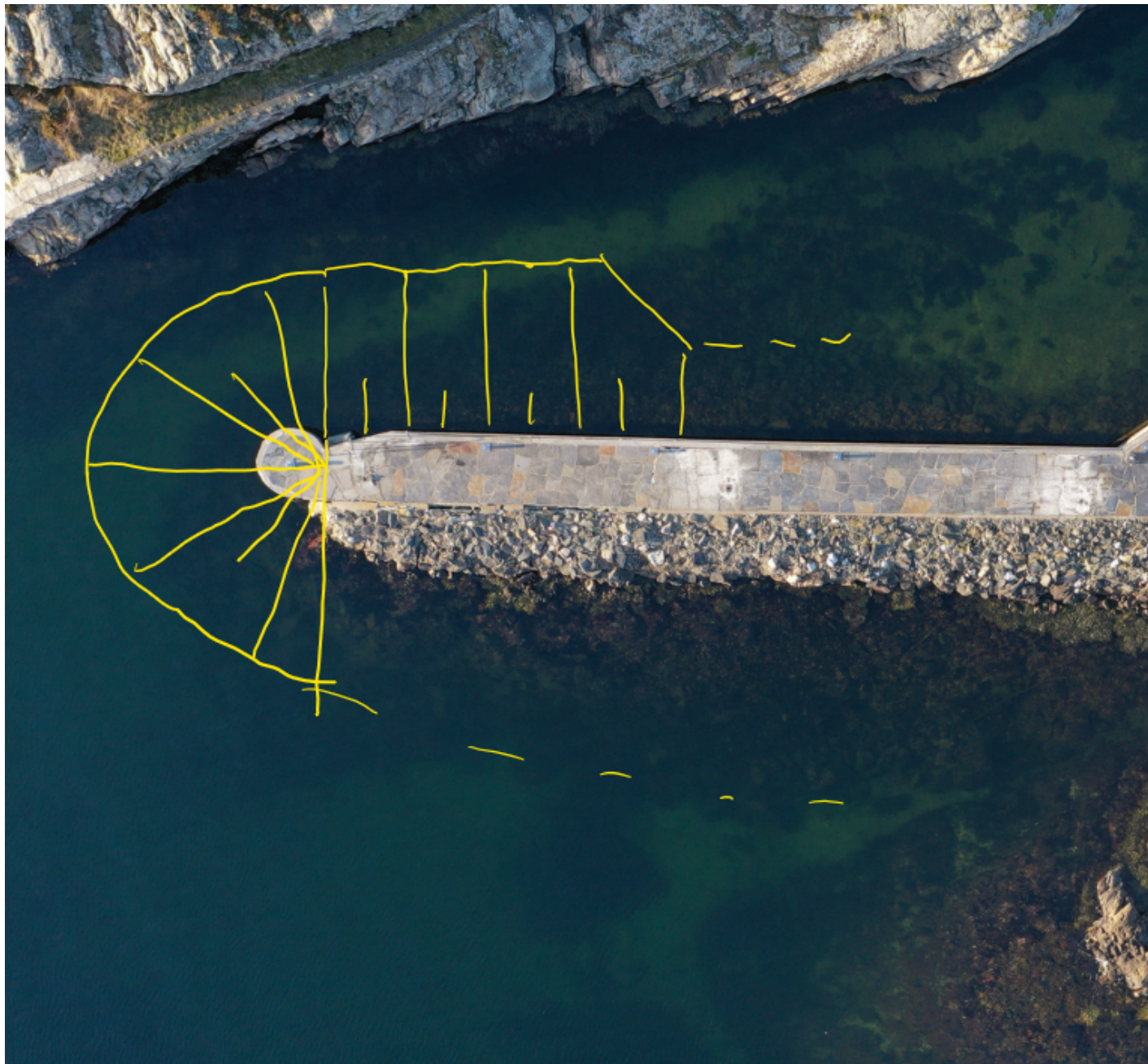

Figur 6 - Resultat av deformasjonsmålinger. Økende negativ verdi representerer tiltagende deformasjon mot vest (inn i båthavna)

Nesten 25 mm forskyvning mot vest i løpet av 5 måneder. Bevegelsene er tiltagende. Dette er en dramatisk utvikling i løpet av kort tid - noe som krever at tiltak iverksettes raskt for å hindre utrasing/velting.

Vi ser for oss følgende strakstiltak for å «redde» moloen:

- Fjerning av sylinderkonstruksjon ytterst - reduksjon av moloens lengde
- Reetablering av fylling for stabilisering av molo (Erstatte erodert volum - motfylling). Helling på fyllingen kan maksimalt være 1:1,5 for å være stabil
- Konsolidering av motfylling slik at motfyllingen mobiliseres som støtte for gjenværende molo (siden det ikke mulig å komprimere under vann) – antatt konsolideringstid ett år
- Deformasjonsmålinger foretas i hele konsolideringsperioden for å dokumentere effekt av motfyllingen.

Figur 7 - Omtrentlig omfang av reetablert motfylling.

Hverken tiltakshaver eller oss har informasjon om at det historisk har vært aktivitet i området som kan ha tilført sjøbunnen forurensning. Dette er også så langt ut mot åpent hav, at sjøbunnen som består av sand stadig utskiftes.

Håper dette gir tilstrekkelig informasjon for en vurdering av om reetableringen av fyllingen er i behov av tillatelse etter forurensningsloven, og imøteser en tilbakemelding.

Ta kontakt dersom noe er uklart.

Med hilsen
Jan Erik Kjemperud
Sivilingeniør/RIF-godkjent rådgiver
Tlf. dir. 37 00 57 56
Mob. 908 48 686

Stærk & Co. as
Havnegaten 1, 4836 Arendal

www.staerk.no

Denne e-post med eventuelle tilhørende dokumenter er kun beregnet for den angitte adressat. Dokumentene kan inneholde taushetsbelagte opplysninger, og det understrekes at andre enn den angitte mottaker ikke har tillatelse til å åpne vedlegg, kopiere, bruke eller videreformidle opplysningene i denne e-post. Ved feilforsendelse fra vårt kontor, underrettes vi snarest mulig om dette på telefon 37 00 57 50.

ARENDALE KOMMUNE

Byggesak (S)

STÆRK & CO AS
Havnegaten 1
4836 ARENDAL

Dato: 27.09.2023
Vår ref: 23/15769-3
Deres ref:
Arkivkode: 74/22
Saksbeh.: Maiken Imeland Moen
Tlf.

Referat - Forhåndskonferanse - Gnr 74 Bnr 22 - Holmesundveien 220 - Molo/brygge

Møtetidspunkt: 27.09.2023
Møtested: Arendal kultur- og rådhus
Møtedeltakere: Stærk & Co AS v/Jan Erik Kjemperud (ansv. søker)
Tiltakshaver Ellen K. Raaholdt v/Espen Løge Goksøyr
Midtstøl Sjø AS v/Ruben Aanonsen (ansv. utf)

Bakgrunn for møte

Beskrivelse fra anmodning:

Eksisterende molo/brygge består av en steinfylling med betongtopp. Denne er i ferd med å velte, og det må iverksette tiltak som forhindrer dette. Sannsynligvis er en motfylling i sjøen eneste alternativ. Det er ønskelig å drøfte omfanget av søknaden, dispensasjonsbehov og hvilke andre myndigheter som eventuelt må involveres. Tiltaket ligger innenfor Raet nasjonalpark.

Fra møte:

Som følge av etablering av motfylling går eksisterende båtplass tapt (det blir for grunt til å kunne legge båt inntil molo). Som kompensasjon ønskes det etablert en trebrygge som krager ut over fylling.

Plangrunnlag / Juridisk grunnlag

Reguleringsplan Holmesund av 13.10.1981. Bevaringsplan, bevaringsområde for historisk, antikvarisk og annen kulturell verdi [Arendal kommune - Planregister \(ikt-agder.no\)](http://www.arendal.kommune.no/planregister)

Kommuneplanens arealdel 2023 – 2033, landbruk-, natur- og friluftsmål (LNF) [Kommuneplanens arealdel - Arendal kommune](http://www.arendal.kommune.no/kommuneplanens-arealdel)

Byggeforbud langs sjø jf. Plan- og bygningsloven (pbl) § 1-8

Saksbehandling

Utgangspunkt

Søknadspiktig tiltak jf. pbl § 20-2, med krav om bruk av ansvarlig foretak jf. § 20-3.

Kontaktinformasjon: www.arendal.kommune.no
Postadresse: Postboks 123, 4891 GRIMSTAD
Besøksadresse: Sam Eydes plass 2, 4836 ARENDAL
Org.nr.: 940493021

Telefon: +47 37 01 30 00
E-post: postmottak@arendal.kommune.no

Tiltaket er i behov av dispensasjon fra arealformål LNF jf. kommuneplanens arealdel, og pbl § 1-8.

Tiltaket er/kan være i behov av dispensasjon fra verneforskrift Raet nasjonalpark (Statsforvalteren i Agder v/Raet nasjonalparkstyre, Jenny M. Gulbrandsen). Vi har samordningsplikt men anbefaler å ta kontakt selv/søke før innsending av byggesøknad.

Vedtaket etter forurensningsloven, fylling i sjø (Statsforvalteren i Agder). Vi har samordningsplikt men bør avklares om tiltaket er i behov av vedtak/søknad (skjema på Statsfv. nettside), evt. søke så fort som mulig. Vi gir samtykke til at statsforvalteren behandler en slik søknad.

Vedtaket etter havne- og farvannsloven (Arendal Havn). Tiltakshaver må innhente eventuell tillatelse (uavhengig av byggesaken).

Kommunen vil med bakgrunn i dispensasjonsbehov (og evt. behandling etter forurensningsloven og verneforskrift) oversende saken til følgende myndigheter:

- Agder fylkeskommune (Norsk maritimt museum)
- Statsforvalteren i Agder
- Fiskeridirektoratet
- Kystverket
- Arendal Havn

Listen er nødvendigvis ikke uttømmende

12 ukers saksbehandling jf. pbl § 21-7. Tiden regnes ikke i den periode som medgår for innhenting av uttalelser/vedtak (inntil 4 uker). Tiden regnes fra når søknad foreligger komplett jf. byggesaksforskriften (SAK10) § 5-4.

Med bakgrunn i sakens omstendigheter vedr. fare for at molo raser ut (jf. dokumentasjon fremlagt i forhåndskonferanse) vil saken prioriteres fra vår side. Uttalelse/vedtak fra andre myndigheter har vi ikke rådighet over.

Kan SAK10 § 4-4 benyttes?

Etter SAK10 § 4-4 foreligger det unntak fra byggesaksbehandling i tilfeller det er tale om nødvendige sikringstiltak etter akutte hendelser:

Er et eksisterende byggverk påført skade som følge av brann, naturskade, ulykke eller lignende akutt hendelse, kan eier eller den ansvarlige, uten krav om søknad og tillatelse etter plan- og [bygningsloven § 20-2](#), gjennomføre nødvendige sikringstiltak for å hindre at det oppstår ytterligere skade på byggverket, eller fare for skade på personer, eiendom eller miljøet.

Sikringstiltak etter første ledd omfatter åpning av konstruksjoner og brannskiller, etablering av midlertidig bæring og understøttelser, midlertidig tetting og sikring, fjerning av ødelagte bygningsdeler og installasjoner, samt frakobling av vann og avløpsledninger. Det er ikke tillatt å bruke byggverket dersom personsikkerheten ikke er ivaretatt.

Eier eller den ansvarlige har ansvar for at sikringstiltak utføres i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven eller annet regelverk.

For å kunne gjennomføre sikringstiltak på byggverk som etter plan- og bygningsloven er gitt bevaringsstatus i plan, må eier eller den ansvarlige avklare nærmere med kommunen hvilke sikringstiltak som kan gjennomføres slik at byggverkets bevaringsverdi så langt mulig blir ivaretatt. Avklaring kan gis i forhåndskonferanse, jf. § 6-1 og § 7-1 første ledd bokstav a).

Ut i fra ordlyden innebærer unntaket her kun (1) *midlertidig* sikring, hvilket kun kan gjennomføres dersom det er (2) *i samsvar med bestemmelser gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven eller annet regelverk.*

Merknad til (1): Vi forstår det dit hen at midlertidig sikring i tilfelle her vanskelig kan la seg gjennomføre (medfører unødvendig bruk av tid/ressurser og øker belastning på omgivelsene). Som beskrevet i møte oppfatter vi at eneste akseptable løsning er å etablere en motvektsfylling som da vil være en permanent

løsning.

I veiledningen til andre ledd fremgår det at unntaket kun knytter seg til nødvendige sikringstiltak, og omfatter eksempel ikke gjenoppbygging eller rehabilitering av byggverket.

En motfylling vil i tilfelle her kunne sies å være en gjenoppbygging/rehabilitering.

Merknad til (2): Kan forstås dit hen at midlertidig sikring kun kan gjennomføres dersom det på forhånd, i dette tilfelle, er gitt dispensasjon fra LNF-formål og pbl § 1-8. Videre at det på forhånd er innhentet nødvendige vedtak etter annet regelverk.

Konklusjon:

Vi kan vanskelig se at det er adgang til å benytte unntaket i SAK10 § 4-4 for etablering av en motvektsfylling.

Unntaksregelen for sikringstiltak vil i tilfelle her uansett ikke være til særlig hjelp da det må innhentes tillatelse etter annet regelverk og søkes/behandles dispensasjon mv. før «midlertidig sikring» kan iverksettes.

For Arendal kommune

Maiken Imeland Moen
Overingeniør

Brevet er godkjent elektronisk.

Kopi til: Ellen Karlsen Raaholt

Raet Nasjonalparkstyre
Postboks 504
4804 Arendal

962.349.22

Uttalelse til søknad etter forurensningsloven om rehabilitering av molo ved ved gnr74 bnr22 - Arendal kommune Agder

Fiskeridirektoratet sender sikker digital post, og du vil kunne få all post til din digitale postkasse i Altinn eller til din private digitale postkasse (Digipost eller e-Boks). Samtidig sender vi deg en sms eller e-post og gir beskjed om at det ligger post fra Fiskeridirektoratet i din digitale postkasse. Virksomheter kan lese dokumentet elektronisk i Min meldingsboks på www.altinn.no via rollen Post/arkiv. Informasjon om roller og tilgangsstyring ligger under Profiler, roller og rettigheter i Altinn. Varsel sendes til registrert sms eller e-postadresse. Dokument som ikke er åpnet i Altinn innen 2 virkedager etter at det er tilgjengelig i meldingsboksen, blir skrevet ut og sendt via Posten. Privatpersoner vil bli distribuert til mottakers meldingsboks i Altinn, eller til valgt digital postkasse hos Digipost eller e-Boks. Dersom du ikke har valgt en digital postkasse, kan det gjøres her: <http://www.norge.no/nb/velg-digital-postkasse> Privatpersoner oppfordres til å oppdatere Kontaktregisteret. Dette er tilgjengelig på: <http://www.norge.no/nb/oppdater-kontaktinformasjon> Privatpersoner vil da bli varslet via sms eller e-post om at dokumentet kan leses i den valgte postkassen. Dokument som ikke er åpnet i Altinn eller valgt digital postkasse innen 2 virkedager etter at det er tilgjengelig i meldingsboksen, blir skrevet ut og sendt via Posten. Mer informasjon om SvarUt (sikker digital sending av post) finner du på: <http://www.ks.no/fagomrader/utvikling/digitalisering/svarut/mottak-av-post-gjennom-svarut/>

Statsforvalteren i Agder
Att: Hedda Lærum Starck
Postboks 504
4804 ARENDAL

Uttalelse til søknad etter forurensningsloven om rehabilitering av molo ved ved gnr74 bnr22 - Arendal kommune Agder

Vi viser til brev 23.2.2024 om ovennevnte søknad.

Bakgrunn

Søknaden gjelder utfylling av 150 m² over et areal på 125m², for å gjenoppbygge molo ved gbnr 74/22. Arendal kommune har vurdert at tiltaket krever dispensasjon fra arealformålet i gjeldende plan for området og pbl § 1-8, jf. referat av 27.9.2023. Vi kan ikke se at Arendal kommune har oversendt dispensasjonssak for uttalelse til Fiskeridirektoratet, jf. pbl § 19-1 siste punktum.

Fiskeridirektoratet "*Livet i havet – vårt felles ansvar*"

Fiskeridirektoratet skal ivareta marine ressurser og marint miljø samt bidra til at fiskeri- og havbruksnæringene har gode rammevilkår. Vi har på denne bakgrunn vurdert det aktuelle tiltaket ut fra fiskeri- og havbruksinteresser i området, deriblant marint biologisk mangfold.

Fiskeri- og havbruksinteresser i området

Det er i Fiskeridirektoratets kartverktøy: <https://portal.fiskeridir.no/plan> ikke registrert spesielle fiskeri- og havbruksinteresser ved omsøkt tiltakssted, men det er registrert ålegras i det nære farvannet samt gytefelt for torsk.

Grunne sjøområder nært land har ellers ofte verdifull eller høy biologisk produksjon i sjø, selv om det ikke er registreringer av viktige marine naturtyper mv. Vi vil også fremheve at rent og rikt hav er en absolutt forutsetning for sjømatnæringene og økt tilgang på sjømat.

Vurdering og merknader

Generelt vil utfylling i sjø berøre marinbiologiske forhold. Arealbeslaget vil ofte gi tap av marin natur. Øvrige mulige konsekvenser kan være endrede strømforhold, habitat, biotop og artsmangfold ved blakking, formørking, nedslamming, oppvirvling av forurenset masse, finpartikler, eutrofiering mv. Vi ser det som svært negativt om viktige naturverdier ødelegges eller om miljøgifter spres eller slippes ut i naturmiljøet, hvor de akkumuleres i næringskjeden og på sikt kan representere mulig fare. Spesielt har miljøfarlige stoffer negative

konsekvenser for gyte- og oppvekstområder, for marine organismer og for fiskeriene i utslippenes influensområder. Viktige stikkord er mattrygghet og helse.

En bærekraftig forvaltning av kystområdene tilsier at man bevarer soner med verdifull eller høy biologisk produksjon i sjø, slik det ofte er i grunne sjøområder nært land. Vi vurderer det her som viktig å avklare forholdet til plan og byggeforbudet i pbl § 1-8 før det eventuelt vurderes tillatelse etter forurensingsloven. Det marine miljø er sårbart for utbygginger i strandsonen og særlig utsatt for menneskelig aktivitet. Summen av mange små inngrep medfører et sterkt samlet press på produktive gruntvannsområder. Forskningen har også advart mot en «bit-for-bit» nedbygging av kystsonen og nære sjøområder uten noen helhetlig plan og uten samlet kunnskapsgrunnlag om samlede konsekvenser, se f.eks. «*Bit for bit*» utbygging i kystsonen.¹: «Flere av de nevnte tiltakene kan ha negative konsekvenser for marint biologisk mangfold i kystsonen, gyte- og oppvekstområder for viktige fiskeslag og for selve utøvelsen av fiske. Det er særlig summen av alle tiltakene som er uheldig.»²

Ideelt sett bør man innhente mer kunnskap om mulige ålegrasforekomster o.a. biologisk mangfold mv. I referat fra forhåndskonferanse anføres det at motfylling i sjøen er eneste alternativ, og man viser til SAK § 4-4. Kommunen bør også se på pbl § 31-10, og andre alternativer, om man vurderer tillatelse til ytterligere arealbeslag i sjø.

På generelt grunnlag vil Fiskeridirektoratet anbefale at de gangene det vurderes tillatelse til utfylling må tiltak gjennomføres på en så skånsom måte som mulig, og med strenge krav til gjennomføring av arbeidene, slik at omkringliggende miljø påvirkes i så liten negativ grad som mulig. Ved utfylling i sjø må utfyllingsmasser være rene, og det må gjøres tiltak for å forhindre eventuell spredning av plastfibre, miljøgifter, fremmede arter mv. Større arbeider bør ideelt sett forgå i høst-/vinterhalvåret når livet i sjøen er mest i ro, og sannsynligheten for å gjøre skade på naturmiljøet er minst.

Oppsummering og konklusjon

Fiskeridirektoratet vurderer utfylling i sjø som generelt lite ønskelig i forhold til produktive gruntvannsområder i strandsonen og deres betydning i en større økologisk sammenheng. Ut fra totalbildet mht. bestander av villfisk i Oslofjorden og på Skagerrakkysten, og spesielt kysttorsken, er det svært viktig å ivareta alle gruntvannsområder.

Vi viser til «Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen» - punktene 6. og 6.1. om at det i 100-metersbeltet langs sjøen skal tas særlig hensyn til naturmiljø o.a. allmenne interesser, at arealbruk i strandsonen skal skje gjennom planlegging og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner og tiltak, og at planlegging i strandsonen skal ta hensyn til naturmangfold. Utfylling kan her være til skade og ulempe for miljøet.

Fiskeridirektoratet vil av hensyn til marine ressurser og marint miljø fraråde at det uten videre gis tillatelse for utfylling i dette tilfellet. Dersom Statsforvalteren i Agder gir tillatelse uten at kommunen har grundigere vurdert dispensasjonsspørsmålet, må tiltaket gjennomføres så skånsomt som mulig, slik at det omkringliggende marine miljø i så liten negativ grad som mulig påvirkes. Særlig omfattende og støyende tiltak i sjø bør uansett foregå i vinterhalvåret, fortrinnsvis i perioden september/oktober-februar, når livet i sjøen er mest i ro. Det må i tilfelle stilles tilstrekkelige vilkår om avbøtende tiltak for å unngå partikkelspredning, nedslamming, forurensning mv. samt motvirke øvrige negative effekter for det marine miljøet, og for ålegrasforekomster o.a. undervannsvegetasjon samt marint dyreliv.

¹ "Bit for bit" utbygging i kystsonen - Konsekvenser for natur og næring, Stokke, Havnen, Dahl og Rinde, Samarbeidsrapport NIBR/NIVA/HI 2009, side 97/98

² Blant de nevnte tiltakene er brygger, utfylling, mudring mv.

Vi ber om kopi av vedtak i saken.

Med hilsen

Tom Hansen
seksjonssjef

Knut Kristian Skjolden
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskreven underskrift.

Mottakerliste:

Statsforvalteren I Agder	Postboks 504	4804	ARENDAL
--------------------------	--------------	------	---------

Kopi til:

Arendal Kommune	Postboks 123	4891	Grimstad
Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Raet Nasjonalparkstyre	Postboks 504	4804	Arendal

13.676

349:5:58ad8287-fe90-4608-aaba-acbd6537e47:303963#2597

ST 19/24 Eventuelt
ST 20/24 Tidsbruk - Møtehonorar